

Za lepšo podobo jedra Novega mesta

Pobuda svetnika Toneta Škerlja novomeškemu županu - Staro mestno jedro je brez vsebine in propada - Zapora za tranzitni promet - Bomo končno dobili mestnega arhitekta?

NOVO MESTO - Prizadevanje za izboljšanje podobe mesta je ena od glavnih nalog Društva Novo mesto. Ta podoba je prejkone nelep, moteča in kazeča, večkrat mesto onečaščujoča, da ne rečemo kar sramotna za dolensko metropolo. Na to Društvo Novo mesto opozarja od začetka svojega delovanja, nazadnje pa je opozorilo na odmevnem pogovornem večeru na temo "Podoba našega mesta", ki ga je pripravilo lani jeseni, a se ga ni udeležil noben predstavnik občinske oblasti ali strokovnih služb.

Predsednik društva Tone Škerlj kot občinski svetnik na to večkrat opozarja tudi v občinskem svetu, najvišjem organu občine. Na zadnji seji je svojo pobudo za pripravo strategije nadaljnjega razvoja in odnosa do starega mestnega jedra naslovljal naravnost na župana. "Staro jedro Novega mesta je vsebinsko že tako in tako skrajno osiromašeno, grozi pa mu tudi fizični propad," zgrožen opozarja Škerlj. "Mesto je treba očistiti navlake, ga urediti, mu dati ali povrniti primerno vsebino in organizirati trženje njegovih zgodovinskih

in drugih vrednot in naravnih danosti."

Nadalje opozarja, da zgodovinskemu jedru Novega mesta grozi popolno razvrednotenje. Prazne stavbe propadajo, občina pa nima nobene usmeritve niti ne kaže volje, da bi opredelila namembnost prostora v strogem mestnem središču. "Če že rastejo potrošniška in poslovna središča na mestnem obrobju, kar ni ne slabo ne narobe, je treba poiskati nadomestne dejavnosti za mestno jedro in jih

naj bi bila dovoljena le dostava blaga in promet vozil prebivalcev tega dela mesta. Takoj pa je treba pooprrediti izvajanje reda, kar zahteva tudi strožje in doslednejše kaznovanje. "Za to imamo predpise, komunalne redarje in policijo, žal pa je odnos med občino in policijo očitno tak, da ne vzdrži kritike!" je kritičen Škerlj. "Takoj je treba ukrepati tudi proti tistim, ki ne odstranjujejo snega s pločnikov pred svojimi stavbami!"

Pobudo svetnika Škerlja je obravnaval tudi odbor za okolje in prostor pri občinskem svetu in jo tako rekoč v celoti podprl. Tako naj bi občinska uprava pripravila analizo izvajanja predpisov o urejanju mestnega jedra in poseganju vanj, pripravila morebitne spremembe in dopolnitve ter s strožjim nadzorom poskrbela za njihovo dosledno izvajanje, odbor pa predlaga tudi ustanovitev institucije za urejanje mestnega prostora, npr. urad mestnega arhitekta.

A. BARTEJ

V novo tisočletje z optimizmom

Iz noveletne poslanice predsednika vlade dr. J. Drnovška

Ponosen sem, da vas bom kot predsednik vlade vodil v novo tisočletje, v samostojni državi, ki je prav v zadnjem desetletju znala izkoristiti zgodovinsko priložnost in se je v zelo kratkem času uveljavila kot stabilna in gospodarsko uspešna država ter kot zanesljiva partnerica v mednarodni skupnosti.

Po začetnih osamosvojitvenih in tranzicijskih pretresih smo uspeli zmanjšati razkorak med nami in najbolj razvitimi državami v Evropi tako, da danes že dosegamo evropsko primerljivo kvaliteto življenja - od leta 1993 imamo stabilno gospodarsko rast 4 odstotke družbenega proizvoda letno, kar je dvakrat več od povprečja držav članic Evropske unije. Po velikih prizadevanjih smo zmanjšali nezaposlenost in vesel nas, da ustvarjamo nova delovna mesta. Ob vse večjih pritiskih globalizacije in hudi tekmi za preživetje na svetovnih trgih se trudimo ostati socialna, pravična in solidarna država. Trudimo se tudi, da bi bila naša država dostopna, prijazna in odzivna ter bi učinkovito reševala najbolj žgoča, vsakodnevna vprašanja posameznikov.

V zadnjih desetih letih smo dokazali, da lahko v najtežjih okoliščinah nastopimo enotno, borbeno in samozavestno, a hkrati z občutkom za realnost, strpnost in dialog. V svoji edinstveni izkušnji, kot majhen narod na križišču številnih interesov in na poti do tolerantne demokracije, smo dejavno sodelovali v prizadevanjih za trajen mir in varnost v svetu, kot bodoča članica Evropske unije pa soustvarjamo skupno Evropo priložnosti, kjer napetosti, konflikti in vojne ne bodo več mogoče.

Pogled na naše zadnje leto in desetletje je zato zadovoljiv in celo spodbuden, čeprav je bilo zadnje tisočletje v celoti in tudi še prav na koncu zelo pretresljivo in krvavo. Zato stopamo v novo tisočletje z realnim optimizmom, z iskreno željo, da bi bilo v svetu manj vojn in več strpnosti, da bi imeli ljudje več svobode drug za drugega ter da bi živeli svobodno, mirno in polno življenje.

Nadaljevalo se bo suho vreme, topleje bo v višjih legah, po nižinah pa bo megla, ponekod večji del dneva.

Tone Škerlj

tam spodbujati." Sedaj pa je v mestnem jedru dovolj in preveč le avtomobilske pločvine, reda in dobrega okusa pa nič. Uvedbi javnega mestnega prometa bi morala slediti ureditev parkirišč ob mestnih vpadnicah ter zapora mestnega jedra za tranzitni promet. Tu

RAZŠIRJEN VRTEC V ŠENTRUPERTU

ŠENTRUPERT - V petek, 7. januarja, ob 15. uri bodo pri šentruperski osnovni šoli dr. Pavla Lunačka odprli razširjen vrtec. V kulturnem programu bo sodeloval pisatelj Primož Suhodolčan, v zabavnem pa Romana Krajncan.

Polnočna trgatev pri Brčarjevih

Zametovka pozna trgatev, laški rizling izbor

HOM NAD ŠENTRUPERTOM - Na polnočni trgatevi v vinogradu družine Brčar v Nebesih na prelomu tisočletja se je zbrala vesela družba 30 bračev. Poleg domačih so bili med brači tudi sosede in celo cvičkova princesa Lea Marija Colarič. Opolnoči so si, kot se družini in slovenskemu posebnemu cvičku spodobi, najprej nazdravili s cvičkom, potem pa še s penino. Brčarjev vinski butik je postregel izbranim gostom z najboljšo kapljico, tudi z renskim rizlingom, letnikom 1962, in ledenim vinom, letnikom 1985, iz metliške kleti, prvim ledenim vinom, pridelanim na območju bivše Jugoslavije. Pa še to: polnočna trgatev 700 kg grozdja žametne črnine bo postregla s predikatno pozna trgatev, 800 kg laškega rizlinga pa z izborom z datumom 1. januar 2000. Enolog inž. Darjo Marjetič iz Krškega, pooblaščenec Kmetijskega inštituta v Ljubljani, je namreč pri žametovki nameril 93, pri rizlingu pa kar 110 Oechslejev!

P. P.

ŠTIRJE MRTVI NA DOLENJKI

Krvav začetek leta 2000

Praznovanje novega leta 2000 je bilo po pričakovanjih veselo in bučno, a tudi žalostno. Praznike so vsi praznovali, ne pa tudi preživeli. V treh dneh so na Slovenskem ugasnili kar štiri človeška življenja in prav vsa na hitri cesti št. 1. Dolenjka, ki je v preteklosti slovela kot cesta smrti, beleži zadnjo lanskono smrtno žrtev na silvestrovo v predoru pod Debelim hribom, letošnjo prvo blizu Trebnjega, v nedeljo pa sta se v silovitem trčenju na klancu Medvedjek smrtno ponesrečila še dva tuja državljana.

Dolenjka je torej spet krvava kljub nenehnim in v teh dneh še večkrat ponovljenim opozorilom policije in drugih, naj vozniki vendarle vozijo pametno: počasi, previdno. Med razlogi za omenjene nesreče pa so znova prevelika hitrost, prehiteno v "škarje", ena od žrtev ni bila privezana z varnostnim pasom in njen avto je bil (sredi zime!) obut v letne gume.

Novo leto se je za mnoge začelo hudo tudi zaradi pokanjanja petarda in streljanja z raketami: 18-letniku je doma narejena petarda eksplodirala v roki in mu odtrgala štiri prste, 12-letniku je eksplozija raztrgala dlan in tri prste, mnogi so bili ranjeni in so jo odnesli z opeklinami.

So vsa opozorila in akcije policije zaman? Zakaj jih ljudje ne jemljejo resno? Včasih je treba kaj enostavno samo verjeti in ne vsega preizkusiti na lastni koži, kajti mnogokrat je potem že prepozno. Sicer se bo število žrtev prometnih nesreč še povečevalo: predlani so slovenske ceste zahtevale 308, letos pa po neuradnih podatkih po kar 334 življenj!

LIDIJA MURN

Z OGNJEMETOM V LETO 2000 - Ljudje po celem svetu so v magično leto 2000 vstopili ob največjih ognjemetih doslej, največjega pa so pripravili v avstralskem Sydneyju. Z ognjemeti nismo skoparili niti Slovenci, tako smo veličasten ognjemet doživeli tudi v Novem mestu (na posnetku). Čarobna privlačnost tisočletne noči pa je na Glavni trg privabila bolj malo ljudi, ki so nazdravili novemu letu s prijatelji in znanci. Prav posebej pa so v novem letu nazdravili vsi tisti, ki se jim je kmalu po polnoči rodil otrok. V Sloveniji se je kot prvi slovenski novorojenček v letu 2000 v ljubljanski porodnišnici rodila Ana, ki jo je kot tretjega otroka povila Dolenjka Jožica Vrščaj z Dolenjega Kronovega. O prvih novorojenčkih v novomeški in brežiški porodnišnici pa pišemo na zadnji strani. (Tekst: J. D., foto: Marko Klinc)

Rudnik zapirajo po načrtih

Lani so zasuli rove v kanižarskem rudniku rjavega premoga, letos pa bodo zaključili še z dokumentacijo ter odprli muzej

KANIŽARICA - V Rudniku Kanižarica v zapiranju, d.o.o., so, tako kot so načrtovali, do 31. decembra lani zaprli rudniško jamo, čeprav kakšne posebne slovesnosti ob tem niso imeli. Kot je povedal direktor Rudnika Kanižarica v zapiranju Silvo Grdešič, načrtujejo, da bodo na nekdanjem vходу v rudniško jamo zalili betonsko ploščo marca, ko naj bi na površini rudnika odprli rudniški muzej.

Sedaj morajo namreč še nadzorovati posedanje materiala, s katerim so zasuli rudniške rove in uhajanje plinov in vode iz jame. Sicer pa tudi vsa ostala zapiralna dela v Kanižarici opravljajo po načrtih. "Letošnje leto je prehodno, zaključiti pa moramo še knjigovodstvo in arhive. Letos bo morala pasti tudi dokončna odločitev, kakšna bo usoda industrijsko-obrtnice cone na površini nekdanjega rudnika. Verjetno pa bo skrb nad tem prevzel trboveljski rudnik," je povedal direktor Grdešič. V kanižarskem rudniku v zapiranju so do konca preteklega leta rešili tudi vprašanje presežnih delavcev, ki so jih bodisi preza-

lili ali pa so se upokojili, nihče pa ni ostal na cesti. "Od 36 težkih invalidov nam jih je uspelo 21 prezaopostiti, 15 pa jih je še vedno na čakalju. Vendar se pogajamo s semiško Iskro, da bi nekaj delovnih mest v bodoči Iskri invalidski delavnici priredili za rudniške invalide, medtem ko naj bi drugi počakali na upokojeve na Zavodu za zaposlovanje," je pojasnil Grdešič. Sicer pa je sedaj v Rudniku Kanižarica v zapiranju zaposlenih še 7 delavcev, ki bodo tudi zaključili z zapiranjem.

M. B.-J.

ČELNO TRČENJE

ŠTRIT PRI KRŠKEM - 32-letni bosanski državljani S. H. je 28. decembra vozil osebni avto po hitri cesti št. 1 iz smeri Ljubljana proti Obrežju. Izven naselja Štrit je zapeljal na levo v trenutku, ko je nasproti pripeljal voznik tovornega vozila T. D. Prišlo je do čelnega trčenja. Voznik in 3-letna potnica N. K. v osebnem avtu sta dobila hude telesne poškodbe in se zdravita v novomeški bolnišnici.

DVA MRTVA NA MEDVEDJEU

MEDVEDJEK - V silovitem trčenju na klancu Medvedjek na hitri cesti št. 1, med Novim mestom in Ljubljano sta se 2. januarja ob 16.33, smrtno ponesrečila dva človeka, štirje pa so bili ranjeni. Nesrečo naj bi povzročil 43-letni državljani BiH B. N., ki je trčil v avto 50-letnega hrvaškega voznika M. E. - oba nesreče nista preživela.

hiše maribor d.o.o.

Hiše po vaši meri

Berite danes

stran 2:

• **Trgovina cvete, trgovci pa venejo**

stran 3:

• **Svetniki zabredli v kapitalizem**

stran 4:

• **Ko si ne upamo več piti vode**

stran 5:

• **Ribnico bodo ogrevali iz Inlesa**

stran 6:

• **Minister Rop prisluhnil Jutranjki**

stran 24:

• **Janja prišla pred jutrom, Neža komaj čakala popoldne**

IZBRIS IZ SODNEGA REGISTRA

KOČEVJE - V minulem decembru je Okrožno sodišče v Ljubljani začelo zaradi dolga stečajni postopek zoper Medobčinski računalniški center, p.o., Kočevje-Ribnica. Hkrati je odločilo, da se ta dolžnik po zaključku postopka izbriše iz sodnega registra. Računalniški center je bil ustanovljen pred leti z namenom, da bo opravljal računalniške storitve za druge naročnike, vendar se je kmalu uporaba mikro elektronike razširila tudi v ostalih podjetjih in ustanovah. Zaradi tega je center že pred leti prenehal delovati, vendar je šele sedaj prišlo do uradnega izbrisa iz sodnega registra.

- vd

OBNOVA ŠPORTNE DVORANE

RIBNICA - V letošnjem proračunu občine Ribnica bo na razpolago nekaj več kot 912 milijonov tolarjev. Največja investicija v letošnjem letu bo začetek obnove športne dvorane, ki je bila zgrajena leta 1976. V polstoletju obratovanja je postala drugi dom ne le športnikom in učencem, ampak tudi drugim uporabnikom iz Kočevja, kjer se nimajo športne dvorane. Zaradi stalne zasedenosti, naj bi jo temeljito obnovili v treh letih in sicer med počitnicami. Štirideset odstotkov denarja za obnovo naj bi prispevalo ministrstvo za šolstvo in šport.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

ISSN 0416-2242

Starost s pokojnino

Pred leti so televizijski ekrani pokazali nekega Japonca na obisku v takratni Sloveniji. Mož z Daljnega vzhoda je izrekel začudenje nad tem, kar je videl v deželi na sončni strani Alp. Rekel je, da so v Sloveniji upokojeanci ljudje, čili, poskočni, polni vedrine in življenjskih načrtov, skratka prava nasprotja upokojevcem v deželi vzhajajočega sonca. Taka podoba slovenskega upokojeanca, kakršno si je vtisnil v spomin takratni slovenski gost iz bogate tehnološke velesile, pospešeno in vztrajno blede. Videti je, da vlada v Sloveniji želi urediti tak pokojninski sistem in delovno dobo, da slovenski upokojeanci prihodnosti ne bi več presenečali Japoncev s svojo čilostjo in vedrino. S tem se sodobna slovenska posocialistična država z dejanji pridružuje besedam velikega zagovornika političnega sistema socialističnega samoupravljanja Edvarda Kardelja, ki je rekel, da človeku ne more sreče zagotoviti niti država niti sistem, ampak da si srečo lahko zagotovi edinoole sam. Z oblikovanjem pokojninskega sistema, ki temelji na tem, da si bo državljani moral za stara leta ob pokojnini še nekaj dodatno privarčevati, sodobna slovenska oblast prisega na sposobnosti svojega ljudstva. In ljudstvo, ali je hvalježno oblasti za pokojninsko politiko? Po malem ljudstvo moli roke kvišku, a še ni razvidno, ali s tem hvali vladino modrost ali pa morebiti kaže pesti jeze. Na to temo nekaj sporoča tokratna anketa o tem, ali se bo na starost dalo živeti s pokojnino.

SREČKO ŽAGAR, elektroinstalater z Uršnih sel: "Po sedanjih predpisih bom ravno čez 20 let izpolnil vse pogoje za pokoj. A se bojim, da mi po 45 letih dela pokojnina ne bo zadostovala za življenje, vsaj sedaj kaže tako. Bomo morali še drugače poskrbeti, da na stara ne bomo reveži. Zelo prav bo prišla kakšna njivica, prašiček, kravica."

TONE MUC, strojni ključavničar z Gornje Lokve: "Strah me je, da bodo pokojnine, ko se bom upokojil, zelo nizke. Bojim se, kako bomo preživeli, zlasti še, ker bomo odhajali v pokoj starejši in bolj zgarani kot danes. Zato bomo prej potrebovali pomoč pri oskrbi, vprašanje pa je, če jo bomo lahko plačali. A upam, da bomo na kmetijah, kjer smo navajeni potpeti, nekako že preživeli."

MARTIN JAKŠA, delavec iz Črnomlja: "Strah me je pomisliti, kdaj bom šel v pokoj in kako bo takrat, kako bom preživel. Bog ve, kaj bo še do takrat, saj hitro menjavajo zakone. Če mladi preveč razmišljamo o upokojevanju, postanemo slabe volje. Žalostno pa je, da ima država takšen odnos do davkoplačevalcev. Po eni strani nerazumno razmetava denar, po drugi pa varčuje pri upokojevcih."

FANKA ZORIČ, prodajalka iz Župeče vasi pri Brežicah: "Pri upokojevanju je hudo to, da bo delovna doba predolga in prenaporna, za trgovce, gostince in take poklice gotovo. Če greš v poznejših letih v bolnišnico, kako bo potem naprej do upokojitve? Nekateri delavci ne vedo, če bodo sploh lahko imeli pokojnino. Ali sploh bo denar za pokojnino, ko se bomo upokojili?"

VLADIMIR GRAMC, samostojni gostinec iz Krškega: "Vse skupaj preveč nejasno, ljudje so premalo informirani, kaj sploh pomenijo trije stebri. Z obveznim prispevkom v pokojninski sklad bi morali imeti toliko, da bi lahko na starost dostojno živeli. Ne zdi se mi prav, da pokojninsko dobo podaljšujejo. Moti me, da drugi odločajo, kdaj se lahko človek upokoji."

JOŽE ZAKRAJŠEK, direktor Komunale Ribnica: "Tako kot drugod po svetu je sedaj tudi pri nas postala politika države, da je potrebno iz ljudi potegniti čimveč in jih čimbolj izžeti, da jim bodo potem, ko si bodo končno prislužili pokojnino, lahko dali čim manj. Pokojnina bo zadoščala kvečjemu za nakup robčkov, zato je nujno dodatno varčevanje, da bodo ljudje sploh preživeli."

RADO DEVJAK, vodja sistema kakovosti v družbi Avto Kočevje: "Čeprav obstajajo razlage, da med pokojnino po starem in po novem naj ne bi bilo veliko razlik, menim, da pokojnine ljudem ne bodo omogočale takšnega standarda kot sedaj. Zato bo k pokojninam verjetno potrebno še kaj dodati oziroma se dodatno zavarovati. Najbolj prizadeti bodo ljudje z nizko izobrazbo in brez nje."

JANKO STAROVEŠKI, šofer pri Mercator-Dolenjski, v hladilnici na Blanci: "Niti nisem prepričan, če najboljše poznam nov pokojninski zakon, a se zaradi tega sploh ne vznemirjam. Prepričan sem, da bom pokojnino, kakršna koli že bo, dočakal, čeprav še nisem zelo star, ampak sem kvečjemu v zrelih srednjih letih. Saj ne bi nič pomagalo, če bi premišljeval, kako bi bilo, če bi ..."

KAREL RAMOVŠ, prodajalec na bencinskem servisu Petrola v Trebnjem, iz Brinja pri Šentrupertu: "Imam okrog 14 let delovne dobe in me lahko, podobno kot moje vrstnike, kar precej skrbi, kako in če sploh bom dočakal upokojitev s polno pokojninsko dobo po novem pokojninskem zakonu. Bojim se, da mi to ne bo uspelo, in to ni ravno najboljša popotnica za novo tisočletje."

Trgovina cvete, trgovci pa venejo

Zadnje dni pred prazniki smo jih obiskovali pogosto in nakupovali, kot da bo konec sveta. Marsikje so nas za blagajno ali pultom pozdravljali vedno isti obraz - morda vse dopoldne in popoldne pa spet v soboto in nato še v nedeljo. Trgovci. Ne moremo reči, da delajo v problematični dejavnosti, saj se jim ni treba iz dneva v dan tresti za delovno mesto ali plače, pa vendar se v času, ko se odpiralni čas trgovin razteguje, večajo pritiski nanje, pri čemer nihče natančno ne ve, kdo in koliko zares dela.

Pravilnik o obratovalnem času prodajaln ne upošteva dovolj zaposlenih. "Nismo proti temu, da bi bile trgovine dalj časa odprte in da se prilagajajo potrošnikom, menimo pa, da bi pri tem morali upoštevati zakonodajo," poudarja Majda Marolt, sekretarka v območni prganizaciji ZSSS za Dolenjsko. Tudi med zaposlenimi trgovci v tej regiji namreč narašča nezadovoljstvo zaradi podaljševanja delovnega časa, saj so trgovine zdaj odprte vse dni v tednu.

Problematika je še toliko širša, ker so v trgovini zaposlene pretežno ženske, tako da podaljševanje delovnega dne ne pomeni le pritiska nanje na delovnem mestu, ampak zastruje tudi težave z varstvom otrok in podira še zadnje ostanke družinskega življenja. Ne nazadnje je ogroženo tudi zdravje teh delavcev, saj si je težko zamisliti, kako bi s takim tempom lahko delali do predpisane starosti za upokojitev.

Najhuje je v manjših trgovinah, kjer je malo zaposlenih, pogosto le dva delavca, kljub temu pa so te prodajalne prisiljene tekmovati z velikimi sistemi, ki ponujajo nižje cene. Obdržijo se lahko le tako, da so stalno odprte, kar je ob pomnikanju osebja težko zagotoviti. Vse še nekako teče, dokler delodajalcu in zaposlenim tak način dela ustreza, toda slej ko prej se odnos zaostri. Konflikt se ponavadi konča tako, da delavec popusti in odide. Kljub temu se v zadnjem času tudi vse več delavcev iz manjših prodajaln včlanjuje v sindikat.

Kam z nadurami?

Seveda so pritiski vse hujši tudi v večjih sistemih, kajti tudi ti podaljšujejo obratovalni čas in delavcem nalagajo nadure. Tako je nedavno znani veliki trgovec poskušal zaposlene prikrajšati za dva dni dopusta. To zmanjšanje že pridobljene pravice je opravičeval s podatkom, da zaposleni itak ne izkoristijo vsega dopusta in ga torej ne potrebujejo. Delavcem je skupaj s sindikatom uspelo obratni dopust.

V resnici se v trgovski in gostinski dejavnosti že od nekdaj srečujejo s presežki ur in ne vedo kam z letnim dopustom ter s predvidenim počitkom ali časom za malico, toda danes ponekod postajajo razmere nevzdržne. Po zakonu bi lahko trgovec opravil največ 20 nadur na mesec, vendar jih mnogi med njimi toliko naberejo že v enem samem tednu! Kot vedo v sindikatih, mnogi delajo po 12 ur na dan, in to ne le izjemoma, temveč kar dan za dnem.

Zanimivo je, da v Posavju kljub izrazitemu razvoju trgovine ne zaznavajo povečane problematike z odpiralnimi časom in nadurami. Tako vsaj pravi Ladislav Rožič iz tamkajšnje območne organizacije ZSSS. Izjema je Intermarket, ki

Ladislav Rožič

odreja obratovalni čas za vse prodajalne enake, zato mu mali trgovci težko sledijo. Težje, skorajda neznosno, pa je v gostinstvu, kjer so pri letnih kontrolah presežnih ur naleteli na delavce s 300 presežnimi urami, zgodilo pa se je menda celo, da je delavec v enem letu imel 1.500 presežnih ur! Povsem običajno je, če zaposleni delajo po 250 ur na mesec. Ker je število nadur omejeno, jim seveda delodajalci tega dela ne morejo plačati, zato jih morajo pozneje izkoristiti, kar pa je ob premajhnem številu zaposlenih (ali pa ob predolgem obratovalnem času) težko.

Kot pravi Majda Marolt, so tudi inšpektorji v poseganju na to

Majda Marolt

področje pogosto nemočni, saj je znano, da mnogi delodajalci vodijo dvojne evidence opravljenih ur - eno uradno za inšpekcijo in drugo, ki kaže dejansko število opravljenih ur. Tako se zgodi, da je v uradni evidenci za posameznega trgovca celo zapisano 5-krat po 8 ur na teden, kar je v praksi nemogoče; je pa delavec v takem primeru za povrh še prikrajšan za enodnevno malico.

Najpogostejše vse to poteka v soglasju z delavci, ki veliko potrpijo, samo da obdržijo delo. Tudi dela na črno je še vedno veliko. Kontrola bi pravzaprav morala biti enostavna, če vemo, da obstaja organ, ki potrjuje obratovalni čas, neke pa je tudi zapisano, koliko delavcev je zaposleno v neki prodajalni ali lokalu. Ostane le še malo preračunavanja in na dani je, koliko kdo dela. Toda pri nas tak izračun ni predpisan in ga zato nihče ne dela. Tako se še naprej slepimo, da je v trgovini in gostinstvu med zaposlenimi vse v redu.

Če manjka, plačajo

Težave zaradi obratovalnega časa pa niso edina stvar, ki tare zaposlene v trgovini. So delodajalci, ki veliko zahtevajo od delavcev, in so taki, ki poleg tega tudi grdo ravnaajo z njimi. Delavci so preobremenjeni, hkrati pa osebno odgovarjajo za napake pri delu, saj jim zakon nalaga precejšnje de-

narne kazni. V Posavju so zaznali še dodatno težavo. Gre za plačila inventurnih primanjkljajev. Doga-ja se, da morajo vodje poslovnih enot šefu za vsak primer kar vnaprej podpisati kup čekov, še pogosteje, pravzaprav kar redno, pa poslovodje plačujejo primanjkljaje ne glede na to, ali jim je krivda dokazana. Delodajalci jim vsoto kar po domače (neredko s pripisom s kemičnim svinčnikom) odzamejo pri plačah. Tako imajo njihove plače pogosto celo leto po 10.000 tolarjev minusa.

"Tako obnašanje je pravilo," pravi Ladislav Rožič, "in to ne le v manjših trgovinah, temveč tudi v velikih sistemih, čeprav poslovodja ni edini, ki razpolaga s ključem. Delodajalci ne upoštevajo tveganj zaradi kraje in drugih napak, zanima nas pa tudi, kam gredo presežki pri inventuri!"

Čeprav trgovci vse več delajo tudi ob nedeljah, jim mnogi delodajalci ne priznavajo dodatnega

plačila, kot predpisuje kolektivna pogodba, zato tu pogosto posegajo vmes sindikati in inšpektorji. Trgovci pa delajo tudi pred odpiralnim časom in marsikdaj še dolgo po njem - tudi teh ur marsikje ne upoštevajo. Ker se na našem območju trgovina močno koncentrira, zaposlene predstavljajo na druga delovna mesta, pogosto tudi v druge kraje (npr. Sevnica) se vozijo v Novo mesto), začelo pa se je tudi že zapiranje nerentabilnih prodajaln. Tudi v prihodnje je mogoče pričakovati, da se bo še precej manjših trgovin, ki ne bodo zdržale boja, zaprlo.

In še nekaj. Trgovina v današnjih časih ustvarja velike dobičke, še posebej na območju ob meji, dela je vse več in čedalje zahtevnejše je, delodajalci pa se večinoma držijo kolektivne pogodbe in le redkim pride na misel, da bi delavce v takih razmerah plačali vsaj malo bolje.

BREDA DUŠIČ GORNIK

KOZOLEC V OKRAS VASI - Pred nekaj meseci so se gasilci iz Dolenjske vasi odločili, da bodo nasproti gasilskega doma ob Lačnem potoku postavili kozolec. Delo so zaupali upokojenemu mojstru Ivanu Gorišku in po mesecu dni - tik pred štefanovim - je bil toplotar končan. Tako je sedaj pod streho spravljen stara brigalna, prostor je še za nekaj drugega orodja vsekakor pa je kozolec odlična streha za šank, čemur je bil namenjen tudi za štefanovo. (Foto: T. Jakše Gazvoda)

Ljubljansko pismo

Protesti ljudi ob meji

Poslanci pa po svoje

Vse več znamenj priča, da čakajo Hrvaško tudi po volitvah hudi časi. Nova vlada se bo morala spopasti s težko dediščino "Tudmanove epohe". Zunanji dolg Hrvaške znaša več kot devet milijard dolarjev, to je približno 2000 dolarjev na prebivalca. Nezaposlenih je več kot 330.000 ljudi ali kar 19 odstotkov aktivnega prebivalstva. Notranji dolg je dve milijardi dolarjev, javna poraba presega 60 odstotkov bruto družbenega proizvoda in tako naprej.

Politično, gospodarsko in mednarodno nemočna Tudmanova Hrvaška je slovenskim politikom prišla zelo prav kot "slab zgled" za številne težave, med drugim tudi za težave v zvezi s krško nuklearko, Piranskim zalivom, Ljubljansko banko pa vse do neratificiranega meddržavnega sporazuma o malobojnem prometu. Te težave pa bi bilo možno rešiti v obojestransko zadovoljstvo, če bi imeli tako ena kot druga stran politično voljo. Te volje pa doslej ni bilo in tudi ne bo prišla čez noč. Ko bo minilo volilno obdobje na Hrvaškem, bo prišla na vrsto Slovenija in spet bodo nastopile "posebne razmere", v kakršnih menda ni možen za obe strani koristen dogovor.

Nasprotovanje SLS ratifikaciji sporazuma je izjemno neodgovorno dejanje, saj ne temelji na pravnih osnovah, izraža pa tudi pomanjkanje politične kulture. To ugotavljajo tudi prebivalci obmejnih krajev s Hrvaško. Tako so novico, da državni zbor predlagane ratifikacije meddržavnega sporazuma o malobojnem prometu in sodelovanju s Hrvaško ni podprl, v brežiški občini (ki jo s sosednjo državo povezuje kar 64 kilometrov državne meje) sprejeli z velikim razočaranjem. Dejstvo je namreč, da občani ob tej meji niso v enakopravnem položaju s tistimi, ki živijo ob avstrijski, italijanski ali madžarski meji. Zavrnitev podpisa je

gospodarsko škodljiva zlasti za kmete. Med njimi je tudi veliko dvolastnikov, tem pa sedanji togi režim pri uveljavljanju pravice do prestopanja mejne črte prinaša nemalo skrbi. Znano je namreč, da so bili ljudje ob tamkajšnji meji desetletja tesno povezani z zagrebškim in širšim hrvaškim trgov, kamor so prodali večino svojih pridelkov.

Tudi iz Bele krajine prihajajo v Ljubljano podobni protesti. Eden takšnih, iz Jankovičev, se glasi: "Če nismo vredni malobojnih prepustnic, pomeni, da ne sodimo v Slovenijo. Država za Belo krajino ne skrbi. Mi, ki živimo v Jankovičih, živimo v nekakšnem žepu. Hrvaški državljanji lahko prihajajo v Belo krajino zgolj v Metliki in Vinici, zato imamo v Jankovičih zelo malo hrvaških gostov, če sploh kdaj pridejo. Ne razumemo tudi tega, da so pred tridesetimi leti v Istri, čeprav so bili daleč od meje, imeli maloobmejne prepustnice, mi pa, ki živimo ob meji v demokratični državi, prepustnic nimamo." Dnevnik je 28. decembra objavil še tole izjavo Jožeta Zavca iz Leskovca v občini Videm: "Sporazum bi nedvomno prispeval k boljšemu razvoju obmejne pasu, ki se v zadnjem času vse bolj prazni. Ljudje odhajajo, država pa nič ne naredi glede tega, nič se ne vraga v komunalno infrastrukturo in v druge za razvoj občine pomembne dejavnike. Nekoliko bolje je na hrvaški strani meje, kjer so tamkajšnji prebivalci pred nedavnimi dobili asfaltno ceste, plinsko napeljavo in telefone. Naši mejni organi včasih otežujejo prehode našim ljudem na Hrvaško, sosedom pa na to stran meje. Zavedati se moramo, da k nam hodi precej Hrvatov, ki imajo tu zemljo, zato bi morali poskrbeti za čim manj težav pri prestopanju meje. Prebivalci, ki živijo ob meji, so zelo razočarani, saj tukaj vlada revščina. Težko je pridobiti gradbeno dovoljenje, nihče ne vzdržuje cest, skratka, kmalu ob meji ne bo živeli nihče več."

Ljudje ob meji vidijo torej tudi težave sosedov in se ne ukvarjajo le z lastnimi skrbmi. Naši ljudski poslanci pa, kot je videti, pogosto pozabljajo, kdo jih je poslal v parlament.

VINKO BLATNIK

NIHČE NE RAČUNA, KOLIKO JE NADUR - Podaljševanje obratovalnega časa trgovin je močno obremenilo zaposlene. Praviloma pristajajo na nadurno delo, ki daleč presega dovoljene meje, namesto plačil pa potem izkoriščajo presežne ure. Marsikje ne plačujejo po predpisih nedeljskega dela, nekateri pozabljajo na plačila opravljenega dela pred odpiralnimi časom in po njem. Delo v trgovini je vsekakor področje, na katerem bo država morala narediti red. (Foto: B. D. G.)

Priznanja in nagrade novomeške občine

Častni občan Miloš Kovačič - Dva nagrajenca mestne občine, dva Trdinova nagrajenca in štirje prejemniki plakete Novega mesta - Podelitev 8. februarja

NOVO MESTO - Ob počastitvi slovenskega kulturnega praznika 8. februarja bodo na koncertu novomeškega simfoničnega orkestra slovesno podelili priznanja in nagrade Mestne občine Novo mesto za lansko leto. Na razpis je prispelo 13 predlogov in komisija za priznanja in nagrade pri občinskem svetu je imela težko delo, saj so vsi predlogi razen enega ustrezali razpisnim pogojem; na koncu so izbrali 9 nagrajencev in njihov izbor so soglasno sprejeli občinski svetniki na zadnji lanskoli seji.

Najvišje priznanje, naziv častnega občana Mestne občine Novo mesto, bo prejel Miloš Kovačič, predsednik uprave in generalni direktor Krke, in to za izjemno uspešno dolgoletno vodenje tovarne zdravil Krka in za vsestranski prispevek k razvoju in promociji novomeške občine.

Nagrado Mestne občine Novo mesto bosta prejela Ivan Krajnc, predsednik Območne obrtne zbornice Novo mesto, za prispevek k razvoju obrtne zbornice in obrtniškega naspoloh, ter Leopold Morela, dr. med., dolgoletni predstojnik Kirurškega oddelka novo-

meške bolnišnice, za dosežke na področju kirurgije in na humanitarnem področju.

Trdinovo nagrado za lansko leto bosta dobila arhitekt Gorazd Cibic za projekt športne dvorane Leona Štuklja v Novem mestu in glasbenik Miro Saje za dosežke s Pihalnim orkestrom Krka Zdravilišča.

Plaketo Novega mesta pa bodo prejeli štirje: mag. Pavle Mihelič, skladatelj, glasbeni kritik in pedagog, za izredne dosežke na glasbenem področju; Alojz Serini, predsednik Turistične zveze Dolenske in Bele kranje, za življenjsko delo na področju turizma; Marjeta Zaman, profesorica defektologije, za življenjsko delo na področju vzgojenega dela z otroki z motnjami v telesnem in duševnem razvoju; Planinsko društvo Novo mesto za 85-letno uspešno delovanje.

Nagrada Mestne občine Novo mesto in Trdinova nagrada za lansko leto znaša 200 tisočakov za vsakega nagrajenca, izjemoma pa bodo denarno nagrado podelili tudi trem individualnim dobitnikom plakete mesta Novo mesto, in sicer po 100 tisočakov.

A. B.

SREČANJE KRKINIH UPOKOJENCEV

OTOČEC - V torek, 4. januarja, opoldne so se v Teniškem centru na Otočcu upokojeni delavci Krke zbrali na tradicionalnem novoletnem srečanju. Pozdravil jih je predsednik uprave in generalni direktor Krke Miloš Kovačič in 105-im upokojemcem, ki so se upokojili lani, podelil spominsko darilo. Sedaj je upokojenih 1080 nekdanjih Krkinih delavcev, od tega jih je 186 iz družbe Krka Zdravilišča. V Krki so že dolga leta zelo pozorni do svojih nekdanjih sodelavcev. Tako tudi upokojenci dobivajo interno glasilo Utrip, lahko letujejo v Krkinih zdraviliščih, počitniških domovih in apartmajih, se udeležujejo tedenske rekreacije, korektivne gimnastike in drugih rekreativnih dejavnosti. Ob novem letu se jih spomnijo s kolekdarjem in drobnim darilom, ki ga prejmejo tudi vsi zaposleni.

A. B.

Po domače sprejeti proračun

Škocjanski proračun za leto 2000 znaša 268,7 milijona tolarjev - Več kot pol bo dala država - Elastične investicije - Tudi občinsko glasilo

ŠKOCJAN - Osrednja točka zadnje lanske seje škocjanskega občinskega sveta je bil predlog proračuna za leto 2000. Z manjšimi zapletmi, ki so jih rešili bolj po domače, so ga tudi sprejeli. Škocjanski proračun za letošnje leto znaša 268,7 milijona tolarjev. Sprejeti proračun za lansko leto je bil "težak" 193,6 milijon tolarjev, z rebalansom pa je narasel na 236,3 milijona tolarjev.

Več kot polovico letošnjega proračuna, dobrih 152 milijonov tolarjev, naj bi prispevala država preko tako imenovane finančne izravnave, medtem ko naj bi lastni prihodki znašali nekaj manj kot 92 milijonov tolarjev; od tega največ, 73,6 milijona tolarjev, pričakujejo od dohodnine, medtem ko bo na račun delitvene bilance novomeška občina v škocjanski proračun letos prispevala 15 milijonov tolarjev.

Največja odhodkovna proračunska postavka so (bile) investicije in investicijsko vzdrževanje - 66,8 milijona tolarjev. Vendar so prav to zajetno postavko kar na seji oklestili za 6,4 milijona tolarjev. Če so namreč svetniki predlagali, da bi bilo treba tej ali oni dejavnosti nameniti več denarja ali na novo odpreti kakšno postavko, so denar za to vzeli iz elastične postavke investicij. Čeprav je bil na dnevnem redu predlog proračuna, na katerega se lahko vlaga le pismene amandaje, so to skupčali kar po domače. Kakor koli že, na koncu te domače matematike je vse "štimalo" in končna številka je ostala enaka.

Za otroško varstvo so namenili 39,5 milijona tolarjev, za urejanje

prostora 30 milijonov, za dejavnost občinske uprave blizu 27 milijonov, za vzdrževanje lokalnih cest 18,5 milijona, za občinsko komunalno dejavnost blizu 13 milijonov, za kmetijstvo 11 milijonov (prvotno 9, 2 so dodali na seji), za kulturo 7,7 milijona tolarjev itd. Za občinsko glasilo, ki bo občane gotovo natančno in sproti obveščalo tudi o porabi proračunskega denarja, pa so tudi šele na seji namenili 2 milijona tolarjev.

A. B.

Za Šentjernej uspešno leto

Lansko leto je bil Šentjernej veliko gradbišče, dela pa naj bi bila končana maja letos - Veliko narejenega tudi v drugih krajih

ŠENTJERNEJ - "Lansko leto je bilo za šentjernejsko občino dokaj uspešno, saj smo izpeljali skoraj vse zastavljene naloge," pravi šentjernejski župan Franc Hudoklin. Šentjernej je bil zaradi ureditve križišča in cest skozi kraj skoraj celo leto veliko gradbišče. "Zaradi zahtevnosti, neusklajenosti in raznih ovir dela niso končana v predvidenem roku. Zavleklo se je tudi pri odstranitvi prizidka Majzljve gostilne. Svar je sedaj urejena in delo bo opravljeno, brž ko bo to dovoljevalo vreme. Konec maja letos pa naj bi bila vsa ta dela končana," napoveduje župan.

Druga večja lanska investicija je gradnja vodovoda na Tolstem Vrh, ki gre tudi h koncu. Urediti je treba še polovico priključkov, katerih skupna dolžina je kar 14 km. Ob vodovodu je bilo treba potegniti še daljnovod od Orehovice do zajetja Kamnišček, kjer vodo črpa iz globine 120 m in jo prečrpavajo v vodohran Hrastje, ki so ga prav tako zgradili lani. Dokončan je tudi vodovod v Cerovem Logu.

Dela so potekala tudi drugje po občini. Pred podružnično šolo v Orehovicah so uredili avtobusno postajališče, javno razsvetljavo in pločnik, v Gorenjem Gradšču so dokončali pločnik, uredili odvodnjavanje meteorne vode, javno razsvetljavo, avtobusno postajališče in parkirišče, kar vse je ne samo koristno in potrebno, ampak daje kraju tudi lepšo podobo. Obnovili so most čez Krko v Zameškem, tako da je spet varen za promet, in obnovili cesto od Zameškega do meje s krško občino. V šentjernejski obrtni coni, kjer je urejenih 7 parcel, je vse nared za začetek gradnje. Precej je bilo narejenega tudi na področju ure-

janja prostorskih dokumentov. Za letos pa v občini načrtujejo gradnjo pločnikov v Šentjernej, Gorenji Gomili, v Dragi in Gorenji Stari vasi, kjer bodo uredili tudi javno razsvetljavo in sanirali vodovodno omrežje. Na vrsto bo prišla tudi ureditev ceste in regulacija potoka v vasi Vratno. Spomladi naj bi začeli graditi vodovod

A. B.

Zakaj ni zakona o oskrbi z vodo?

V žužemberški občini precejšen del prebivalcev še nima primerne oskrbe s pitno vodo, a jim država in evropske smernice že nalagajo gradnjo čistilnih naprav in kanalizacije

ŽUŽEMBERK - Kot je dejal tamkajšnji župan Franc Škufca, bi po nekaterih ocenah občina samo za izgradnjo vodovodnega sistema potrebovala 800 milijonov tolarjev, pri čemer vzdrževanje niti ni všteto. Ker to znese dva celoletna občinska proračuna, želi občina čimveč denarja pridobiti iz državnih in evropskih virov. Če država in Evropa dajeta za kanalizacijo, je to pač treba izkoristiti.

Mnogi Žužemberčani se ob tem sprašujejo, zakaj ni z zakonom predpisano tudi to, da mora in kdaj mora vsaka vas dobiti zdrav pitno vodo. Čeprav živijo na kraškem terenu, pijejo mnogi vodo še iz "štirne", kot na primer na Rebrli ali Ajdovcu. Zaradi tega ni čudno, če so sami med prednostne komunalne naloge uvrstili izgradnjo vodovodnih sistemov, kakršnen je na primer Križ-Vrhuvo. Kljub vsemu je občinski svet na zadnji seji sprejel odlok o spremembi lokacijskega načrta za žužemberško kanalizacijo, saj morajo imeti urejeno dokumentacijo, če se želijo potegovati za državni denar in denar iz programa Phare. "Če ni lokacijskega dovoljenja, tudi ni gradbenega, in če ni papirjev, tudi ni državnega

denarja," opozarja župan. V občini se očitno zavedajo, da bi se brez čistilne naprave razvoj kraja ustavil, saj ne bo gradbenih dovoljenj in posledično ne razvoja obrti in podjetništva.

Po besedah Žarka Kovačeviča iz novomeške Komunale naj bi čistilna naprava stala 100 milijonov tolarjev in kanalizacijski sistem še dodatnih 200. Gospodinjstva bodo prispevala za projekt po že dogovorjenih pravilih. Prispevek za priključek ponavadi stane okrog 1000 mark; njegova višina je odvisna od pridobljenih nepovratnih sredstev iz drugih virov. To seveda pomeni, da tisti, ki na kanalizacijo ne bodo priključeni, ne plačajo nič, res pa je, da vsak plačuje kanalsčino, saj je to taksa za obremenjevanje okolja z

odpadnimi vodami. Kot je poudaril direktor Komunale Borut Novak, prednostna komunalna naloga ostaja oskrba s pitno vodo, zato bodo letos za te namene porabili 20 milijonov tolarjev. Poudaril pa je, da viri financiranja za oskrbo s pitno vodo in za izgradnjo kanalizacije niso isti. Z deli na sistemu kanalizacije naj bi pričeli že v letu 2000.

Lokacijski načrt, ki so ga tokrat spremenili, je nastal pred 10 leti, zato je na predvideni trasi zrastle več objektov, potek nekaterih kanalov in predvidene priključitve pa niso bile najbolj smiselne. V spremembi so zdaj upoštevali visoko vodo Krke ter kanal S in črpalnice odpadnih voda premaknili iz močvirnatih terena ob Krki bolj v breg. Zahtevi ustanov za varstvo narave po spremembi lokacije čistilne naprave niso ugodili, saj je bila lokacija potrjena že v prvotnem lokacijskem načrtu in ni bila predmet tokratnih sprememb.

B. DUŠIČ GORNIK

BOŽIČNA PESEM PRI FRANČIŠKANIH

NOVO MESTO - Jutri, v petek, 7. januarja, ob tričetrt na sedem zvečer bo v frančiškanski cerkvi v Novem mestu koncert "Z božično pesmijo doma in po Evropi" v izvedbi ženskega pevskega zbora Gospodična z Rateža in vokalne skupine Prima.

RAZSTAVA PRAZNIČNIH JEDI

NOVO MESTO - Na novomeški Srednji kmetijski šoli Grm poteka 2. tekmovalno z naslovom Etnološke in kulinarne značilnosti slovenskega podeželja, na katerem kmetijske in gostinske šole prikazujejo praznične jedi. Za obiskovalce bo razstava prazničnih jedi odprta v petek, 14. januarja, od 9. do 16. ure. Vstopnine ni.

Prekrasni trg, čarobni trg! v dolenski metropoli, pač mnogo jih na svetu je, a takega nikoli. (D. Kette)

Ena gospa je rekla, da ima občinska oblast Novomeščane za cigane. Za novo leto jim je pred rotovžem že postavila šotor.

V času od 29. decembra do 2. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Anita Drašler z Daljnegra Vrha - Tjaša, Aleksandra Sečkar iz Velikih Brunic - Ivora, Karmen Kočman z Lutrskega sela - Klaro, Jožica Repše iz Sentrupert - Blaža, Anica Vidrih z Rdečega Kala - Urško in Katjo, Mateja Pelko iz Krmelja - Nežo, Jožica Bojanec z Dol. Sušice - Valentino, Darija Lavrič iz Kočevja - Laro, Lidijska Brajdič iz Žabjeka - Damjana.

IZ NOVEGA MESTA: Nevenka Mišura, Smrečnikova 34 - dečka.

Čestitamo!

Franc Hudoklin

Muzej se otepa črnomaljske zbirke

Črnomaljši si prizadevajo vključiti svojo Mestno muzejsko zbirko v Belokranjski muzej iz Metlike ter s tem pogojujejo sofinanciranje in soglasje k statutu muzeja - Tudi muzej ima zahteve

ČRNOMELJ, METLIKA - Črnomaljski svetniki so na svoji zadnji lanski seji razpravljali tudi o sporazumu o financiranju dejavnosti Belokranjskega muzeja v Metliki v preteklem letu. Vse tri občine naj bi za plače, splošne obratovalne stroške in amortizacijo zagotovile dobrih 18,5 milijona tolarjev, od tega polovico metliška občina, 43 odst. črnomaljska, preostalo pa semiška.

Črnomaljska občina svoje lanske obveznosti ni poravnala, svetniki pa so se strinjali, da to stori letos, a po predhodni uskladitvi kriterijev za sofinanciranje dejavnosti Belokranjskega muzeja med metliško in črnomaljsko občino. V novih kriterijih pa naj bi bila po predlogu Črnomaljšev zajeta tudi Mestna muzejska zbirka Črnomelj. S to zbirko, ki so jo pred nekaj leti odprli v prostorih črnomaljskega gradu, Črnomaljši pogojujejo tudi soglasje k statutu Belokranjskega muzeja. Ali kot je dejal svetnik Jože Štrmec: "Z našo zbirko ne posegamo v Belokranjski muzej, in če je ne bomo vključili v muzej po normalni poti, jo bomo pa s pritiskom."

Kaj pa o tem menijo v Belokranjskem muzeju? Direktorica Andreja Brancelj-Bednaršek je pojasnila, da je Mestna muzejska zbirka v Črnomlju nastala mimo Belokranjskega muzeja. Muzej je sicer posodil nekaj gradiva, koncept razstave in postavitev pa nista njihova. "Res je, da je takrat-

ni ravnatelj Belokranjskega muzeja prof. Zvonko Rus pred štirimi leti pripravil idejno zasnovo muzejske zbirke v Črnomlju, v kateri pa so zapisani tudi pogoji. Tako bi črnomaljska občina morala zagotoviti denar za strokovnega sodelavca-kustosa, ki bi bil zaposlen v Belokranjskem muzeju za potrebe črnomaljske zbirke. Prav tako pa je na ramenih črnomaljske občine tudi celotno financiranje zbirke," je dejala Branceljeva ter dodala, da je statut Belokranjskega muzeja v skladu z veljavno zakonodajo. V sprejem je bil poslan vsem trem občinam, a ga je črnomaljski odbor za družbene dejavnosti zavrnil, ker v njem ni zapisano, da Belokranjski muzej skrbi za njihovo muzejsko zbirko.

"Ne zdi se mi prav, da si nekdo omisli zbirko, ko pa stvari zastanejo, jo hoče podtakniti nekomu drugemu. Če bi naš muzej prevzel mestno zbirko od začetka, bi bila drugačna. Ni namreč dovolj, da nekdo naredi zbirko ad hoc, samo da je. Posebno ne danes, ko je muzejskih zbirk veliko in je potrebno zelo paziti, da se ne podvajajo, še zlasti na tako kratki razdalji," meni direktorica Belokranjskega muzeja. Po njenem so iz muzeja že velikokrat pojasnili Črnomaljšcem, kaj pričakujejo od njih, če pa bo zbirka še naprej ovirala za sprejem statuta, bodo morali iskati pravno pomoč. "V muzeju nimamo do ostalih dveh občin nikakršne slabe vesti, saj imamo v vsaki po eno zbirko. Boljše pa bi bilo, da bi namesto nove zbirke v Črnomlju razvijali obstoječo zbirko v Vinici, kjer je tudi zagotovljen obisk," je prepričana Branceljeva.

M. BEZEK-JAKŠE

V SOBOTO ZOPET KOMEDIJA "VAJA ZBORA"

ČRNOMELJ - Gledališka skupina Zik iz Črnomlja pripravlja v soboto, 8. januarja, ob 19. uri v tukajšnjem kulturnem domu drugo reprizo komedije Vinka Moderndorferja Vaja zbora, ki jo je priredil in režiral Vojko Zidar.

SVETNIK ZAGROZIL Z IZREDNO SEJO

ČRNOMELJ - Črnomaljski svetnik Martin Lindič je na zadnji seji v preteklem letu spomnil, da je dal že meseca maja pobudo za razpravo o razvoju turizma v občini. A kljub obljubam do konca decembra tema še vedno ni bila na dnevnem redu občinskega sveta. "Obljubil" je, da bo zahteval sklic izredne seje, če gradiva o turizmu v občini ne bo tudi na januarski seji. Župan Fabjan je zatrdil, da v občini pripravljajo turistično-informativni center in tudi gradivo o turizmu, ki bo zagotovilo na dnevnem redu še ta mesec, in to pred sprejemom proračuna za letošnje leto.

TRIJE POŠKODOVANI

KRIŽEVSKA VAS - 3. januarja ob 5.45 je 23-letni D. M. iz okolice Črnomlja v križevski vasi na cesti iz Črnomlja proti Metliki iz neznanega razloga zapeljal na levo stran vozišča, nato na levo neutrjeno travnato bankino, se peljal po nasipu in trčil v prometni znak ter ga izruval, nato pa trčil še v nasip. V nesreči sta se hudo poškodovala voznik in sopotnica, 47-letna M. M. iz okolice Črnomlja, lahko telesno pa 23-letna sopotnica A. B. iz Metlike. Vsi se zdravijo v novomeški bolnišnici.

ŠPORTNI DAN

V torek, 30. novembra, smo imeli učenci OŠ Semič zimski športni dan. Organiziral ga je naš hišnik Slavko, ki nam je posodil tudi prostor za smučanje. Po našem prihodu na smučišče, ki se imenuje Padar, smo se začeli spuščati po beli strmini. Bilo je zabavno. Začela pa so se tudi prva tekmovalja. Tekmovali smo v smuku, slalomu, sankanju in skokih. Vsi smo nestrno čakali na razglasitev rezultatov. Nagrade so bile zelo bogate. Največ jih je dobil Mario Sajko, ki je postal letošnji skupni zmagovalček. Z lepimi spomini smo odšli iz Padarja, saj smo preživeli prijetno dopolnilno na smučišču. ANDREJ PLUT, novinarski krožek OŠ Belokranjskega odreda Semič

PRAVLJIČNI VEČERI S SNEŽNO KRALJICO - Občinska zveza prijateljev mladine Metlika, ki je z mnogimi sodelavci ves zadnji mesec v preteklem letu pripravljala številne prireditve pod skupnim naslovom "Veseli december", je tik pred koncem leta tri večere na odru na metliškem Trgu svobode razveseljevala najmlajše. Snežna kraljica jim je namreč s svojim spremstvom pričarala pravljичne večere, na katerih so se z recitacijami in pesmicami predstavili tudi otroci. Za mnoge, ki še verjamejo v pravljice, je bilo srečanje s snežno kraljico nepozabno doživetje. (Foto: M. B.-J.)

SLAVOVO VEZENJE - Slavo Černič se je po več kot tridesetih gobelinah naveličal vesti le po predlogah. Odločil se je, da bo odslej poskusil tudi sam kaj naslikati ter izvesti. Tako bodo njegovi izdelki odslej zares unikatni. (Foto: M. B.-J.)

Slavo in njegovi gobelini

Slavo Černič iz Metlike si je izbral za moške nenavaden konjiček: vezenje gobelinov - Druga njegova strast je gasilstvo

METLIKA - Slavo Černič je Metličanom ostal v spominu kot vodovodar na tukajšnji Komunali, le malo pa jih ve, da si je pred petnajstimi leti izbral za moške precej nenavaden konjiček: vezenje gobelinov. Ko je še služboval na Komunali, ga je večkrat razjezila kakšna stranka, doma pa se je pomiril z na nitko nasuto šivanko.

Na vezenje se je tako navadil, da ga ni mogel postaviti v kot niti takrat, ko se je pred dvajsetimi leti upokojil. "Vezenje je kot mamilo. Ko začnem, ne morem nehati. Da je dovolj, me opozorijo šele preutrujene oči in bolečine v prstih, ki pa jih nimam zaradi vezenja, ampak zaradi revme," pravi Slavo, ki je v poldrugem desetletju naredil več kot trideset gobelinov. Hrani jih doma, precej pa jih je tudi razdal.

A Černič ni človek, ki bi se s svojimi deli hvalil. Veže, ker mu je njegov konjiček v veliko zadovoljstvo, zato so zanj do nedavnega vedeli predvsem njegovi bližnji. Le enkrat se je predstavil na raz-

stavi ročnih del metliških upoko-jencev. Širša javnost pa je zvedela za njegov hobi ob lanski 130-letnici metliškega Gasilskega društva, ko mu je podaril gobelin, na katerem je bila kopija gasil-skega patrona sv. Florjana iz metliške cerkve sv. Roka. Zanj je porabil približno dva meseca. Černič sodi med najstarejše metliške gasilce, saj je v njihove vrste kot 16-letni fant stopil leta 1946. Danes je častni član Gasilskega društva Metlika, ki je najstarejše tovrstno slovensko društvo. V najtežjih časih, ko je bilo največ požarov, a oprema pičila, pa je bil tudi poveljnik društva. "Veliko sem žrtvoval za gasilstvo, a moram prav zato čutim tolikšno pripadnost, da se mi je zdelo prav, da gasilec v spomin za požrtvovalno delo podarim gobelin," je zadovoljen Slavo, ki mu je uspelo, da po njegovih gasilskih stopinjah stopajo tudi sin, vnukinja in vnuki. Koliko od njih mu jih bo uspelo navdušiti nad vezenjem, pa je že druga zgodba.

M. B.-J.

Ko si ne upamo več piti vode

Črnomaljsko podjetje BB Commerce je ponudilo naprave za obdelavo pitne in tehnološke vode - Bolj kot kvaliteta vode je za nekatere odločilen denar, ki ga morajo za napravo odšteti

ČRNOMELJ - Ljudje postajajo vse bolj ekološko osveščeni, predvsem pa se zavedajo, da so nekatere dobrine že tako onesnažene, da si jih ne upajo več uporabljati kot nekdanj. Med temi je tudi voda, ki je marsikje ljudje brez prekuhavanja ne uživajo več, nekateri pa se raje odločijo kar za nakup vode v plastenkah.

V Beli krajini, kjer še nimajo vodovoda, ampak le vodnjake, je voda marsikje oporečna, prav tako v zidanicah, a tudi voda iz vodovoda marsikje ni ravno za vzor in je zlasti po deževju precej motna. Poleg tega je posebno na Krasu še velik problem trda voda. Prav zato so se v podjetju BB Commerce v Črnomlju odločili, da bodo ljudem ponudili opremo za obdelavo vode tako za uživanje kot za pripravo tehnološke vode,

ki jo je potrebno mehčati. "Res je, da se vse več piše in govori o kvaliteti vode, ljudje pa vse premalo vedo, na kakšen način jo je mogoče izboljšati. Prav zato smo se odločili ponuditi ljudem te naprave. Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto najprej opravi analizo vode, mi pa glede na njeno kakovost pripravimo primerno napravo, ki odzame snovi, ki jih je v vodi odveč, tako da ustreza zahtevam pitne vode. Ker jo vgradi-mo takoj za vodomerom, je obdelana prav vsa voda," je pojasnila prodajna referentka v BB Commerce Vesna Čulig.

BB Commerce sicer uvaža iz Nemčije osnovne komponente, ki jih prilagodijo kakovosti vode ter potrebam in željam kupcev. Naprave za obdelavo vode lahko namreč uporabljajo tako v gospodinjstvih kot v majhnih in velikih podjetjih. Čuligova pa vidi največji problem prav v tem, da se ljudje sicer zavedajo, da pitna voda ni dobra, niso pa pripravljene odšteti denarja za naprave za njeno obdelavo. "V industriji, kjer tehnološki proces zahteva določeno kakovost vode, si takšne naprave pač uredijo. Drugače pa je v gospodinjstvih, kjer ljudje vidijo le ceno naprave, ne razmišljajo pa, koliko problemov imajo že zaradi nadležnega vodnega kamna, ki se nabira v gospodinjstvih

aparatih in v vodovodnih cevih. Pozabijo tudi na stroške z nakupom pitne vode v plastenkah, ker si je pač ne upajo piti iz vodovoda ali domačih vodnjakov. Nakup naprave za obdelavo vode pa je dolgoročna naložba, ki se v nekaj letih zagotovo izplača," je prepričana Čuligova.

M. B.-J.

Semičani na lovu za denarjem

Semiški svetniki sprejeli osnutek letošnjega proračuna - Največ denarja za dozidavo otroškega vrtca - Župan Bukovec zavrnil očitke, da namenijo premalo denarja za kmetijstvo

SEMIČ - Semiški svetniki so tik pred koncem preteklega leta sprejeli osnutek občinskega proračuna za letošnje leto. Načrtujejo, da bodo imeli ob 451,5 milijonih tolarjev odhodkov za dobrih 12 milijonov tolarjev primanjkljaja. Sicer pa je župan Janko Bukovec poudaril, da bo občina dobila 290 milijonov tolarjev, ves ostali denar pa si bodo morali občinarji izboriti sami, kar ne bo lahko. Mnogi omenjajo sponzorje, a v semiški občini je le ena tovarna, samo društev pa je 44, kar je za občino veliko breme.

Največja naložba za malo semiško občino bo letos dozidava otroškega vrtca, ki bo veljala 96 milijonov tolarjev, razpis za izvajalce del pa bo objavljen marca. Velik zalogaj bo tudi napeljava vodovoda v Rožni Dol, Pribišje in Gornje Laze, v Staro goro in na Gradnik. Svetniki so županu zastavili več vprašanj prav o vodovodu, pa čistilni napravi, gradnji cest, javni razsvetljavi, postajališčih, razvoju kmetijstva, skratka o tem, kar žuli občane v vsakdanjem življenju. Najmanj je ovinkaril Jože Mi-

helčič (LDS), ki je dejal, da postaja semiška občina prava občina, kar pomeni, da je tudi sorazmerno draga. Moti ga pa, da se nekatere stvari pojavljajo v proračunu večkrat, a pod različnimi postavkami, tako da mora biti človek že detektiv, da ugotovi, koliko name-ravajo dati v občini za določen namen. Pol odstotka se mu je zdelo premalo za subvencioniranje kmetijstva, kjer bi morali več pozornosti nameniti agromelioracijam, združevanju zemljišč, regre-siranju priveza krav in plemenskih

kobil. Vprašal je tudi, zakaj občina vnaprej načrtuje primanjkljaj. Župan Bukovec je priznal, da je kmetijstvo na psu, vendar je po drugi strani res, da v občini kar dve tretjini proračunskega denarja porabijo za razvoj vasi, bodisi za vodovod, ceste... "V prihodnje bo država plačala tistim, ki bodo obdelovali zemljo. Hvala bogu, da je prišlo do te spremembe, kajti doslej je država sicer veliko name-njala za kmetijstvo, a do kmata je prišlo bore malo," je dejal župan. Glede pripombe, naj bi krajin ne sofinancirali zapornih slojev na vaških cestah, pa je dejal, da bi se potem stekli, kdo bo prvi prišel na vrsto. Sicer pa tudi za Semičane in njihov proračun drži, da je vedno več želja in potreb občanov, kot pa je denarja v občinski blagajni.

M. B.-J.

Vesna Čulig

Črnomaljski drobir

ZMEDA - Načelnik črnomaljske upravne enote Anton Horvat je bil nemalo presenečen, ko so na Vašem kanalu brali poročilo o njegovem prednovoletnem sprejemu novinarjev, vrteli pa so posnetek s predprazničnega sprejema novinarjev pri črnomaljskem županu Andreju Fabjanu. Da bi bila zmeda še večja, so načelnika upravne enote preimenovali v Andreja Horvata. Sreča v vsem skupaj je, da se Fabjan in Horvat doslej nista gledala kot pes in mačka. Kako mrko bi se sicer gledala šele odslej.

ZALOVANJE - Označevalna tabla, ki stoji ob črnomaljski vpadnici z metliške smeri, je že precej časa spuščena na polovico nosilnih stebrov (na fotografiji).

Črnomaljšev to očitno ne moti preveč. Metličani pa se sprašujejo, kaj tako strašnega se je zgodilo njihovim sosedom, da že toliko časa žalujejo na tako svojevtrsten način.

Semiške tropine

SKLEPČNOST - Na zadnji seji semiškega občinskega sveta tik pred koncem preteklega leta je bila udeležba svetnikov stoodstotna. Zakaj, ni potrebno posebej ugaibati: seja je bila namreč v zidnici. V Semiču sicer nimajo težav s sklepčnostjo, v občinah, kjer večkrat zasedajo na meji sklepčnosti, pa bi se iz tega semiškega primera lahko marsikaj naučili.

NEGOBRANI - Semiški svetniki so že pred časom sprejeli odlo- lok, da morajo imeti hiše, zlasti tiste, katerih strehe so nagnjene proti cestam, snegobrane. Župan Bukovec je napovedal ostre kazni za tiste, ki odloka ne bodo spoštovali. A glej ga, zlomka! Rek o bosi kovačevi kobili se je potrdil tudi tokrat. Na muzejski hiši v središču Semiča, ki je sicer občinska last, namreč še vedno nimajo snegobranov. Bo župan tudi svoji občini predpisal kazen?

"SLAMPARIJA" - Semičani ne vedo, ali bi se jezili, smejali ali bi bili morda celo ponosni. V Almanahu slovenskih občin, zajetni knjigi, ki je zagledala luč sveta konec lanskega leta, sta pri mestni občini Novo mesto dve od treh fotografij iz semiške občine: izvir Krupe in panoramska fotografija z Mirne gore. Semičani so pre-pričani, da Novomeščani očitno nimajo znamenitosti, s katerimi bi se lahko predstavili in postavili, a jim kljub temu novomeško šopir-jenje s tujim, torej semiškim per-jem, ni najbolj všeč. Upajo pa, da jim Novomeščani sedaj ne bodo poslali še računa za objavljene fo-tografije iz semiške občine.

Pristojbina v proračunu izgubi "barvo"

Del denarja, ki jim ga je država namenila za vzdrževanje gozdnih cest, so v Kočevju porabili za lokalne ceste - S pristojbino dodatno obremenjeni

KOČEVJE - Z rebalansom proračuna so lani v kočevski občini za vzdrževanje gozdnih cest namenili 32 milijonov tolarjev. To je precej več kot v letu poprej, vendar še vedno za 9 milijonov manj, kot bi morali, oziroma manj, kot jim je za vzdrževanje gozdnih cest nakazala v občinski proračun država.

V letu 1998 je država za vzdrževanje gozdnih cest na Kočevskem namenila 9.850.000 tolarjev in toliko so jih v Kočevju v ta namen tudi porabili. Vse pa se je spremenilo, ko se je zamenjal na-

čin financiranja občin. "Po sistemu zagotovljene porabe država ni nakazovala pristojbin iz državnih gozdov v občinski proračun, tako da smo imeli samo prihodek iz privatnih gozdov, sedaj ko imamo

primerno porabo, pa so začeli nakazovati pristojbino," pojasnjuje državni poslanec in kočevski župan Janko Veber. Dodaja, da je težava za občine in še osebno kočevsko, ki ima veliko državnih gozdov in gozdnih cest, da pristojbina, za katero je zavezanec za plačilo Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, "pade" v primerno porabo.

"V interesu države je, da v občinski proračun nakazuje čimveč državnih pristojbin, ker potem občini namenja manjši znesek finančne izravnave," pravi Veber. Po tej logiki je tako država lani "nenadoma ugotovila", kot pravi, da kočevski občini pripada za vzdrževanje gozdnih cest 41 milijonov tolarjev. Ker pa je občinski proračun integralen in se vsak prihodek, ki pride v proračun, razporeja glede na odločitev občinskega sveta, so se po "neuradnem namigu z države", naj se dogovorijo, kako bodo za vzdrževanje gozdnih cest namenjeni denar porabili, v Kočevju odločili, da bodo del denarja prelili v lokalne ceste. "Če bi bili dosledni in bi za vzdrževanje gozdnih cest namenili ves za to namenjen denar, bi se v Kočevju lani morali odpovedati investicijam kot so bile Koprivnik, Briga, Mačkovec in pokopališče Cvišlerji," pravi Veber.

Kljub temu pa v kočevski občini, ki je zaradi državne lastnine gozdov in kmetijskih zemljišč med vsemi občinami v Sloveniji najbolj prizadeta, s takšnim načinom financiranja vzdrževanja gozdnih cest niso zadovoljni. Zavzemajo se, da bi država zanje sama skrbel. Zaradi pristojbine, ki sicer, ko pride v občinski proračun, izgubi "barvo", je namreč Kočevska samo še dodatno obremenjena, saj se pristojbina šteje kot prihodek občine. M. LESKOVŠEK-SVETE

DENAR DRUŠTVU SOŽITJE - V dobrodelni tekmi v malem nogometu sta se ob koncu leta pomerili ekipi Območne obrtne zbornice Kočevje in občinskega sveta Kočevje. Srečanje sta popestrili tudi ženski ekipi ter tombola, od katere so ves izkupiček (216 tisoč tolarjev) namenili članom društva Sožitje. Društvo je bilo na poboju staršev ustanovljeno leta 1986. Ta čas ima 141 članov, med njimi 46 oseb z razmeroma težjo motnjo v duševnem razvoju. Otroci so vključeni v razne ustanove, delno tudi v oddelke vzgoje in izobraževanja v OŠ Ljuba Šerčerja, nekaj jih obiskuje Varstveno-delovni center Ribnica. Drugi člani so varovanci raznih zavodov v Sloveniji. Na posnetku: predstavnika območne obrtne zbornice, članice društva Sožitje in kočevski župan Janko Veber. (Foto: M. Glavonjić)

DOČAKALI LETO 2000 - Udeležencem letos prvič v Kočevju organiziranega silvestrovanja na prostem in vsem ostalim občanom kočevske občine, ki so lahko spremljali dogajanje na mestni ploščadi preko lokalnega radia Univox, je prvi zaželel obilo sreče v novem tisočletju kočevski župan Janko Veber (na posnetku s soprogo Sonjo). Silvestrovanje se je začelo že ob 19 uri in kljub precejšnjemu mrazu so nekateri na mestni ploščadi vztrajali kar nekaj ur. Vendar so zaradi mraza ljudje razšli še pred jutranjimi urami prvega dne letošnjega leta kljub dobremu razpoloženju, prej kot denimo v sosednji Ribnici, kjer so silvestrovali pod šotorom. (M. L.-S.)

Ko je sram le tistega, ki pade

Pešceve zagate v Kočevju

KOČEVJE - V Kočevju je nekaj težav, ki pešce mučijo že nekaj let ali celo desetletij. Gre predvsem za težave s prehodi za pešce preko cest in ulic pa tudi za pešpoti, ki so neprehodne oz. težko prehodne v lepem ali v slabem vremenu.

Se najmanjša težava je s prehodom čez cesto pri Parku herojev, ki pa je zanimiv zato, ker je pri policijski postaji. Tu nastaja zaplet le občasno, in to samo ob obilnejšem snenjenju. Takrat je prehod tudi po več tednov neprehoden, ker naplazuje sneg tako, da prehoda ni moč uporabljati, dokler sneg ne izgine ali ga ne skidajo.

Hujsi je zaplet pri garažah ob Tomšičevi cesti. Tu dejansko ne moreš peš do garaž ali od njih domov, ker sploh ni zarisane prehoda za pešce. Dva prehoda sicer sta, eden pri "nebotičniku", drugi pri predoru pri Elektru, vendar ju ni možno uporabljati, ker bi moral do garaž preko vrtilčkov ali preskakovati ograje. Zadevo bi lahko rešili le tako, da bi prehod zarisali pri izvozu z avtom iz garaž na Tomšičevo cesto.

Podobno bi kazalo zebro zarisati pri nekdanji upravni stavbi ZKGP (ki je sicer ni več), kjer je izvoz od hiš. Zdaj je zebra pri parkirišču ob gostišču Marjetka (bivša Kolodvorska restavracija),

vendar jo je nevarno uporabljati. Prav pri zebri so namreč vedno parkirani avtomobili gostov (tudi tovorni oziroma poltovorni) in ovirajo dostop do zebre, razen tega zakrivajo pogled proti križišču (gradbena trgovina), še posebej zato, ker je tu oster ovinek in se cesta spušča, tako, da ne moreš videti avtomobila, ki prihaja iz te smeri.

Ob topljenju snega in v dežju je težko prehodna zebra pri hotelu Valentin. Voda tu ne oteka in lahko se zgodi, da zajameš v čevlji vodo ali da te pokropi avto. Tudi nadaljevanje poti mimo hotela do Name je nevarno, ker je pešpot delno makadamska, delno pa so betonske plošče zveržene in izven prvotnega ležišča. Tistih nekaj stopnic pa je poseben nevarnih ob poledici. Podobno velja za pešpot od tržnice do Kidričeve ulice, ki je ob taljenju snega ali v dežju neprehodna, tako da si ljudje delajo druge poti preko zelenice. Razen tega tu parkirajo avtomobili, da prehod tudi zaradi njih (in ne le zaradi vode in blata) ni uporaben. V mrazu pa se voda spremeni v led, da marsikatera gospa prav nič gosposko pristane na hrbtu ali na njegovem podaljku in je potem sram njo, namesto da bi bilo tiste, ki so dolžni pot vzdrževati. P.C.

Šest let Vitre

Štiri leta časopisa

CERKNICA - Šest let mineva, odkar je Vitra, center za uravnotežen razvoj podeželja, zaorala prve, negotove brazde. Ni naključje, da je bil že v začetku velik del programa usmerjen v večji del Dolenjske, predvsem pa v občine Loški Potok, Osilnica, Kočevje, Ribnica in Velike Lašče, torej nekako na predele, ki meje na Notranjsko in imajo zaradi zgodovinskih in gospodarskih tokov preteklosti mnogo skupnega. Prvi znani program, ki ga je Vitra usmerila v te predele, je bil program Dežela suhe robe.

Seveda je Vitra zgradila svoj ugled še na nizu dejavnosti, kot so, npr. prostovoljni delovni tabori, samogradnja sončnih sprejemnikov, programi turizma na podeželju, obnavljanje energetskih objektov, toplotna zaščita stanovanj, in še bi lahko naštevali. Tudi sodelovanje Vitre na mednarodnem področju in na področju povezovanja s podobnimi tujimi partnerji je prineslo določeno kvaliteto dela in prenos znanja na tiste, ki so se želeli vključiti v program.

Ni manj pomembno področje Vitre pa ni izdajanje priložnostnih publikacij, vključno z Vitro, ki letos praznuje četrto obletnico izhajanja v nakladi 3000 izvodov. Direktor Vitre inž. Bojan Žnidaršič pravi, da so si zadnja leta 20. stoletja nabirali kondicijo in jemali zalet za kakovosten preskok v tretje tisočletje. Pove, da je bilo preteklo leto izredno uspešno in pri tem ne pozabi poudariti izjemne razvejanosti projekta Rutar, ki ga Vitra pelje v občini Velike Lašče. 6. decembra je Vitra priredila zaključno srečanje svojih zvestih sodelavcev v gostilni Kulej v Velikih Laščah, na katerem so domači predstavili svoje videne načrte razvoja kraja, ki že in naj bi v bodoče še bolj temeljilo na razvoju turizma in oživljanju tradicionalnih domačih dejavnosti.

A. KOŠMERL

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT

LOŠKI POTOK - Božično-novoletni koncert 26. decembra je privabil toliko poslušalcev in občudovalcev petja, da vseh ni mogla sprejeti velika telovadnica osnovne šole dr. Antona Debeljaka. Nastopili so: otroški in mladinski pevski zbor Ave verum in mešani zbor Planinskega društva. Pohvale in spontanega aplava pa so bili deležni tudi recitatorji pesmi Minattija in Grafenurja, pa seveda solisti s kitaro, violino in na klavirju. Pri vsem tem ni moč prezreti pedagoškega znanja in truda Jožeta Lovka, ki se trudi z najmlajšimi, Marije Montanič, ki vodi mladinski zbor in Ave verum, in Štefke Debeljak, ki vlaga veliko truda v cerkveni in planinski zbor. Pod njeno taktirko so združeni zbori tudi zaključili koncert, ki je navdušil nekaj sto gostov.

RAJE SE JE ODLOČIL ZA PREVOZNIŠTVO

VELIKE LAŠČE - Na zadnji seji občinskega sveta v Velikih Laščah so potrdili nov mandat Igorju Severu iz vrst Združene liste socialnih demokratov. Dosedanjemu članu sveta Alojzu Žužku (ZLSD) je mandat prenehal zaradi nezdružljivosti opravljanja osnovnošolskih prevozov, ki jih financira občina, s funkcijo člana občinskega sveta Velike Lašče. To je prvi primer na območju osmih občin zahodne Dolenjske, da je bil kdo zaradi nezdružljivosti funkcij razrešen nadaljnje dela v občinskem svetu. Župan Anton Zakrajšek je povedal, da bi Žužek lahko v prihodnje opravljal funkcijo svetnika, a bi se moral odpovedati prevozništvu. Kot kaže, se je raje odločil za donosnejše delo.

Ribnico bodo ogrevali iz Inlesa

Čeprav v začetku dražja, se Ribničanom zdi toplotna na lesne ostanke dolgoročno sprejemljivejša - Možnosti za pridobitev tudi do 50 odstotkov nepovratnih sredstev

RIBNICA - Na podlagi do sedaj že dveh opravljenih študij in več razgovorov o možnostih sofinanciranja vzpostavitve enotne oskrbe mestnega jedra Ribnice s toplotno energijo, so v ribniški občini prišli do ugotovitve, da bi bilo za Ribnico najprimernejše ogrevanje iz kotlovnice Inles. Gre za sicer dražjo od obeh možnosti, vendar pa v Ribnici ocenjujejo, da je dolgoročno sprejemljivejša.

Da bi pridobili izhodišča za načrtovanje razvoja oskrbe mestnega jedra s toplotno energijo, so v ribniški občini že leta 1996 izdelali

Proračun za leto 2000 že sprejet

Rezerva za primer nesreč

OSILNICA - V decembru minulega leta je občinski svet Osilnice sprejel Odlok o spremembi odloka o proračunu za leto 1999. Odločili so, da znašajo proračunski prihodki za to leto nekaj nad 90 milijonov in odhodki nekaj nad 76 milijonov tolarjev. Tako je nastal v proračunu presežek v znesku nekaj nad 14 milijonov tolarjev. Sprejeli so tudi proračun za leto 2000. Čeravno nimajo še točnih podatkov o prihodkih in izdatkih, so se odločili, da načrtujejo prihodke in odhodke v znesku 90 milijonov tolarjev. V primeru sprememb pa bodo odločali med letom. Odločili so, da naj bi znala obvezna rezerva proračuna 2.000.000 tolarjev. Ta naj bi se uporabljala v primeru naravnih nesreč.

V ocene dela za obdobje petih let, odkar deluje v tem kraju občina, ki šteje nekaj nad 400 prebivalcev, je razvidno, da so z njenim delovanjem te vasi in zaselki v zgornji Kolpski dolini dosegli viden napredek. Da bi zagotovili večji prihodek občinskega proračuna, so svetniki odločili, da se bo od 1. januarja letos tudi na območju te občine plačeval prispevek za nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč.

- vd

stva, in sicer celo do 50 odst., medtem ko nihče ne sofinancira projektov, ki imajo za energent naftne derivate.

M. LESKOVŠEK-SVETE

KMETIJSTVU VEČ DENARJA

VELIKE LAŠČE - Člani občinskega sveta Velike Lašče so decembra sprejeli letošnji proračun. Na razpolago bodo imeli 342 milijonov tolarjev. Največ denarja bodo namenili za komunalne dejavnosti, saj je v preteklosti za obnovu cest, vodovoda in druge infrastrukture vedno zmanjkovalo denarja. Župan Anton Zakrajšek je povedal, da je tokrat več denarja dobilo tudi kmetijstvo, ki je bilo od države zapostavljeno, čeprav se v občini največ preživljajo prav s to dejavnostjo. Letos bodo v Velikih Laščah proslavili tudi 450-letnico izida prve slovenske knjige.

SILVESTROVANJE PRI -20°C

LOŠKI POTOK - Letošnje silvestrovanje na prostem, ki ga je pripravilo PGD Retje, bo ostalo v spominu na hud mraz, kanonado raznih petard in vsevrstnih projektov in seveda na dokaj pičlo udeležbo, predvsem starejših ljudi. Pretekla leta so udeleženci godrnjali nad šotorom, ki je delil tiste, ki so našli mesto v njem, in tiste na prostem. Letos šotora ni bilo, temperature pa tako nizke, da so zmrzovali pogumni organizatorji, glasbeniki in seveda vsi, ki so čakali - teh je bilo vsaj polovico manj kot pretekla leta - na novoletno poslanico potoškega župana Janeza Novaka.

A. K.

Kostelski rižni

PAMETNI V NOVO TISOČLETJE - Turistično-sportno društvo Kostel je v pripravi na novo tisočletje že predlani organiziralo seminar o turizmu na podeželju, lani pa teden vseživljenjskega učenja (oboje je izvajala Vitra iz Cerknice). Sodelovalo je tudi na tečaju za vodnike čolnov na divjih vodah v Bovecu, v soboto, 15. januarja, pa se bo začel tečaj za vodnike po domači občini in bližnji okolici, ki bo trajal 10 dni, zanj pa se je prijavilo 16 udeležencev. Tako gredo Kostelci turistično izobraženi v novo tisočletje.

NAJLEPŠE JE DOMA - Večina Kostelcev z županom na čelu in ob asistenci večine svetnikov je v strahu pred hroščem silvestrovala doma, mladi so se zbrali v gostišču Rauh (bivši Papež), najpogumnejši pa so krenili do Kočevja, tam so silvestrovali na mestni ploščadi, kjer je pokalo kot v Čedenju, šampanje je pršil kot voda na gasilskih vajah, za nameček je bil še ognjem. Silvestrski program pa je bil gotovo boljši kot na domačih in svetovnih televizijah.

ZIVAHNO PRI ZDRAVNIKU - Pri dr. Stanku Nikoliču se je novo leto povečalo število obiskov kar na 40 dnevno, a to niso bili bolniki (zdravnik je upokojen), ampak le sorodniki, prijatelji in znanci, ki so mu prišli čestitat in želeli zdravje tudi naslednjih tisoč let.

SKROMNA PRIZNANJA NAJLEPŠIM - Turistično-sportno društvo Kostel je povabilo krajane, naj za praznike okrase svoje domove, vikende in poslovne prostore. Prebivalci so upoštevali poziv in lepo okrasili in osvetlili hiše, vasi in križišča. Pohvale in skromne nagrade za najlepše so bili deležni družina Simc iz Potoka, družina Cvitkovič iz Brige (oba sta prejela enako oceno) in lastniki ter stanovalci stanovanjsko-poslovne stavbe Potok 1 a, v kateri sta tudi pošta in banka.

Samo pobožne želje niso dovolj

Krajevna skupnost Šentlovrenc - Med najpomembnejšimi dosežki zadnjih let nova mrliška vežica - Zdaj na vrsti preplastitve krajevnih cest in dokončanje zadružnega doma

ŠENTLOVRENC - Ob izteku starega leta so v krajevni skupnosti Šentlovrenc vendarle dočakali novo mrliško vežico. Predsednik sveta KS Šentlovrenc, 31-letni Rajko Gliha, je povedal, da tega idejna zamisel za gradnjo že v leto 1992, ko so se pričeli dogovarjati, kje bi lahko stala prepotrebna zgradba. Z župnijskim uradom so sklenili dogovor, da odkupijo del zemljišča, na katerem so lani naposled le zgradili vežico, za katero so v vseh teh letih porabili okrog 18.600.000 tolarjev.

"Cenim ljudi, ki spravijo ideje v dejanja. Na sestankih KS sem zadovoljen, če se nekaj zmenimo. Če imas samo pobožne želje, ne boš se nič naredil," pravi samostojni podjetnik Gliha, doma z Velikega Vidma in delovodja v šentlovrenski obrtni zadrugi Hrast, ki predseduje tej krajevni skupnosti šele eno leto. Gliha je povedal, da so eno največjih in najpomembnejših naložb te majhne krajevske skupnosti v zadnjih letih dejansko pričeli v letu 1994 z odkupom zemljišča in pripravo potrebnih listin za gradnjo. V tem letu so pričeli nabavljati material za gradnjo. Naslednje leto so zgradili stavbo od temeljev do strehe, v letu 1996 pa so mrliško vežico pokrili. Naslednje leto so pričeli urejati notranjost stavbe. Napeljali so elektriko, vodo, kupili okna in vrata ter končali omete. Predlani so ometali še zunanost vežice. Najbolj živahno pa je bilo v vežici lani, kajti v vodstvu KS so se zadržno odločili, da stavbo

Velika Loka 1,4 milijona tolarjev, saj bo služila tudi njihovim kraja-

• V preteklih letih so posodobili vse krajevne ceste, takrat še s samoprispevkom, po 20 letih pa so se morali v KS Šentlovrenc lotiti preplastitve uničenega asfalta. Vsako leto naj bi preplastili asfalt vsaj skozi eno vas. Tako naj bi v letu 2000 preplastili 1100 m asfalta skozi Dolgo Njivo. V dveh ali treh letih naj bi dokončali zadružni dom v Šentlovrencu, kjer bodo položili izolacijo in fasado ter zamenjali streho.

nom, kajti skoraj celotno območje te KS spada k šentlovrenski fari. P. P.

Tisočero balonov in dobrih želja

Trebanjci nazdravili letu 2000 v mestnem parku ob kuhanem vinu in čaju - Tradicionalni koncert godbenikov in mažoret - Zaključek Veselega decembra - Priznanja in nagrade za okraševanje jelk

TREBNJE - Krajanke in krajan mesta Trebnje so se 1. januarja 2000 ob pol enih zjutraj nazdravili novemu letu ob glasbi občinskega pihalnega orkestra kar v mestnem parku. Grela so se ob kuhanem vinu in toplim čaju, ki ga je delil gostitelj Janec Pavlin kot darilo trebanjske krajevske skupnosti vsem, ki so se zbrali. Svojo voščilnico ob vstopu v novo leto je zbranim izrek tudi predsednik sveta krajevske skupnosti Trebnje Stane Sitar. Urica izrekanja dobrih želja znanec, prijatelj za novo leto je hitro minila kljub mrazu, ki je vse dodobra prežal.

Dobesedno do zadnjega kotička pa so napolnili trebanjsko športno dvorano obiskovalci tradicionalnega novoletnega koncerta trebanjskih godbenikov in mažoret. V prijetno vdušje so popeljali z glasbo člani mladinskega orkestra Trebnje pod vodstvom dirigenta prof. Igorja Teršarja. Starejše mažoretko, ki jih vodi mentorica Darja Korelec in delujejo v okviru orkestra, so se izkazale na raznih revijah, srečanjih in državnih tekmovanjih, kjer sta mažoreti Nina in Vanja v duo programu postali državni prvakinji, v skupinskem programu pa so se mažoretko dokazale v letu 1999 s 3. mestom na državnem prvenstvu. Številnemu občinstvu so se predstavile še mlajše mažoretko, ki delujejo v okviru trebanjske osnovne šole pod mentorstvom Ksenije Krese in Petre Kek. Koncertu, ki ga je povezovala Nina Šurbek, je dal prepoznaven pečat z izbrano glasbo občinski pihalni orkester Trebnje pod vodstvom Igorja Teršarja. Za prijeten glasbeni predah so poskrbeli tudi člani okteta Lipa iz Trebnjega, ki bodo imeli 15. januarja 2000 svoj celovečerni jubilejni koncert. Nastopajoči so bili počaščeni z navzočnostjo župana Cirila Pungartnika, samostojnega svetovalca za glasbo pri republikanskem skladu za ljubiteljske kulturne dejavnosti Vladimirja Brleka in skladatelja Vinka Štrucla, avtorja

kulturnih dejavnosti in TIC Trebnje, povezovala pa Zvonka Falkner, so se nastopajoči lutkarji OŠ Mirna predstavili z igrico Volk in sedem kozličkov, učenke OŠ Trebnje s sodobno Pepelko, učenci trebanjske glasbene šole in učenec OŠ Veliki Gaber Simon Ceglar s "frajtonarico". Dedek Mraz je izval nekaj pesmi, dekleta KUD Ragle pa so s časom primernimi pesmimi prireditev sklenile.

P. P.

MOKRONOŠKA REKREACIJA IN AEROBIKA

MOKRONOG - Pod vodstvom Franciške Kapus poteka vsak torek od 19. do 20.30 v mokronoški šoli ženska rekreacija. Tovrstno društvo, ki traja dobri dve desetletji, bodo spomladi popestrili še s pletanjem v Šmarjeških Toplicah in s planinskim pohodom. Vsak dan od 19. ure do 20.30 pa poteka v šolski telovadnici moška rekreacija pod vodstvom Jožeta Metelke. Ob ponedeljkih in četrtek med 18. in 19. uro pa se lahko v mokronoški telovadnici pridružite tudi aerobiki pod vodstvom Suzane Kolenc.

315 KRVODAJALCEV V SEVNICI

SEVNICA - Na dvodnevni krvodajalski akciji ob izteku starega leta, ki jo je v sevnici osnovni šoli Savo Kladnik pripravilo Območno združenje Rdečega križa Sevnica, so glede na praznični čas zabeležili kar dober odziv krvodajalcev. V sredo, 29. decembra, je prišlo na odvzem krvi 161, v četrtek, 30. decembra, pa 154 krvodajalcev. Vsem krvodajalcem se zahvaljujejo za solidarnost in human odnos do soljudi, zahvala pa velja tudi njihovim delodajalcem, ki so jim omogočili vsaj en prost dan za darovanje krvi.

ŠPORTNIK LETA RADIA SEVNICA

SEVNICA - Sevniki radio je ob zaključku preteklega leta pripravil akcijo Športnik leta 1999. Poslušalci so pisno in po telefonu glasovali za "naj" športnika, športnico, in ekipo iz sevniske občine. Športno uredništvo pa bo po strokovni plati tudi izbralo "naj" športnika, športnico in ekipo. Športno-zabavna prireditev, na kateri bodo razglasili rezultate, bo v soboto, 8. januarja, ob 18. uri v športni dvorani v Sevnici. Nastopili bodo plesalci plesnega kluba Luke iz Krškega, radeške mažoretko, ansambel Barnie band, sevniske gimnastičarke in člani kluba borilnih veščin Ipon Rucanor iz Sevnice.

GOLOB TOLAŽI POSAVCE - Državni minister v ministrstvu za gospodarske dejavnosti dr. Robert Golob je na zadnji seji sveta pokrajine Posavje v starem letu v Sevnici (dogajala se je v poročni dvorani na sevniskem gradu, čeprav so jo za priložnost preimenovali v konferenčno!) Posavec obljubil, da spodnjosavsko verigo elektrarn vsekakor bodo gradili. Pozabil je le povedati, kdaj se bo to zgodilo. Morda je to prišepnil vsaj strokovni sodelavki sevniskega občinskega sveta Lidiji Božič med prigrizkom po seji. Vsekakor so brž staknili glave državni poslanec Branko Kelemina ter sosednja župana: krški Franci Bogovič in sevniki Kristijan Janc, da bi se domenili, kako narediti konec praznim tolažbam mladega gospodiča, ki izpuhtijo brž, ko prifrčijo v belo Ljubljano. (Foto: P. P.)

LUTKOVNA PREDSTAVA "TACA MACA"

TREBNJE - V četrtek, 13. januarja, ob 17. uri bo Lutkovno gledališče iz Ljubljane v trebanjskem kulturnem domu gostovalo z abonmajsko lutkovno predstavo letošnje Prešernove nagajenke Svetlane Makarovič - "Taca maca".

NOVOLETNI ŽIVJAV

MOKRONOG - Razne ustvarjalne delavnice, srečelov, čarodej in ansambel Cuki so v telovadnici mokronoške osnovne šole na novoletnem živjavi pričarali tako prijetno razpoloženje, da so otroci uživali in se še bolj razveselili dedka Mraza, ki je pozneje še posebej obiskal mokronoške predšolske otroke. Pevci mokronoške šole z gosti pa so s pesmijo povabili v leto 2000.

KASETA SLAVKA ŽNIDARŠIČA

MOKRONOG - Pariška harmonika je naslov avdio-kasete mokronoškega virtuoza na harmoniki Slavka Žnidaršiča, ki je izšla na jesen njegovega življenja. Žnidaršič se je navezal in izuril v igranju na harmoniko v Franciji, del njegove duše pa odstirajo tudi plesni ritmi valčka, foxa, swinga in slowa na pričujoči kaseti.

DOBRNIŠKI "KUHARJI" - V podružnični šoli trebanjske "matice", v Dobrniču so otroci oz. učenci in učitelji tako silno veseli obnovljenih in novih prostorov, da so se pripravili naučiti tudi peči slano pecivo, da bi z njim pogostili goste. (Foto: P. Perc)

Minister Rop prislunil Jutranjki

Ministrstvo za delo bo ponudilo pomoč pri ohranjanju in odpiranju produktivnih delovnih mest, pri vključevanju Jutranjke v razne projekte pa tudi pri kadrovske prenovi

LJUBLJANA, SEVNICA - Na pobudo predsednika nadzornega sveta sevniske Jutranjke Franca Pipana je 28. decembra lani sevniki podžupan Andrej Stricelj organiziral sestanek na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve z ministrom Antonom Ropom in državno sekretarko v tem ministrstvu Zdenko Kovač glede pomoči pri prestrukturiranju sevniske Jutranjke. Sestanka v Ljubljani so se udeležili podžupan Stricelj, Franc Pipan in direktorica Jutranjke Zdenka Marčič.

Po Striceljevih besedah so rezultati sestanka obetavni, saj je minister mag. Rop prislunil težavam in je "pripravljen takoj pristopiti k reševanju resnih težav v Jutranjki. Tako bo ministrstvo ponudilo pomoč pri kadrovske prenovi, odpiranju oziroma zadržanju produktivnih delovnih mest ter pomoč pri vključevanju v razne projekte, ki bi Jutranjki omogočili nadaljnji razvoj. Podžupan Stricelj je še povedal, da se bodo lotili reševanja problematike v luči pogovorov na ministrstvu za delo takoj po novem letu.

Ministrstvo za delo je verjetno prislunilo Jutranjki tudi zato, ker bi morebitni stečaj te delniške družbe povzročil hude socialne

pretrese ne le v sevniki, temveč tudi v brežiški in hrastniški občini, kjer ima Jutranjka svoje obrate. Nekdanja Industrija otroške konfekcije Jutranjke je v njenih "zlatih časih" direktorovanja enega od ustanoviteljev te tovarne, Karla Vehovarja, ko je "za med" prodajala svoje izdelke pretežno na jugoslovanskem tržišču, zaposlovala kar okrog 1500 delavcev in je bila največji proizvajalec otroške konfekcije v bivši Jugoslaviji. Ob prihodu direktorja Draga Milinoviča je bilo v Jutranjki še dobrih tisoč zaposlenih, ob izgubi trgov bivše Jugoslavije se je podjetje soočilo z velikimi težavami in se še odločneje preusmerilo na zahodna tržišča, kamor zdaj izvažajo že

manj kot 800-članski kolektiv več kot 90 odstotkov proizvodnje.

"Jutranjka preprosto nima dovolj ustrezno izobraženih oz. strokovno podkovanih ljudi tako na področju trženja, dizajna kot tudi tehnologije. To je eden pglavitnih problemov. Še kako bo pomembna pomoč ministrstva pri izobraževanju delavcev, da lahko računamo na pomoč sklada dela, da ne bi delavci pristali v t.i. odprti brezposelnosti. Pri tem bomo izkoristili že pred leti odobrena sredstva za prestrukturiranje iz t.i. projekta 11. Direktorica Marčičeva bo v povezavi z državno sekretarko Kovačevico pri vključevanju Jutranjke tudi v razne projekte Slovenske razvojne družbe. Pripravljenost ministrstva, da prisluhne težavam Jutranjke, je pomembna tudi, ker gre za specifičen kolektiv, kjer so zaposlene pretežno ženske in matere," je komentiral spodbudni obisk v Ljubljani predsednik nadzornega sveta Jutranjke Franc Pipan. P. PERC

ŠE O KRAJEVNIH GLASILIH - Po oblikovalski, grafični podobi od glasil oz. informatorjev krajevnih skupnosti, kot se pač različno imenujejo, izstopata Mokronajzar in Sentrupert. Pri Mokronajzaru, ki je v štirih letih izšel 11-krat, zadnjič v decembru lani v sodelovanju s Kmetijsko združenjem Trebnje, je prepoznavna sodobna oblikovalska nota Boruta Dvornika poleg za tak medij kar razkošnih barvnih strani, odlične naslovnice, zanimivih reportaž zapisov urednika Staneta Pečka in posrečene "blic" fotoankete želja za novo tisočletje prinaša Mokronajzar obilo informacij o delu sveta KS, društev in o knjižnem prvenec, zborniku mokronoške župnije. Za glasilce KS Sentrupert z istim imenom je značilna preglednost in sistematičnost grafične, oblikovalske podobe, ki za arhitekta Ruperta Goleta pomeni tudi izziv, kako naj s to še poudari vsebino tehtnejših prispevkov. Praviloma izstopata prva in zadnja stran: prva resnoba, z aktualnim uvodnikom (kar ni lahko glasilu, ki izhaja štirikrat letno), zadnja pa z zanimivim branjem iz ljudske skrinje. Zanimiva sta tudi intervjuja Jožeta Zupana s stoletnico, učiteljico Slavico Lunaček, in tematski zapis urednice Zvonke Krištof o mlinih nekoč in danes. Zgledno za mnoge...

PIANIST ZOLIAN - Profesor trebanjske glasbene šole Peter Zoltan kljub svojim poklicnim obveznostim in željam po koncertiranju najde vedno čas za sodelovanje z mladimi na raznih

prireditvah. Ob 700-letnici Sentjanja je pomagal pri izvedbi kulturnega programa tudi tam. Pri tem pa ostaja skromen in pravi profesionalc... (Foto: P. P.)

Sevnikiški paberki

BRAVO DAMJANA! - Novinarka Damjana Krošelj z Loga pri Boštanju, pred leti med študijem sodelavka otroškega uredništva nacionalnega radia, brežiške in še nekaterih lokalnih radijskih postaj, se lepo uveljavlja na najbolj priljubljenem in poslušanem radiu v tej državi - Valu 202. Kot občasna moderatorka nočnega programa na radiu Slovenija, je Damjana objavila odlično reportažo o slovenski vasi v Dja-kovici, po pogovoru z Danico Simšič in Juretom Pengovom pa je spraševala poslušalce o tem, kaj so dobrega storili drugim ali kaj je dobrega storil kod zanje. Damjana ima lepo lastnost, da zna sobesednika poslušati, mu ne skače v besedo in se ne dela preveč pametna, zato se ji sobesednik odpre kot dobra neprebrana knjiga. Poslušalka iz Radeč je hvalila radeškega župnika in karala loškega, ker nekaj otrokom v cerkvi polni vernikov ni hotel dati hostije, ker fantiči niso bili pri njem pri spovedi! Če bo dušni pastir v Loki pri Zidanem Mostu tako nadaljeval, bo v resnici moral biti zadovoljen le z "ovčicami" iz bližnjega Trubarjevega doma upokojevcem....

HARMONIKAR BRANE - "Srebrni" harmonikar Ljubecne Brane Žibert iz Boštana se zmeraj rad odzove in pomaga s svojo harmoniko ali ansambлом ustvarjati dobro razpoloženje ne le na očetih in podobnih priložnostih, temveč tudi na dobrodelnih prireditvah. Brane je takole raztegnil meh tudi na predzadnji dan starega leta na silvestrovanju na prostem pred HTC-jem. Mimogrede: velika množica je bila ob novem letu zelo zadovoljna z

razkošnim ognjemtom v režiji priznanega raketarja Marjana Zidariča. Krasnó je bilo tudi množica na silvestrovanju v Krme-lju. Župana Kristijana Janca je prenaporno skakanje z dogodka na dogodek vrglo v posteljo. Pa na skorajšnje okrevanje in zdravlja tudi vsem vam!

Za varstvo in ustvarjalno delo

Varstveno-delovni center Krško-Leskovec v Leskovcu pri Krškem v tesni poslovni navezi z lokalnimi podjetji - Tudi lastne zamisli - S svojim športnikom na svetovnih igrah

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Varstveno-delovni center Krško-Leskovec v Leskovcu pri Krškem skuša zagotoviti ustvarjalno in prijetno bivanje varovancem na več načinov. Osebe z zmerno in težjo motnjo v duševnem razvoju, za katere osebe centra pripravljajo delovne in razvedrilne programe, je v omenjenem javnem zavodu nekaj čez 40.

Že od vsega začetka center sodeluje s podjetji s krškega območja, ki mu zagotavljajo kooperantsko delo. Pri tem sodeluje zlasti s papirno industrijo. Po zaslugi teh

poslovnih stikov varovanci sestavljajo različne papirne polizdelke in izdelke, denimo škatle in vrečke. Hkrati s kooperacijo razvija varstveno-delovni center tudi pro-

gram lastnih izdelkov. Pred dve leti je v zavodu začela delati mizarja delavnica, kjer varovanci pod vodstvom inštruktorja vdahnejo lesu dušo. Tako v mizarjski delavnici nastajajo ptičje hišice, valilnice in stenske ure na lesu. Ob teh lastnih izdelkih varovanci mizarji naredijo lahko tudi marsikaj po želji naročnikov. Varovanci izdelujejo tudi gobeline in vezanine ter voščilnice. Široko paleto izdelkov je hkrati s utripom bivalnega dne VDC Krško - Leskovec predstavil tudi na lanskem decembrskem dnevu odprtih vrat.

Dejavnosti za popestritev življenja je v centru še več. Enkrat tedensko se varovanci dobijo v likovni delavnici, iz katere pošiljajo izdelke tudi na tekmovanja, podobno pogosto oživi glasbena de-

• Center že od začetka organizira letno dvoje počitnic, ene v hribih, druge na morju. Šport pomembno določa življenjski utrip VDC Krško - Leskovec. Eden od varovancev je sodeloval na svetovnih igrah specialne olimpijade, športniki centra pa sodelujejo v okviru specialne olimpijade Slovenije na pokrajinskih in državnih tekmah. Po navedbah vodstva centra varovanci športniki dosegajo lepe uspehe v atletiki, košarki, malem nogometu in namiznem tenisu.

lavnica. Glasba prevzame verjetno kar vse varovance, vsaj nekateri od njih pa si lepšajo življenje v zavodu tudi s sodelovanjem v dramski sekciji, ki se v centru zbere občasno. Dejstvo je, da se v centru z vso primerno resnostjo učijo tudi o laseh in pričeskah, in to v občasnem hišnem frizerskem salonu.

M. L.

DOGODKI V KLUBU TERMOPOLIS

ČATEŽ OB SAVI - Klub Termopolis v Termah Čatež danes ob 21. uri začne večer zimskih melodij, kjer je vstop prost. Za jutri za 22. uro napoveduje disco party z d. j. Matjažem. V soboto zvečer ob 22. uri se bo začel termopolis party, kjer se bodo navzoči zabavali ob trudu d. j. Pera Graniča in Damira Rukavine. Dekleta imajo na tej prireditvi do polnoči prost vstop.

ZARADI HRVAŠKIH VOLITEV MANJ SODELOVANJA MED ŠOLAMI?

BREŽICE - Politične spremembe na Hrvaškem, ki so nastale z zmago opozicije na nedavnih volitvah, se bodo mogoče odrazile tudi v občini Brežice. Nekatere osnovne šole iz te občine namreč sodelujejo s sorodnimi ustanovami na Hrvaškem. Če bo nova hrvaška oblast zamenjala vodstva šol, se lahko zgodi, da bodo zamrli že začetki stiki med hrvaškimi in slovenskimi šolami.

NA POHODU - Tunke so prvič samostojno nastopile jeseni leta 1996 v takratni knjigarni Opus v Krškem, za tistim so svojo Muho in druge skladbe igrali drugod po Posavju, na Rocku Otočec in v ljubljanskem K4. Posnetek je nastal 29. decembra lani v Kulturnem domu Krško na koncertu, ki ga je krajevna skupnost Krško podarila svojim mladim krajanom za novo leto. (Foto: M. L.)

Tunke in satiričen rock

Prednovoletni koncert ansambla Tunke - Petina izkupička od prodaje zgoščenke v dobrodelne namene

KRŠKO - Tunke, glasbena skupina, ki je 29. decembra zvečer nastopila v Kulturnem domu Krško, je občudovalcem priskrbel pred kratkim svojo prvo zgoščenko Glasba iz telenovele Tunke na Pohodu. Rok Lopatič na klaviaturah, Tadej Patty na kitari, Jure Lopatič, bas kitara, Janez Gabrič na bobnih in pevec Matej Ban - to je skupina Tunke so z nastopom zadnjega lanskega sreda sklenili prvi posavsko celjski del promocijske turnee ob izidu ce-deja. Spomladi bodo s tokratnim izdelkom nastopili pred občinstvom drugod po Sloveniji, nakar naj bi poleti že imeli prve skladbe za bodočo novo ploščo. Tako napovedujejo.

Rok Lopatič, vodja ansambla, študira klavir v Gradcu, Janez Gabrič pa bobne v Rotterdamu. Tudi drugi člani skupine so študenti. "Igramo satiričen rock s podarkom na vokalu in besedilih," pravi Rok Lopatič o glasbi Tunk. Besedila v skladbah so deloma iz slovenskega pesništva, deloma avtorska, glasbo piše Rok Lopatič.

Drago Gradišek, ravnatelj Glasbene šole Krško, glasbenik in dirigent, je Tunke v nekem zasebnem pismu imenoval "glasbeniki v pravem pomenu besede". "Ko se združijo glasbeno znanje, bogstvo idej v smislu inovativnosti in visok intelekt, lahko nastane izdelek, ki je danes izšel." S takim komentarjem je Gradišek pospremil izid zgoščenke Tunk.

Skupina Tunke je v zadnjih letih dejavno sodelovala v projektu Mladi za razvoj domačega kraja pri Zvezi prijateljev mladine Krško. Pri izidu zgoščenke je pomagala Zveza prijateljev mladine Slovenije, skupina Tunke pa bo

zato petino denarja od prodaje zgoščenke dala v dobrodelne namene.

M. L.

Za začetek so pomislili na pusta

Društvo za turizem

KRŠKO - "Turizem je v glavah ljudi in ne zgolj v tem, da ustanovijo turistično agencijo." Tako so prepričani v Društvu za pospeševanje turizma Posavja, ki so ga ustanovili 22. oktobra letos in katerega predsednik je Robert Ostreljč.

Društvo bo po Ostreljčevih besedah izpeljalo nekaj projektov, povezanih s turizmom. Drugi del dejavnosti društva so storitve za poudarjene turistične storitve, npr. izdelava strani na Internetu.

Prvi večji projekt, ki si ga je naložilo Društvo za pospeševanje turizma Posavja s sedežem v Krškem, so Pustne novice 2000. Po Ostreljčevih besedah bodo izšle v dveh različnih izdajah, od katerih bo ena poročala iz občine Brežice, medtem ko drugo pripravljajo v sodelovanju z društvom Prforcehaus iz Kostanjevice na Krki in bo "pokrivala" krško občino. Urednik brežičke izdaje je Ivan Kovačič in krške Milan Kuplenik.

"Pustne novice so satiričen pre-rez družbenih dogodkov v zadnjem letu tisočletja. V njih bomo temu ustrezno predstavili dogodke in ljudi, ki so zaznamovali leto 1999. Ker je veliko dogodkov in ljudi, ki si zaslužijo mesto v pustnih novicah, in malo sodelujočih pri projektu, smo se v društvu odločili, da se obrnemo na morebitne sodelavce. Vsi, ki imajo kakršno koli gradivo, ki bi ga želeli objaviti v novicah, nam lahko to pošljejo. Lahko so slike, karikature, poročila, anekdote, razmišljanja itd. Objavljene prispevke bomo nagradili, zato je dobro, da jih avtorji podpišejo. Naslov za brežičko izdajo novic je Društvo za pospeševanje turizma Posavja, poštni predal 31, 8270 Krško, in za krško izdajo Prforcehaus, 8311 Kostanjevice na Krki. Prispevke bomo zbirali do 20. februarja," pravi Ostreljč.

M. L.

Suverenost v kontejnerju

Pred novim letom mejni prehod na Obrežju obiskala delegacija turistične zveze in lokalne skupnosti - Prijazni turistu

BREŽICE - Pred novoletnimi prazniki je mejni prehod na Obrežju obiskala delegacija, v kateri so bili predstavniki brežičke občinske turistične zveze, krajevne skupnosti Jesenice na Dolenjskem in tamkajšnjega turističnega društva. Obisk je organizirala Turistična zveza Slovenije. Eden od namenov obiska je bil čestitati policistom, carinikom in drugemu osebju za praznik in se jim zahvaliti za delo, ki ga na meji opravljajo tudi v dobro slovenskega turizma.

Turistična zveza Slovenije, ki je prednovoletni obisk predvidela za 12 mejnih prehodov v državi, je svoje predstavnike napotila na državno mejo s hvalno mislijo, da slovensko osebje v službi na stičišču dveh držav soustvarja v tuji prvi lep vtis o naši državi. Tako so, kot menijo v turistični zvezi, policisti in cariniki tudi v vlogi turističnih delavcev.

Mejni prehod na Obrežju je, česar niso mogli prezreti tudi sogovorniki ob nedavnem prednovoletnem obisku, še zmeraj tako neurejen, da na njem kdor koli težko uresničuje turizmom namenjeno geslo "Moja dežela urejena in gostoljubna".

Ne glede na vtise in besede članov omenjene delegacije lahko zapišemo, da poleg prehoda

na Obrežju kličejo po posodobitvi in urejenosti tudi drugi mejni prehodi v brežički občini in ponekod najbližja okolica teh prehodov. V Slovenski vasi ob vstopu v Slovenijo obiskovalci naleti na ne povsem pojasnjen pojav Koreja, nekdanje vojaško pozidano ozemlje, ki ga zdaj zarašča šavje in ki s svojimi sedanjimi maloštevilnimi prebivalci ustvarja docela svoj komunalni in bivalni red na vratih Evrope prihodnosti.

Za svojevrsten nered štejejo nekateri tudi sedanje obveščanje z različnimi tablam, ki jih vsak avtor tiska in postavlja po svojih merilih lepote in dobrega jezika.

Slovenska suverena oblast, na katero tuje trči tudi na mejnem prehodu na Obrežju, je tudi na tej mejni točki v očeh Evropejcev in v resnici še zmeraj oblast iz kontejnerjev. Uslužbenci ob meji zaradi tega delajo v nezavidljivih delovnih možnostih, a so seveda nemočni za spremembe.

Turisti, ki naj bi jih na meji na Obrežju obvestili o letopah pod Triglavom, bodo vse lepe misli pozabili že ob spoznanju, kako nesvetovljansko javno stranišče je suverena država dala postaviti na enem najpomembnejših slovenskih državnih prehodov, na Obrežju.

M. LUZAR

PRI GERJEVIČEVH - Gabrijela Gerjevič doma z možem Oskarjem, potem ko je bila kvačemu 5 minut upokojenka. Pred tem je bila 35 let nič mesecev in nič dni zaposlena zaposlena v upravni enoti v Brežicah na gradbenem oddelku, kjer so jo v novo življenjsko dobo pospremili tudi z lepim šopkom. (Foto: L. M.)

Zamenjaš torek, to je vsa razlika

Ena od upokojitev

BREŽICE - Doma na mizi so jo pričakali šopek rož, uradni spis in listek. Šopek ji je tja postavil mož Oskar. Uradni spis je bila pravkar prispela odločba o njeni upokojitvi. Na listek je bil - spet mož Oskar - napisal: "Dobrodošla doma, moja upokojenka! Ata." Ob taki praznični mizi je bil seveda tudi Oskar osebno. Gabrijela Gerjevič iz Brežic je bila ob takem domačem sprejemu prijetno presenečena.

Res povsem naključna je bila ob slovesnem sprejemu doma pri Gerjevičevih novinarjema navzočnost. In ko je že bilo tako, je Gabrijela Gerjevič kajpak dobila vprašanje kot predtem že vsaj devetindesetkrat: "Kaj boste delali zdaj?" "Vsi me sprašujejo, kaj bom delala, ko bom upokoje-

na. Lahko bi se reklo, da nič. A ne bo tako. S planinci bom zamenjala torek. Dozdam sem imela v službi službeni torek, ko sem hodila na teren. Zdaj bom hodila ob torkih s planinci v hribe, odgovarja Gerjevičeva.

Gabrijelin veliki konjiček je vrtarjenje. Vrtarji rada in uspešno. Brežičani še pomnijo fotografsko razstavo Oskarja Gerjeviča Rožice z domačega vrta. Za to predstavitev je Oskar domiselno posnel na domačem vrtu rožice, potem ko jih je tam privrtnarila njegova žena Gabrijela.

Vprašanje je, kaj bo s Kajo. Muca s tem imenom je pri Gerjevičevih visoko spoštovana žival, ki ob svojem prihodu v kuhinjo po mačje oznani hišnim gostom, da ji je izjemno žal, da tokrat še ne zna govoriti, saj bi drugače izrekla hvalnico prijatelju Oskarju in prijateljici Gabrijeli. No, Kaja bo verjetno tudi v prihodnje z istim tonom predla v naročju obeh, ker oba skrbita zanjo.

M. LUZAR

Novo v Brežicah

ULICA ZADNIH BORCEV

Glavna brežička ulica, ki nosi ime Ulica prvih borcev, je prvega januarja zgodaj jutraj dajala videz, kot da so ponoči na njej zares potekali ulični boji. Na asfaltu je ležalo vse polno razbitih steklenic in uporabljenega streliva, ki mu rečemo tudi petarde. Že tako siromašne stojnice so bile še bolj uboge in še zadnji, nekoliko trdnije stoječi "borci", so svoje onemogle in padle tovariše, oprte na ramena, počasi vlekli proti domu. Da ne bo pomote: v Brežicah se ni zgodila revolucija, vstaja ali ulične demonstracije, ljudje so samo praznovali začetek novega leta in so bili mlačni bolj okrogli kot običajno le zaradi njegove neobičajno okrogle številke.

NI VSAK DAN SILVESTROVO - Na silvestrovo se je pa brežički župan zares izkazal. V čast svojih občanov je dal zapreti glavno mestno ulico in velel nanjo postaviti muzikante in stojnice s pižama. Naj se ljudstvo veseli! In ko je uvidel, da prodaja žlahtne tekočine ne gre, kot je treba - njegovi občani imajo v žepih namreč samo robčke za brisanje solz in občasno tudi nosu ter ničesar drugega - je točno opolnoči velel na stojnice postaviti neomejeno količino steklenic z izvorno brežičko penino brežičkega vinarskega podjetja. Penine ni bilo treba plačati in ljudstvo je z radostnim nasmehom na ustih znova zaživelo. Toda kmalu je prišel nov dan...

POMOČ Z DRUGE STRANI DRŽAVNE MEJE

SLOVENSKA VAS - Cesto v Sloveniji ob meji v Slovenski vasi pluzi in posipa komunalno podjetje iz Samobora. Po nekaterih razlagah se je to zgodilo zato, ker po slovenskih cestah na tem območju tako ali tako vozijo v glavnem Hrvati. Po drugih razlagah so Samoborci prišli pomagat zato, ker v brežički občini in v Sloveniji manjka soli. Če so za delo dobili tople čaj, so ga upravičeno, saj so domačine rešili velike težave.

Pomoč v gasilstvu se je obnesla

Javna dela, ki jih organizira gasilska organizacija v sodelovanju z zavodom za zaposlovanje, so se pokazala koristna - Gasilska zveza hvali - "Prijazna pomoč od upokojitve"

BREŽICE - Pomoč v prostovoljnem gasilstvu, kot so imenovali javna dela, ki potekajo v Posavju in tako tudi v brežički občini, je v pravkar končanem letu že obrodila sadove. Javna dela v sodelovanju s sevniško območno službo Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje izvajajo gasilske zveze, v Brežicah Gasilska zveza Brežice. Mentor javnih del v brežički zvezi je Vinko Cvetkovič, tehnični sekretar pri zvezi in višji gasilski častnik.

Od peticije, ki sodeluje v javnih delih pri Gasilski zvezi Brežice, so eno osebo vključili v urejanje dokumentacije in arhiviranje. Štirje urejajo in vzdržujejo gasilске objekte in opremo in poleg tega dežurajo na sedežu gasilske zveze. Tako so preprekali notranje prostore v Domu požarne varnosti v Brežicah in barvali pročelje objekta. Četrterica je pomagala ne le pri gasilcih v Brežicah, ampak tudi v Pirošici, Mihalovcu,

v Selih pri Dobovi in na Obrežju. Za njo ostajajo prepletkane stene in pobarvane lesene obloge, popravljeni okovje na vratih in oknih. Eden od udeležencev javnih del, dolgoletni brežički gasilec Oskar Gerjevič, je tudi šival uniforme za eno prostovoljnih gasilskih društev.

Gasilska zveza Brežice je zelo zadovoljna z marljivimi udeleženci javnih del. V zvezi poudarjajo, da so očitno posrečeno izbrali lju-

di za ta opravila. Odzivov z najvišjega strokovnega gasilskega vrha v Brežicah so veseli tudi udeleženci. Eden od teh je dejal, da so javna dela lepa poteza gasilske organizacije. "Gasilska zveza nam, ki smo že leta delali in smo zdaj na čakanju, priznajo pomaga do upokojitve." Krona dobrih medsebojnih odnosov med brežičko gasilsko zvezo in udeležencev javnih del je, da so pogodbo za sodelovanje v javnih delih peticiji podaljšali do 10. maja.

Pogodbo za javna dela ne glede na to, kateri bodo v njih udeleženci, je Gasilska zveza Brežice že podpisala za celo leto 2000.

M. L.

Ko je izdelek debelo poročilo...

Družba Matkonerg iz Brežic raziskuje materiale in skrbi za kontrole v energetiki - Ministrstvo za znanost ga je leta 1993 priznalo kot raziskovalno organizacijo

BREŽICE - Podjetje Matkonerg ne poznajo mnogi, saj njegovo delo ni vezano na široko potrošnjo, ampak se spogleduje z visoko tehnologijo. Kot je povedal direktor mag. Predrag Dukić, je sprva delovalo v Zagrebu in zdaj v Brežicah. Od leta 1993 dela predvsem v termoelektrarnah na Hrvaškem, v Sloveniji in deloma tudi v Bosni in Hercegovini. Na območje poskuša prenesti najnovejše metode raziskovanja materialov in kontrole v energetiki.

Kakšno je delo v tem podjetju? Zaposleni s posebnimi analizami, laboratorijskimi preiskavami in izračuni določajo, do kakšne mere so dotrajani posamezni energetski ali tudi drugi objekti. Z različnimi zahtevnimi metodami največkrat preverjajo stanje turbin, kotlov in cevovodov. Njihov končni izdelek je poročilo, v katerem izračunajo, koliko življenjske dobe je še ostalo nekemu objektu oz. njegovemu delu.

Poleg tega v Matkonergu na osnovi obdelave podatkov o stanju objektov načrtujejo preventivno vzdrževanje, lotijo se tudi remontnih del ali jih nadzorujejo, določajo vzroke lomov v objektih, ko gre za odškodninske zahtevke, ter sanirajo in zagotavljajo posebna varilska dela. Ukvarjajo se še s svetovanjem pri uvajanju sistema kakovosti po standardih ISO 9000, ISO 14000 in EN 45000, vendar nimajo akreditacije za podeljevanje certifikatov. Doslej so pri tem pomagali petim podjetjem; tri so certifikat že pridobili.

"Naš izdelek je poročilo, ki obsega več sto strani in je polno natančnih podatkov, med katerimi ne sme biti napak. Pogostost napak smo bistveno zmanjšali z uvedbo sistema zagotavljanja kakovosti po standardih ISO 9000," je povedal direktor mag. Dukić. S takim sistemom so tudi lažje obvladali povečan obseg dela, uskladjili delo zunanjih sodelavcev ter izboljšali kakovost in hitrost storitve.

Matkonerg je podjetje, ki je močno vpeto v mednarodno sodelovanje.

Od leta 1996 sodeluje z enim od vodilnih angleških podjetij na področju visokih tehnologij Atomic Energy Association Technology, pa tudi z nekaterimi drugimi angleškimi ustanovami. Ker je Anglija na tem področju vodilna v svetu, je to še posebej pomembno. V elektrarnah in procesni industriji je vsak izpad zelo drag, zato so nujne pravočasne kontrole in preventiva. Matkonerg povzema standarde za izračune in metode izračunov od dru-

gih, saj so jih v razvitem svetu že dobro razvili. Glede na vodilno vlogo Anglije na tem področju, so standardi angleški.

Podjetje se ukvarja tudi z znanstvenim delom in sodeluje v znanstvenih projektih ministrstva za znanost. Ministrstvo ga je že leta 1993 priznalo za raziskovalno organizacijo. Od leta 1996 sodeluje v treh projektih s področja raziskav materialov. Zaposleni v tem podjetju so doslej na domačih in mednarodnih znanstvenih posvetovanjih ter v znanstvenih revijah objavili okrog 30 strokovnih prispevkov. V zadnjih letih s prispevki sodelujejo na vodilnih evropskih pa tudi svetovnih posvetovanjih s tega področja.

B. DUŠUČ GORNIK

INPLET S POGUMOM V NOVO LETO - V sevniški družbi Inplet sledijo svetovnim smernicam v svetu mode, tako da uporabljajo najnovejše surovine (mikro preje) in okolju prijazna barvila, poleg tega pa pripravljajo kolekcije pletiv, ki z barvo in dizajnom sledijo trendom. Novosti Inpletovih pletiv so bile v letu 1999 razstavljene na svetovnih sejnih v francoskem Lyonu in v Monte Carlu, kot napovedujejo v tovarni, pa bodo predstavljene tudi v Parizu v letu 2000 in so vključene v tendence Du Ponta za leto 2001. (Foto: B. D. G.)

Upešno kot še nikoli

Za trebanjski Trimo je bil minulo leto poslovno najuspešnejše

TREBNJE - Družba je v preteklem letu povečala prodajno mrežo in pridobila nove kupce na trgih zahodne in vzhodne Evrope. Pripravili so novo tehnologijo za proizvodnjo jeklenih konstrukcij, ki jo bodo postavili v začetku tega leta, dokupili dodatno opremo za poenostavitev proizvodnje kontejnerjev, pridobili dva nova patentna ter pripravili celo vrsto projektov.

V Trimu ocenjujejo, da so lanske letni prihodki presegli 9 milijard tolarjev in tako v primerjavi z letom poprej nominalno porastli skoraj za četrtno. Načrtovano prodajo so presegli predvsem po zaslugi vlaganja v tržno mrežo in novih priložnosti na trgu bivalnih objektov. V Trimu so načrtovali okrog 200 milijonov tolarjev dobička, vendar so že pred iztekom leta napovedali, da bodo ta cilj presegli za 15 do 20 odst.

V Evropi se naprej raste uporaba jeklenih konstrukcij v gradbeništvu, kar je priložnost in hkrati izziv za Trimo, saj je konkurenca vse večja. Kljub vsemu želi ta družba prejšnjo v desetih letih postati vodilni proizvajalec montažnih zgradb v Evropi, zato nenehno išče nove tehnološke rešitve, izboljšuje računalniško projektiranje ter se usmerja v celotni inženiring.

Trimo je lani prodal skoraj 900.000 kubičnih metrov Trimo-term panelov in 3.500 kontejnerjev, kar je izjemna prodaja. Ob tako povečani prodaji se bodo v družbi morali odločiti, ali bo prodajno mrežo še naprej gradil sam ali pa se bo pri tem povezal s partnerji ali vstopil celo v kak koncern.

TUJCI SE ZANIMAJO

LJUBLJANA - Zadnje mesece se za posredovanje pri vlaganju v vzajemne sklade Kmečke družbe zanimajo tudi tujci, predvsem specializirane hiše, ki tržijo vzajemne sklade drugod po Evropi. Med njimi je tudi znana švedska družba Nordnet Securities, s katero se je Kmečka družba že pogovarjala. V tej družbi ob tem opozarjajo, da je še vedno omejeno vlaganje tujcev v slovenske vrednostne papirje, saj to lahko počnejo le preko skrbniških računov. Po drugi strani, pravijo v Kmečki družbi, pa se tuji skladi oz. vrednostni papirji tudi na nenadzorovane načine s pridom tržijo v Sloveniji.

V družbi Trimo iz leta v leto povečujejo število držav, v katere izvažajo. Letos so med drugim opravljali pomembne posle na Češkem, Poljskem, v Belgiji, Romuniji, Bolgariji, na Madžarskem, Slovaškem, Danskem, v Švici in Nemčiji. Med drugim so prvič izvozili Trimo panele v Romunijo, Bolgarijo in Litvo. Letos so v tujini neposredno nastopili na 14 in preko zastopnikov še na 7 sejnih v tujini.

B. D. G.

Spet nov trgovec

Prihaja trgovska družba Lija iz Maribora

BREŽICE - Kot je razbrati iz decembrskega dvomesečnika Splet, prihaja na območje Brežic še en trgovec. Gre za mariborsko družbo Lija, ki je bila po pregledu revije Gospodarski vestnik najhitreje rastoče podjetje v Sloveniji. S pomočjo raziskave so namreč ugotovili, da Hrvati v brežičkih prodajalnah zapravijo le malo manj kot v vsej Avstriji.

Družba Lija se je odločila, da bo v svoje prodajalne privabila več hrvaških kupcev, zato poleg odpiranja novih centrov pospešeno oglašja na Hrvaškem in raziskuje hrvaške nakupovalne navade. Lija bo odprla novo trgovsko središče Ligna v Brežicah, kar ni čudno, saj bo tako precej bližje hrvaškemu kupcu. V tej družbi so namreč ugotovili, da tudi tuji trgovci (Baumax, Obi, Interspar) odpirajo centre v Sloveniji, da bi se približali hrvaškemu kupcu. V oglaševalski akciji bodo natisnili 200.000 katalogov, od tega jih bodo polovico priložili Jutranjemu listu, oglaševali pa naj bi tudi na priljubljenih radijskih postajah.

Z anketo so ugotovili, da Hrvati kupujejo v Sloveniji zlasti živila (66 odst.) in da v tujini kupujejo predvsem zaradi ugodnejših cen (85 odst.). Ugotovili so, da Hrvati pustijo v avstrijskih trgovinah skoraj milijon nemških mark dnevno, samo v Brežicah pa na dan porabijo 800.000 mark. Mariborčani tako načrtujejo, da bo s pomočjo oglaševalskih akcij, predvsem oglaševanja nizkih cen, dnevni bruto promet v brežičkem središču Ligna presegel 10 milijonov tolarjev.

B. D. G.

Mi smo ga kar s pantakanom

Niti tik pred novim letom nisem zasledila poznavalca, ki bi si upal javno zagotoviti, da milenijski hrošč ne bo povzročal težav. Potem se je zgodil čudež. Dovolj je bil en sam dan, da so mi nogi postali odločnejši in modrejši. Tako smo že prvga januarja poslušali, da zloglasnega hrošča sploh ni bilo! Bojda so si ga izmislili premeteni računalničarji, ki zdaj preštevajo masne zaslužke. Prav gotovo so nekateri v zadnjih letih na račun hrošča Y2K lepo služili, a vendar stalno ponavljajoče se informacije, da je hrošč kar tako zaobšel Slovenijo, ni mogoče kar tako prežvečiti. Po polnoči smo k sreči zaman čakali na katastrofo ali vsaj zmedo, vendar bi po

moji skromni oceni to lahko pripisali kvečjemu dobri pripravljenosti na problem leta 2000 v računalništvu. Če bi vprašali Elektro, banke, železnice, elektrarne ali tovarne z visoko tehnologijo, tam gotovo ne mislijo, da je hrošč odletel kar sam. Preveč dela in denarja je bilo vloženega v boj proti tej nadležni žuželki. Pri nas lahko minister počne nečedne stvari, obrača denar sem in tja, govori neumnosti in povzroča škodo, pa se mu nič ne zgodi. Če kdo preveč zares vzame svojo nalogo, kot se je to zgodilo šefu uprave za zaščito in reševanje, pa oblaten in osramočen takoj ponudi odstop. Farsa, ki je niti milenijski hrošč ne prebavi.

Še zadnji vlak za obnovo

V Sadjarski zadrugi Posavja želijo povečati članstvo in pred vstopom v EU tudi skupne površine nasadov

ARTIČE - 57 trenutnih članov Sadjarske zadruge Posavja obdeluje 93 ha jablanovih in hruskovih nasadov, poleg tega pa ima nekaj manj kot 30 ha zasajenih še z breskvami, jagodami, lešniki in orehi, sadeži, ki jih zadruga še ne trži. Letno za zadrugo pridelajo do 3.500 ton sadja ter vzgojijo okoli 300.000 sadik sadnega drevja, nekateri člani pa imajo velike načrte tudi s sušenjem sadja. 85 odst. vsega sadja izvozijo v 8 evropskih držav, doma pa zaradi cene, pomanjkanja sredstev za učinkovito promocijo in preskromnih količin sadja delajo le z dvema kupcema.

V vseh nasadih se držijo sistema integrirane pridelave sadja, sadje je evropske kakovosti in sadjarji dosegajo povprečne pridelke 30.000 kg na hektar. Zadruga oskrbuje člane s potrebnim materialom, skladišči in sortira sadje, saj je letos odprla prenovljeno hladilnico z najodobnejšimi hladilnimi sistemi za 2.500 ton jabolk in hrusk ter s sortirnico. V zadrugi tudi svetujejo in skrbijo za tehnologijo pridelave ter pomagajo pri načrtovanju naložb na kmetijah in pri pridobivanju denarja zanje. Sadjarska zadruga upravlja in vzdržuje namakalni sistem na 38 ha nasadov v Arnovem selu, hkrati pa pripravlja nove projekte. Že prihodnje leto naj bi tako začeli graditi naslednji namakalni sistem. Potem ko so letos s pomočjo občine poskusno z mrežo proti toči pokrili prvi nasad, računajo, da bo tudi ta projekt uspešno stekel.

S kombinacijo zavarovanja hladilnice so uspeli 30-odst. premije za zavarovanje pred točo (zaradi rizičnosti so bile tu najvišje v državi) znižati na 18-odstotkov. Zadruga razvija lastno blagovno znamko Magda, zdaj pa se je resno lotila tudi intenzivne biološke pridelave jabolk sorte topaz, ki je v postopku zaščite kot sorta in tudi kot blagovna znamka. V zadrugi je 7 stalno zaposlenih delavcev, poleg teh dela še 28 pogodbenih oz. skupaj s sezonskimi celo 48 delavcev. Zaposlili so delavce preko javnih del in kar pohvalijo se, da so letos njihovi kmetje imeli prvič legalno zaposlene sezone.

Članski delež v zadrugi je 1000 mark v tolaški protivrednosti, vsak pa za poslovanje jamči z 10-kratnikom deleža. Člani so doslej dobili plačan ves pridelek, in to, kot pravi vodstvo zadruge, po

višjih cenah kot večina evropskih sadjarjev. Zdej želijo povečati število članov in pridelavo, pri čemer navajajo, da je avstrijska Štajerska v petih letih pred vstopom v EU površine sadjarskih nasadov povečala za dvainpolkrat. Zaradi tega upajo, da bo država bolj podpirala obnove in napravo novih nasadov, pa čeprav ne z neprovrtnimi sredstvi. Nekaj poti za financiranje naložb v sadovnjake se zdaj kaže v sodelovanju z ribniškim sklodom za razvoj podeželja in z nekaterimi bankami.

B. D. G.

OBISKAN SEMINAR

NOVO MESTO - Danes bo več kot 100 kadrovskih delavcev sodelovalo na seminarju o novostih v pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga v hotelu Krka pripravlja Društvo za kadrovske dejavnosti Dolenjske in Bele krajine. Gosta bosta svetovalec vlade Marko Štrovs in namestnik generalnega direktorja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Miran Kalčič.

SLOVENIJA ŠE PRVA

LJUBLJANA - Kot sporočajo iz družbe za poslovne informacije I. d.o.o., je Slovenija po decembrski lestvici Dun & Bradstreet, ki obravnava finančne tveganja, ohranila prvo mesto med tranzicijskimi državami. Od novembra si to mesto deli z Madžarsko, ki je močno napredovala. Dun & Bradstreet je popravil svoja predvidevanja za rast slovenskega družbenega bruto produkta v letu 2000 od 1,5 na 3 odstotke. Ocenjuje tudi, da bo fiskalni primanjkljaj našega državnega proračuna 1,2-odst., kar je še vedno malo.

KAKO OB NESREČAH Z NEVARNIMI SNOVMI?

LJUBLJANA - Slovensko ekološko gibanje opozarja na možnost nesreč z nevarnimi snovmi v Sloveniji in na to, da je treba natančno predvideti postopke ukrepanja pri nesrečah. V Sloveniji je približno 325.000 ton različnih nevarnih snovi. Od tega je kar 95 odst. tekočih, 4 odst. trdnih in le 1 odstotek plinastih. Med vsemi jih je 83 odst. vnetljivih; prevladujejo tekoče vnetljive snovi, kot so naftni derivati in nafta.

SADJE ČAKA NA BOLJŠE CENE - Sadjarska zadruga je posodobila hladilnico pri Brežicah s pomočjo države, Nizozemske vlade, Evropske unije ter predvsem lastnih sredstev in najetih kreditov pri tujih bankah, ki so edine znale prislusniti ideji sadjarjev. Ker so imeli zadrugniki letos manj pridelka, v komorah skladiščijo tudi sadje drugih pridelovalcev. V zadrugi so ponosni na sodobni sortirni stroj, ki omogoča, da vsakemu sadjarju plačajo tako sadje, kakršnega je pripeljal. To leto so začeli razvijati program, s katerim sledijo sadežu od proizvajalca do kupca. Popolnoma naj bi žajvel v prihajajočem letu. (Foto: B. D. G.)

Po ravnanju z ljudmi spoznaš obetavno podjetje

Tespack: Sanacije ni brez boljših odnosov v tovarni

BRESTANICA - Podjetje prepoznajo po ravnanju z zaposlenimi. V uspešnih podjetjih danes vse pogostejše slišimo, da kapitala ni težko dobiti na trgu. Stroji, oprema, tehnologija - vse to se kupi, problem pa je v tem, kako motivirati ljudi, da bodo dali čimveč od sebe ter delali dobro in ustvarjalno. S temi ugotovitvami se strinja tudi dr. Peter Millionig iz brestaniškega Tespacka.

"Po moje je narobe, če se lotiš sanacije tovarne, ne da bi imel za prvo nalogo vzpostaviti zdrav odnos med zaposlenimi. Vodilni v podjetju morajo spoštovati strokovne sposobnosti in značilnosti ljudi ter v nobenem primeru ne smejo načenjati njihovega ponosa, ker to izpodkoplje temelje podjetja. Podjetja, ki slabo ravnaajo z zaposlenimi, ne napredujejo, zato sam dajem največ na te odnose," pravi dr. Millionig. Po njegovem je treba v tovarni vzpostaviti tako stopnjo zaupanja, da delavci vedo, kaj morajo delati, in da to počnejo tudi, ko šefa ni blizu.

"Prislusniti je treba mnenju zaposlenih, jih vzpodbujati, da dajejo predloge za izboljšave na delovnem mestu. V vsakem primeru morajo vedeti, da so pomembni ne glede na delo, ki ga opravljajo - treba jim je dati vrednost," poudarja dr. Millionig.

B. D. G.

Dr. Peter Millionig

KAKO KAŽE NA BORZI?

V letu 2000 rast SBI

S prednovoletnim napihovanjem tečajev delnic je borznikom zadnji dan trgovanja le uspelo ohraniti borzni indeks SBI malenkost nad vrednostjo 1.800 točk. Tudi sicer je trgovanje v zadnjih dneh potekalo predvsem v obliki izmenjavanja in prijavljanja velikih svežnjem delnic, ki je zadnji dan kulminiralo v rekordnem prometu v vrednosti 6,7 milijarde tolarjev. Od tega je bilo kar za 4 milijarde prometa z delnicami Kovinotehne in Merkurja. Večje količine delnic so zamenjale lastnike (večinoma časno) še pri Mercatorju, Krki, Leku ter pri pridih NFD 1, vseh treh Atenah, Infondu in Kmečki družbi.

Minulo leto bo v spominu investitorjev in borznikov zapisano z mešanimi oznakami. Napovedi o končni vrednosti indeksa SBI, ki so se gibale med 1.900 po pesimistični in 2.200 točkami po optimistični varianti, se niso uresničile. Indeks - z njim v povprečju tudi vrednost delnic - je v letu dni narasel za dobrih 5 odst., medtem ko je leto poprej kar za 20 odst. Večje rasti delniških tečajev ni bilo, kajti privatizacijska vrzel ni bila zapolnjena pa tudi sproščanje pogojev za tuja vlaganja v domače vrednostne papirje ni bilo zadostno. Na-

sprotno, odliv tujega kapitala iz države je bil večji od priliva. Dodatno je nevzpodbudno učinkoval tudi strah pred uvajanjem davka na dodano vrednost ter pred računalniškim zlomom na prehodu v leto 2000.

Kljub temu so bili pri nekaterih delnicah možni tudi odlični zaslužki. Največ so k temu pripomogli razni poskusi prevzemov in združevanj. Tečaj Mercatorja je tako v letu dni narasel za več kot 80 odst., Salusa 50, Dolenjske banke 45, BTC 28 in Intereurope za 24 odst. V drugi polovici leta so zaradi uvajanja prvega pokojninskega sklada pomembno poskočile tudi cene skoraj vseh pidi-

Prve napovedi za leto 2000 ponavljajo neuresničene želje iz preteklega leta, to je rast SBI med 2.100 in 2.200 točkami, ki jo utemeljujejo z uresničljivimi predpostavkami, ki lani niso bile izpolnjene - postopnim vračanjem tujega kapitala in zapolnitvijo privatizacijske vrzeli. Negativno bo na razpoložene vlagatelje najverjetneje vplivala negotovost, ki jo prinaša volilno leto.

IZTOK PLUT

Dolenjska borznoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

Metliške penine že zmanjkuje

Povpraševanje po prvi belokranjski penini nad vsemi pričakovanji - Vino belokranjec, ki ga bodo zaščitili, vse boljše - Portugalke, ki v Beli krajini odlično uspeva, je premalo

METLIKA - V Vinski kleti metliške Kmetijske zadruge so zadovoljni zaključili lansko leto, pa naj gre za kakovost lanske letine, prodajo vina ali uspehe pri novostih. Predvsem so prijetno presenečeni nad prodajo metliške penine, ki so jo - potem ko so jo dve leti in pol zorili po klasični metodi - poslali na trg v začetku novembra. V dveh mesecih so od 5.000 steklenic prodali več kot 4.000, čeprav se načrtovali, da bodo kupci v tem času pokupili le okrog 2.000 steklenic.

V Vinski kleti ne tajijo, da so jeseni 1996, ko so se v veliki tajnosti odločili za penino, načrtovali, da jo bodo začeli prodajati pred vstopom v leto 2000. Tudi zato je bilo povpraševanje po njej večje. Ne nazadnje pa gre za prvo penino v Beli krajini z vrhunsko kakovostjo, a tudi sicer se ob koncu leta prodaja vina v Vinski kleti zelo poveča. Tudi letos pripravljajo v Vinski kleti penino za prehod v tretje tisočletje, le da so tokrat belemu in modremu pinotu dodali še šardone. Proti koncu leta bodo na trg poslali okrog 6.000 steklenic penine.

Tone Pezdirc, vodja metliške Vinske kleti, pravi, da je bil lanske pridelke grozdja sicer manjši kot leto poprej, kakovost pa je bila odlična. "Sedaj lahko že z gotovostjo trdim, da bodo vina celo boljša kot leta 1997, ker je boljše kislinsko razmerje. Predvsem pa sem zadovoljen, ker je vrhunska metliška črnina odlična, a tudi kvaliteta belokranjca je vse boljša," ne skriva zadovoljstva Pezdirc ter prizna, da so bili v prejšnjih letih pač prisiljeni dati v belokranjca grozdje, ki so jim ga pripeljali

vinogradniki. To pa je bilo predvsem mešano belo grozdje, kraljevina in nekaj laškega rizlinga. Sedaj je v belokranjcu skoraj polovica laškega rizlinga, 35 odst. kraljevine, ostalo pa so zeleni silvanec, beli pinot, šardone, sovignon, renski rizling. Ker priprav-

• Metliška Kmetijska zadruga je v svojih vinogradih v Vidošičih pustila za posebne trgovce sovignon, rumeni muškati in laški rizling. Sovignon, iz katerega so stisnili 650 litrov mošta, iz njega pa bodo donegovali izbor, so trkali sredi novembra. 1. decembra so trkali rumeni muškati, stisnili pa so 170 litrov mošta, ki je imel 160 Oe. stopinj, donegovali pa bodo vino subega jagodnega izbora, ki je prvo tovrstno vino v metliški Vinski kleti. 23. decembra so pri 15° pod ničlo potrgali še laški rizling za ledeno vino in stisnili 450 litrov mošta.

ljajo zaščito belokranjca, se bo vino lanskega letnika že na prvi pogled razlikovalo od prejšnjih letnikov. Zamenjali so namreč etiketo, na kateri bo slika slikarja Maksima Gasparija.

Tone Pezdirc

Pezdirc pa opozarja, da bi morali spodbujati belokranjske vinogradnike, da bi sadili več portugalke, ki v Sloveniji raste v glavnem le v Beli krajini, kjer zelo dobro uspeva. "Vendar je je premalo. Približno polovico portugalke, ki jo pripeljejo v Vinsko klet, odberemo za mlado vino, ki je naprodaj v začetku novembra. Čeprav bi portugalco mlado vino lahko prodajali do konca januarja, smo ga letos prodali že sredi decembra in sicer v glavnem po Beli krajini in v Ljubljani," pravi Pezdirc.

M. BEZEK-JAKŠE

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Kakovost ima prednost

Vinska trta, Noetova rožica, vinograd, Noetov vrt - to so sporočila, ki pričajo o daljni tradiciji vina, saj so dokaz, da so vinogradi 6000 let pred Kristusom. V svetem pismu piše, da je Bog ustvaril vinsko trto človeku v veselje.

Vinogradnik pa se je tako navezal na to sveto rastlino, da jo obdeluje ne samo zaradi kruha, ki mu ga daje, temveč tudi iz veselja, ki ga občuti ob lepi, zdravi trti bodisi pozimi, ko jo obreže, ali ob trgatvi, ki mu je najlepše opravilo, pravi praznik.

Čeprav je s trto in zlahtno vinsko kapljo veliko veselja, pa ne gre brez "pelina". Naša generacija sicer ni doživljala padanja vinogradov zaradi trte uši, vendar se vinogradnik ob vsaki cepljenki spomni na to nakdanjo katastrofo. Bodimo optimisti in upajmo, da se kaj tako hudega trti ne bo nikoli več zgodilo.

Zgodovina nas uči, da imamo v vinski trti kmetijsko kulturo, ki bo dajala tudi v bodoče kruh in zagotavljala veselje umnim vinogradnikom. Umen vinogradnik pa je tisti, ki dolgoročno načrtuje. Trenutno so za vinogradnika zopet težki časi, ne pa brezizgledni. V pogovoru s posamezniki ugotavljam, da mnogi točno vedo, kako naprej, nekateri pa so obupani. Pred desetimi in več leti je veljalo, da je treba predvsem veliko pridelati. Danes je že zelo malo takih pivcev, ki jim je vseeno, kaj pijejo, jutri pa bo vse več takih, ki bodo zahtevali predvsem kakovost. Kupci vina na kmetijah

se ne pogajajo za ceno vina, radi plačajo, če je le kakovost dobra.

Vinogradniki se že veselijo dnevoj, ko bodo šli obrezovati trto. Spominjam se pregovora, ki so ga od nekdaj ponavljali vinogradniki ob rezi trte: "Trta na škarih rodi!" Torej tisti, ki se nimate lastne vizije, ne pozabite ob rezi trte, da se bo dobro prodajalo le sladko grozdje in odlično vino! Imamo pa različne lege, različne sorte, različne gojitvene oblike trte in vso to različnost je potrebno upoštevati pri obdelavi vinograda. V razumevanju vseh naštetih dejavnikov je mojstrstvo vinogradnika! Poleg visoke kakovostnega vina pa seveda potrebujemo tudi vina namizne kakovosti, za vsakodnevno porabo. Na vseh legah je nemogoče pridelati grozdje za vrhunsko kakovost vina. Zato bi bilo škoda, če bi bilo pridelovati velike količine namiznega grozdja na najboljših legah.

Prihajajo tudi časi, ko se bo zmanjšalo število vinogradnikov, ki bodo nastopali s svojim vinom na trgu. Tudi zadrzne kleti in posamezni podjetniki, ki bodo kupovali grozdje, se morajo že sedaj pogovarjati za jesenski odkup grozdja. Na vinskem trgu se bo obdržal tisti vinar, ki bo imel znano ponudbo vin dolgoročno. Samo domače grozdje, iz vinorodnega okoliša, kjer je zadruga, je zanimivo grozdje. Zato ne čakajmo jeseni! Obe strani potrebujeta socialno in ekonomsko varnost. Prepričan sem, da bo čez 10 let 80 % vinogradnikov vedelo že v januarju, za koga pridelujejo grozdje.

Dr. JULIJ NEMANIČ

Sovlaganje države v zasebne gozdove

O spremembah in dopolnitvah odredbe o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove - Sistem, ki je pri nas v veljavi od leta 1994 - Izdaten dvig višine dne

Lani oktobra je bila dopolnjena odredba o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove, ki prinaša za lastnike gozdov nekatere pomembne spremembe. Zaradi javnih koristi so namreč lastniki pri gospodarjenju s svojimi gozdovi omejeni, država pa jim ne predpisuje le omejitev in pravil ravnanja v gozdovih, ampak jim tudi pomaga. Javne gozdarske službe pomagajo z brezplačnim svetovanjem, za opravljena dela in stroške v gozdu pa so lastniki upravičeni tudi do subvencij in davčne oprostitve ter olajšav. V Sloveniji je sistem subvencioniranih vlaganj v gozdove v veljavi od leta 1994.

Do subvencije pa je lastnik upravičen, če so potrebna dela predvidena v programu vlaganj, ki ga vsako leto pripravi Zavod za gozdove Slovenije. In katere so najpomembnejše novosti spremenjenega in dopoljenega sistema subvencioniranja v zasebne

gozdove? Med najpomembnejšimi spremembami je gotovo izdaten dvig višine dne, ki je podlaga za izračun subvencije. Ta odsej znaša 12.600 tolarjev na dan in je kar za 37 odst. višja kot leto poprej, dejstvo pa je, da je bila nespremenjena že od leta 1995. Višja dnina naj bi spodbudila, da bi bili lastniki gozdov bolj pripravljeni delati v svojem gozdu.

Spremenjena odredba prinaša tudi nekatere vsebinske spremembe, tako je v sistem sofinanciranja vključena nega drogovnjaka ali t.i. drugo redčenje. Država pri teh delih krije 20 odst. stroškov, vendar ne več kot 50 tisoč tolarjev na hektar. S tem naj bi lastnike gozdov spodbudili k temu pomembnemu gozdnogojitvenemu ukrepu, ki so ga doslej zaradi ekonomskih razlogov povečini zanemarjali. V sofinanciranje so vključena tudi dela, ki pomenijo učinkovitejšo vzdrževanje življenjskega okoliša prosto živečih živali, od sajenja plodonosnega drevja, ki je pomembno za prehranjevanje živali, do postavljanja gnezdnic in njihovo vzdrževanje ter osnivanja prasišč. Delež sofinanciranja pri teh delih je tja do 90 odst., razen pri osnovanju prasišč, kjer znaša največ 50 odst.

Po novem tudi ni več omejitev pri upravičenosti do subvencij, saj so pravico do subvencij doslej imeli le lastniki gozdov, ki so imeli do 100 ha lesnoproizvodnih gozdov, poslej pa bodo do subvencij upravičeni tudi lastniki, ki imajo od 100 do 500 ha gozdov, le da bodo ti prejeli do 75 odst. izračunane subvencije, lastniki z nad 500 ha gozdov pa 50 odst. izračunane subvencije.

J. D.

O PRAVILNEM KRMLJENJU KRAV MOLZNIC

TREBNJE - Tukajšnja kmetijska svetovalna služba in Govedorejsko društvo vabita v petek, 7. januarja, ob 10. uri v veliko predavalnico CIK-a Trebnje na predavanje inž. Marjana Martinčiča in inž. Matije Misa iz Emone krmil, o pravilnem krmljenju krav molznic. Bogdan Kancelar bo predstavil različne tipe ležišč v prostih in vezanih rejah. V torek, 11. januarja, ob 10. uri bo na CIK-u predaval mag. Marija Klopčič z Biotehniške fakultete v Ljubljani o tem, kaj nam povedo rezultati analiz mleka. Po predavanju bo inž. Jože Novak predstavil proizvodni program Intalter.

MLADI ORNITOLOGI

Letošnjega že 5. srečanja mladih ornitologov smo se udeležili tudi učenci OŠ Šmarjeta. Letos smo predstavili tri raziskovalne naloge, ki so obravnavale ptice v našem naravnem okolju. Katarina, Jure in Dejan so predstavili nalogo z naslovom Veliki kormoran na Krki. Bila je visoko ocenjena. Alma in Sabina sta predstavili nalogo bela storklja. Letos je iz gnezd zletelo 39 mladičev, kar je rekord in pohvala, da se naše okolje do te lepe ptice obnaša prijazno. Naloga je bila lepo dokumentirana in je prava škoda, da je ne moremo še kje predstaviti. Jaz, Helena, in Miha sva predstavili zanimivo nalogo o ogroženosti ptic. Raziskovali smo nevarnost velikih šip na oknih stavb v Novem mestu. V enem letu se je ubilo šest ptic. Naloga je bila slikovno bogato opremljena in je prejela najvišjo oceno in tem prvo mesto in nagrado - obisk ornitološkega centra Isolo v Italiji.

HELENA RANGUS, MIHA ŽGAJNAR, 4. b OŠ Šmarjeta

DVE TRGATVI ZA LEDENO VINO

BREŽICE - Podjetje Vino Brežice je v četrtek, 23. decembra, v Drenovcu na Bistolskem trgu pri minus 14° Celzija grozdje sorte laški rizling. Dan pozneje so Vinogradi na Riglu v Pišecah potrgali modro frankinjo. Glede na vremenske razmere ob trgatvi brežiško vinarstvo podjetje pričakuje, da bo pridobilo iz obeh omenjenih sort dobro ledeno vino. Vino Brežice je v dneh pred božičnimi in novoletnimi prazniki napolnilo na posodobljeni opremi več kot 100.000 steklenic penečih vin po tankovski in klasični metodi.

STANE BEVC, dipl. inž. kmet.

KAJ PRINAŠA NOVA ŠTEVILKA KMETOVALCA?

SLOVENJ GRADEC - Kmetijski svetovalci so za prvo številko Kmetovalca v letu 2000 med drugim pripravili zapis o ocenjevanju energijske vrednosti krme za prežvekovalce, tako kot običajno tudi tokrat predstavljajo tehnične novosti, od traktorja, kosilnice do nakladalne prikolice, še posebno pozornost pa so namenili krmilki, npr. pravi za avtomatsko doziranje krmil v hlevih s privezi. Sledi še zapis o knjigovodstvu na kmetijah, pravici do pavšalnega nadomestila, podrobno pa predstavljajo tudi zakon o kmetijsko-gozdarski zbornici.

OBCNI ZBOR GOVEDOREJSKEGA DRUŠTVA TREBNJE

ČATEŽ - Govedorejsko društvo Trebnje vabi v soboto, 8. januarja, ob 19. uri v gostilno Ravnikar na Čatežu na redni letni občni zbor. Po zboru bo večerja in družabno srečanje.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Prvi ponedeljek v letošnjem letu je bilo na novomeški tržnici kar nekaj branjcev. Kljub prehodu v novo leto in tisočletje so cene v glavnem ostale nespremenjene. Korenje in kolerabo je bilo mogoče dobiti po 200 do 250 tolarjev kilogram, krompir po 70, fižol po 300 do 500, česen po 500, čebulo v rešti po 250, zeljate glave za sarmo po 300, repo po 200, peteršilj po 100, zeleno solato po 300, kislno zelje po 300, zeljate glave po 100, jabolka po 80 do 100, jabolčne krljce pa po 800 in kilogram orehovic jedrc po 900 do 1.100 tolarjev kilogram. Na voljo je bilo tudi žganje, liter je stal 800 tolarjev, ter domača ajdova moka, za kilogram je bilo potrebno odšteti 400 tolarjev. Merica majarona je stala 150 tolarjev.

kmetijsko svetovanje

Pravilna uporaba gnojevke

Gnojevka ni odpadke iz živinorejskih kmetij, ampak polnovredno gnojilo, ki vsebuje veliko hranil za rastline. Z dodajanjem gnojevke izboljšujemo rodovitnost tal in povečujemo količino organske snovi v tleh. Gnojevka nam tudi nadomešča draga mineralna gnojila. Preko gnojevke se večina snovi, ki smo jih prideli na kmetijskih zemljiščih, jih pokrmili živini, zopet vrača v zemljo.

Seveda gnojevke ne moremo polivati po kmetijskih površinah v vsakem času in ob vsakem vremenu. Predpis, ki natančno določa, kako lahko uporabljamo gnojevko, je bil objavljen v Uradnem listu št. 68 v letu 1996 v obliki uredbe. Ta uredba prepoveduje uporabo gnojevke in gnojnice: na kmetijskih zemljiščih brez zelene odeje od 15. novembra do 15. februarja; na tleh, nasičenih z vodo, prekritih s snežno odejo, na velikih strminah, kjer gnojevka odteka po površini, na zamrznjenih tleh ter na vodnih in stavbnih zemljiščih; na območjih varstvenega pasu za zajem vode, če presega skupni vnos dušika 50 kg na lahkih tleh in 80 kg na srednje težkih in težkih tleh; na gozdnih zemljiščih razen pri sajenju sadik; na območju vodnega zajetja in na razdalji 200 m od objekta za zajem vode.

Gnojevka je zelo bogato gnojilo, saj živali izkoristijo le manjši del mineralov. V povprečju živali izločijo kar 95% kalija, 80-90% dušika, 80% fosforja in 80-95% kalcija glede na to, koliko teh snovi užijejo s hrano. Kalij in fosfor iz gnojevke izkoristijo rastline enako dobro kot iz mineralnih gnojil. Dušik se izkorišča zelo različno. Da preprečimo izgubo dušika v zrak, moramo gnojevko na tleh čimprej zadeti v tla. To je lažje na njah, medtem ko so za to na travnini potrebne posebne cisterne, ki gnojevko pod pritiskom zadajo v zemljo.

Velike količine gnojevke (če na kmetiji redimo preveč živali na hektar kmetijske zemlje) lahko kvarno vpliva na travnino. Travna ruša se slabša in pojavijo se pleveli. Prevelika količina gnojevke na njah slabo vpliva na strukturo zemlje in slabša rodovitnost tal, posebno še če ne zaoravamo zadostne količine slame. Vloga hlevskega gnoja lahko nadomesti gnojevka le, če poleg nje zaorjemo večje količine slame ali koruznice in če upoštevamo njivski kolobar.

Pri nestrokovni uporabi gnojevke lahko onesažimo krmno, površinske vode in podtalnico, zaplevamo travnino, kulturnim rastlinam pa povzročimo škodo in oziroma. Nitriti, ki nastajajo zaradi časovno nepravilne uporabe, se lahko kopičijo v rastlini ali v zemlji in se spirajo v vodotoke. Oboje je škodljivo za ljudi. Gnojevko moramo uporabljati v skladu z predpisi, ker nam sicer grozi kazni. Ob nepravilni uporabi si delamo škodo, ker izgubljamo hranila za rastline. Posebno veliko škodo pa lahko povzročimo vodotokom in podtalnici s polivanjem gnojevke v zimskem obdobju po z vodo nasičeni, zamrznjeni ali s snegom pokriti zemlji.

Zaokroženih tisoč

Nova Doklova knjižnica Pozdravljen, smeh

NOVO MESTO - Upokojeni novinar Slavko Dokl je izpolnil obljubo, ko je ob izdaji prvih knjižic z izborom anekdot in prigod dolenjskih ljudi napovedal, da bo število vseh natisnjenih anekdot doseglo tisoč. S šesto knjigo, ki nosi naslov POZDRAVLJEN, SMEH in je konec lanskega leta izšla pri založbi Erro iz Novega mesta, se je število humornih drobcev o znanih in manj znanih Dolenjcih preteklih in sedanjih časov zares zaokrožilo na cel tisoč. Pravzaprav bi morali zapisati, da je izšla sedma knjiga, saj med šesterico po svoji vsebini sodi tudi knjižica o dolenjskih posebnostih KORL, KOLIKO JE URA?, ki je prav tako izšla proti koncu lanskega leta.

Knjižica prinaša več kot 190 novih anekdot in humornih prigod, opremljenih s črno-belimi izvornimi ilustracijami Bogdana Breznika. Njihovi akterji so že stari znanci iz prejšnjih knjižic, med njimi pa je tudi kakšno novo ime. Kot velja za druge Doklove knjižice, tudi v tej prigodi niso razvrščene ne po osebah ne kronološko ali po krajih, ampak se vrste brez prepoznavnega reda ena za drugo, namenjene pač zgolj prijetnemu branju in razvedrilu. Osnovni namen je s tem dosežen. Dokl za opravljeno delo vsekakor zasluži pohvalo oziroma zasluži, kot piše v uvodni besedi humorist Evgen Jurič, "da bi mu ploskali. Kajti: DOKler bo DOKL, se bomo smejali njegovim knjigam". Vendar pa se ob izidu tudi te knjižice vseeno zastavlja vprašanje, zakaj ni vse anekdotsko gradivo, ki ga je Dokl doslej zbral in natisnil, bolj in pregledneje urejeno, zakaj ponovno niso navedeni informatorji, zakaj ni seznama omenjenih oseb ipd. Skratka, da ni vsega tistega, kar bi dalo piko na i zanimivemu in dragocenemu Doklovemu prispevku.

M. MARKELJ

MOGOČNOST ORKESTRA IN TOPLINA GLASU - Sopranistka Marjetka Podgoršek Horžen in mezzosopranistka Mojca Saje sta popestrili koncert Krkinih pihalcev s toplino in lepoto človeškega glasu. Znamenito Sveto noč sta zapeli v duetu.

Bogato glasbeno novoletno darilo

Tradicionalni novoletni koncert Pihalnega orkestra Krka Zdravilišča v športni dvorani Leona Štuklja v Novem mestu s pevkama in plesalci

NOVO MESTO - Da imamo v Novem mestu oziroma Straži zares izvrsten pihalni orkester, so se številni ljubitelji glasbe lahko na svoja ušesa prepričali v torek, 28. decembra, zvečer v športni dvorani Leona Štuklja, kjer je pihalni orkester Krka Zdravilišča iz Straže pod vodstvom dirigenta Mira Sajeta pripravil tradicionalni in zelo dobro obiskan novoletni koncert.

Na sporedu je bilo več zahtevnih skladb, kot je denimo David Stephena Melilla, za katerega pravijo, da je za pihalni orkester enako zahtevna skladba, kot so Beethovne simfonije za simfonični orkester. Ob sodobnih skladbah Jamesa Barnesja, Johna Williamsa in Anderssona Ulvaensa je orkester izvedel tudi za uho lahkotnejše skladbe Johanna Straussa, Giuseppeja Verdija, Counta Basieja in C. M. Schoenberga ter izbor južnoameriških tradicionalnih melodij. Kot solistki sta posamič in skupaj nastopili sopranistka Marjetka Podgoršek Horžen in Mojca Saje, južnoameriške in zaključni Straussovi skladbi pa so obogatili z nastopom plesalci Plesnega centra Dolenjske. Prireditve, ki je trajala dobro poltretjo uro, je povezovala Jerica Pezdich, v imenu gostitelja in pokrovitelja koncerta, Mestne občine Novo mesto, pa je številno občinstvo pozdravil in mu zaželel srečno novo leto podžupan Boris Dular.

Pihalni orkester Krka Zdravilišča iz Straže si je pod vodstvom Mira Sajeta, ko je ta pred šestimi leti prevzel straško godbo, zadal ambiciozne cilje, med katerimi so na prvem mestu kakovostna rast, kadrovska izpopolnjevanje in

mednarodno uveljavljanje. Vse zastavljeno več kot sedemdeset-članski orkester uspešno uresničuje, kakovostno raste, kadrovske je vse močnejši z dobrimi glasbeniki, v mednarodnih tekmovalnih arenah pa iz leta v leto sega po najvišjih mestih. Lani je tako dosegel doslej največji uspeh v svojem več kot štiridesetletnem delovanju in sploh največji uspeh, kar jih beležijo dolenjski pihalni orkestri. Na 5. mednarodnem tekmovanju pihalnih orkestrov v ita-

VURBERK 2000

VURBERK - Turistično društvo Vurberk razpisuje natečaj za 9. festival narodno-zabavne glasbe Slovenije Vurberk 2000 vokalno-instrumentalnih skupin z diatonično harmoniko in petjem. Na festivalu, ki bo junija, lahko sodelujejo ansambli iz Slovenije in zamejstva s skladbami, ki še niso bile javno predvajane ali posnete. Poslati jih je treba z vsemi potrebnimi podatki o ansamblu in avtorjih na kaseti, lahko pa pošljete tudi notne zapise v treh izvodih na naslov: TD Vurberk, 2241 Spodnji Duplek, Vurberk 45, s pripisom ZA FESTIVAL. Rok za prijave je 25. februar.

lijanskem mestu Riva del Garda, kjer se vsako leto zbere cvet evropskih nepoklicnih pihalnih orkestrov, je osvojil tri nagrade zlati rog, in sicer za absolutno prvo mesto med 40 nastopajočimi orkestri, za prvo mesto v umetniški skupini in za najbolje izvedeno obvezno skladbo na tekmovanju, dirigent Miro Saje pa je bil ponovno izbran za najboljšega izmed vseh sodelujočih dirigentov.

MiM

JETNIK DRUGE AVENIJE

NOVO MESTO - V ponedeljek, 10. januarja, bo ob 19.30 v Domu kulture gledališka predstava Neila Simona Jetnik druge avenije v izvedbi Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice za abonma A in izven, v torek, 11. januarja, ob isti uri pa za abonma B in izven.

POTUJOČA KNJIŽNICA MIRUJE

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca obvešča vse uporabnike potujoče knjižnice, da v mesecu januarju bibliobus ne bo obiskoval izposojevališč. V tem času si lahko uporabniki z izkaznico potujoče knjižnice izposojajo in vračajo knjige na katerem koli oddelku Knjižnice Mirana Jarca.

Lepo ni nujno tudi drago

Nova prodajna galerija v Novem mestu - Grafike, unikatna keramika in drugi drobni estetski izdelki

NOVO MESTO - Ob kar precejšnjem številu stalnih in občasnih likovnih razstavišč sta bili v Novem mestu kupcem umetniških izdelkov na voljo le dve prodajni galeriji: Gospodična v Blagovnem transportnem centru in galerija Kralj v starem mestnem jedru. Sredi lanskega decembra se jima je pridružila še ena: v stavbnem kompleksu na Novem trgu deluje prodajna galerija Avalon.

Irena Fridl in njena sestra Jadranka sta jo zasnovali kot dopolnilo zdajšnji tovrstni ponudbi v Novem mestu. V prijetnem manjšem prostoru ob Comming centru si ljubitelji likovne umetnosti in izdelkov umetnostne obrti lahko izbirajo izvirne slike, grafike, keramične in druge unikatne izdelke z zago-

tovljeno kakovostjo, vendar po ceni zelo različne. V pestri izbiri je mogoče najti za manjše darilo primerno unikatno keramiko za tisoč tolarjev in manj, mogoče pa je kupiti, denimo, tudi sliko za več kot sto tisoč tolarjev. Kičastih predmetov v galeriji ni in ne bo, kot zagotavljata lastnici, saj je njuno osnovno vodilo, naj galerijo Avalon odlikujeta kakovost in preverljivo avtorstvo izdelkov.

Lastnici tudi pravita, da jima izkušen je manjka, čeprav je to prva galerija, ki jo vodita. Obe sta že več let navdušeni zbirateljici, osebno poznata vrsto likovnih ustvarjalcev iz vse Slovenije, še posebej blizu pa jima je krog ustvarjalcev iz Grožnja, istrske vasi, kjer prebiva in ustvarja več likovnih umetnikov. Njihovi izdelki tako prihajajo v novomeško galerijo brez posrednikov, kar zagotavlja tako nesporno avtorstvo kot tudi primerno ceno. Ob umetniških izdelkih so v galeriji napredaj tudi estetske voščilnice, posterji z reprodukcijami svetovnih umetnin, poskrbijo pa tudi za okvirjanje.

Ta čas je v galeriji Avalon na ogled prodajna razstava grafik in drugih likovnih del Karla Zelenka in članov njegove družine. V načrtu pa so še druge občasne razstave, komorni literarni večeri in srečanja z ustvarjalci.

MiM

GALERISTKI - Irena Fridl (na sliki desno) s sestro Jadranko v novi galeriji Avalon.

V eter ne samo z zabavo

Studio D z novim odgovornim urednikom Rastkom Božičem - Več pozornosti namenjene kulturi

NOVO MESTO - Studio D je sredi lanskega decembra dopolnil dvanajst let delovanja kot prvi dolenjski in belokranjski radio. Občine ustanoviteljice so ga zasnovali kot javno glasilo informativno-zabavnega značaja. Rastko Božič, ki je v radiu že od samega začetka glasbeni urednik, od lanskega septembra pa je tudi v. d. odgovornega urednika, meni, da je Studio D upravičil in potrdil svoje poslanstvo. Ob številnih radijskih postajah, ki so nastale na tem območju, je ostal pravzaprav edini radio informativnega značaja, ostali so krenili po izrazito komercialnih poteh.

"Naša usmeritev v informativnost je jasno razvidna v programski shemi, kjer je kar 40 odstotkov govornih oddaj. Ko sem prevzel vodenje uredništva, sem se zavezal, da ohranim takšno shemo in informativnost še okrepim," pravi Rastko Božič, ki se zaveda, da dober radio ni samo glasba in ekonomska propaganda. Verjame, da je pravi namen radija obveščanje in šele potem ali ob tem sta na vrsti razvedrilo in zabava, ki pa morata biti na dostojni ravni in ne smeta streei najnižjim okusom. "Uvedli smo nekaj novih oddaj, kot sta denimo oddaja o planinstvu in odmevna Županova torta, v kateri gostimo župane desetih občin našega območja. Precej poudarka smo dali tudi kulturi, saj imamo posebne oddaje o filmu, kulturni pregled, predstavljamo domačih knjižnih novosti, pogovore z ustvarjalci in podobno. Radi bi naredili še več za obveščanje o kulturnem dogajanju, vendar nas kulturne organizacije in organizatorji različnih

Rastko Božič, v. d. odgovornega urednika Studia D.

prireditve ne obveščajo redno."

Informativna usmerjenost radija zahteva ustrezno kadrovske zasedbe. V Studiu D je osem redno zaposlenih delavcev (trije novinarji, trije tržniki, tehnik, direktor, računovodja in odgovorni urednik), veliko pa je honorarnih sodelavcev, ki nosijo precejšen del bremena na svojih plečih. Ni odveč pripomniti, da se je v Studiu D prekalil prenekateri radijski napovedovalec, tehnik ali voditelj oddaj, ki zdaj dela pri drugih radijskih hišah.

"Upam, da bo Studio D še naprej verodostojen glas Dolenjske in Bele krajine. Več let že sodelujemo z radiom Slovenski poslovni kanal, ki prek oddajnika na Krvavcu prenaša del našega programa v širše območje Slovenije, kar pomeni, da gre glas o Dolenjski in Beli krajini tudi v širši slovenski porstori," pravi Rastko Božič.

MiM

PESTER VEČER - Za prijeten večer so poskrbeli Kamniški koledniki (desno) ter (levo) Tone Jakše in Tone Pust, ki sta predstavila svoji najnovejši knjigi. (Foto: L. M.)

Veselo na tepežni dan

Prisren kulturni veer v Mirni Pei - Navdušili Kamniški koledniki - Predstavitev knjig T. Pusta in T. Jakšeta

MIRNA PEČ - Presenetljivo veliko Mirnopečanov se je v torek, 27. decembra, odzvalo vabilu domačega kulturnega društva in prišlo zvečer v gostišče Novljan na božino - novoletni kulturni veer. Gotovo jim ni bilo žal, saj so po zaslugi marljivih organizatorjev - predvsem Lojzke Krevs in Vide Progar - preživeli prijetne ure, namenjene petju, lepi besedi in obujanju spominov.

Osrednji gostje večera, ki ga je povezoval Rudi Škof, so bili mednarodno znani Kamniški koledniki - baritonist Janez Majcenovi, basist Rok Lap in citrar Tomaž Plahutnik, ki so s prepevanjem starih božinskih in domoljubnih pesmi resnino znali ogreti polno dvorano gostiša Novljan, da jim je marsikdo rad pritegnil. Prav gostje so si z zanimanjem ogledali prikaz Gorenjcem žal neznanega obiaja na tepežni dan - otroci so s palicami tepeškali vse po vrsti, celo svoje starše, lovili so poseben obredni kruh potrpnik, in še posebej zanimivo je bilo, ko sta se zanj "borila" mirnopeški župan Zvone Lah in poslanec v DZ RS Janez Mežan. Mirnopeški kulturniki so pripravili še božino - novoletni recital, k prijetnemu vzdušju pa so s pesmijo o ajdovem kruhu pripomogli tudi lani mladinskega pevskega zbora pod vodstvom Marije Parkelj. Nekateri obiskovalci so radi povedali, kako so doživljali te stare obiaje, ki žal izginjajo iz naše družbe.

Drugi del večera je bil poleg glasbe namenjen predstavitvi dveh knjig, ki vsaka na svoj način opisujeta zgodovino tega stoletja: Da bi se jih spominjali domaina Toneta Pusta in Iz takih korenin Toneta Jakšeta. G. Pust je o svoji tretji knjigi o zgodovini mirnopeške župnije dejal, da je njen prvenstveni namen na kratko predstaviti vse farane, ki so morali v drugi svetovni vojni umreti nasilne smrti, predvsem pa naj nas delo opominja, da se kaj takega ne bi nikoli več zgodilo. Tone Jakše je med reportažnimi prispevki, ki v njegovih treh knjigah (še Dolenjski obrabi in Naše korenine) govorijo o življenjskih zgodbah starih ljudi s področja širše Dolenjske, izpostavil predvsem tiste, ki prihajajo iz mirnopeške doline. Kar nekaj jih je in posebej zanimivo je bilo v živo prisluhniti delku posnetega pogovora na magnetofonskem traku z že eno od pokojnih "korenin", s Francem Krevsom iz Biške vasi.

L. MURN

PESNIKI IN PEVCI

NOVO MESTO - V velikem šotoru na Glavnem trgu je bila v vrsti zgolj zabavnih prireditvev in prazničnih in prazničnih dneht tudi kulturna prireditev. V sredo, 29. decembra, so se predstavili pevski zbori iz novomeške občine in člani novomeškega Literarnega kluba Dragotina Ketteja.

UGLASBENA POEZIJA - Stanka Macur je s hčerko Sanjo zapela uglasbeno pesem Ptčja hišica Aste Malavašič. Na sliki ob njima je Janko Avsenak.

Stihi in glasba ob svečah

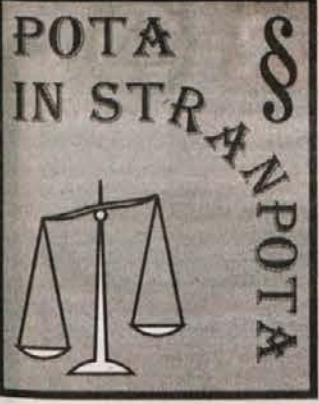
Večer ob svečah v krškem kulturnem domu - Slovo od starega leta z domačimi pesniki in glasbeniki

KRŠKO - Z romantično zaslanjano melodijo o silvestrskem poljubu so s prizganimi svečami in iskječimi se palčicami v rokah pevke zbora Švit s solistom Janikom Bizjakom zaključile prijeten literarno-glasbeni večer, ki ga je za konec leta v sredo, 29. decembra, zvečer pripravila v avli kulturnega doma Zveza kulturnih organizacij Krško.

To je bila deveta v nizu najrazličnejših prireditvev, s katerimi so se Krčani poslovili od starega leta in nazdravili novemu, med vsemi pa je bilo najbrž ubrana najbolj kulturno in komorno. Verzi domačih besednih ustvarjalcev, ki so ali sami brali svoje pesmi ali pa so jim jih prebrali drugi, so se povezovali z verzi drugih pesnikov,

pesniška sporočila pa je v prijeten večerni šopek povezovala glasba. Za glasbene predaje med recitacijami so poskrbeli pianist Jan-ko Avsenak, kitarist Milan Ameršek, saksofonist Lovro Ravbar ob klavirski spremljavi Line Ravbar in pevka Stanka Macur, ki je zapela več lastnih izvirnih uglasbitev pesniških verzov, eno pesem skupaj s hčerko Sanjo. Kar številno občinstvo je slišalo izbrane pesmi Vide Kuselj, Aste Malavašič, Line Ravbar, Barbare Pungerečič, Tamare Vonta, Ane Rostohar, Tatjane Lapuh in Maje Divjak Matavašič, za popotnico v leto 2000 pa so slišali še nekaj misli Vide Kuselj in Barbare Pungerečič.

MiM

dežurni poročajo

UDARJAL PO AVTU - 29. decembra je 44-letni S. F. iz okolice Trebnjega zvečer na Selih pri Šumберку na parkirnem prostoru pred gostinskim lokalom z lesenim kolom večkrat udaril po pokrovu motorja in maski osebnega avta znamke BMW, last S. O. Škoda znaša 200 tisoč tolarjev.

ZASEG PIŠTOLE - Policist je pri mejni kontroli na MMP Obrežje v avtu Ljubljana A. K. 1. januarja našel pištolo kal. 9 mm in sedem pripadajočih nabojev. Sledi predlog pri sodniku za prekrške.

NI IMEL DELOVNEGA DOVOLJENJA - 40-letni bosanski državljan M. S. se je 2. januarja pri mejni kontroli na Obrežju izkazal s ponarejenim italijanskim delovnim dovoljenjem. Bil je zavržen v Hrvaško, zoper njega je podana kazenska ovadba.

VINO BO IMEL V CISTERNI - 35-letni M. S. iz okolice Podbočja pri Krškem je 1. januarja zvečer izpred vhoda Mini marketa v Bušči vasi ukradel 35-litrsko cisterno za vino in s tem lastnico oškodoval za skoraj devet tisoč tolarjev. Sledi kazenska ovadba.

VLOMIL IN KRADEL - V ne-naseljeno stanovanjsko hišo v Križah pri Brežicah je neznanec vlomil in odnesel kar nekaj predmetov v vrednosti okrog 60 tisoč tolarjev: lakserico Stihl, orodje in drobno gospodinjstvo opremo.

PUSKA IN NABOJI - 2. januarja popoldne je Rom iz Kerinovega grma na krški policijski postaji izročil avtomatsko puško M70 in 21 nabojev kal. 762 mm, kar so Romi odvzeli 47-letnemu Romu D. B. iz okolice Novega mesta, ker jim je z orožjem grozil. Zoper osumljenca bo podana kazenska ovadba.

ALKOTEST JE POKAZAL PREVEČ

NOVO MESTO - Policisti so 3. januarja med kontrolo prometa na Ljubljanski cesti v Novem mestu ustavili 40-letnega voznika osebnega avta B. B., ki mu je alkotest v izdihanem zraku pokazal 2,19 promila alkohola. Naslednji dan pa so na Seidlovi cesti v Novem mestu z alkotestom preizkusili še 60-letnega G. B. iz Novega mesta - pokazal je 1,32 promila alkohola. Obema so policisti začasno odvzeli vozniško dovoljenje in prepovedali nadaljnjo vožnjo, toda ker tega nista upoštevala, so ju ob ponovnem srečanju pridržali. Zagovarjati se bosta morala pred sodnikom za prekrške.

PRAZNOVANJE S SMETMI? - Medtem ko so bila skorajda vsa večja mesta te dni praznično okrašena, pa so nekatera poskrbela za prav posebno "okrasje". Tako se je na novomeškem Glavnem trgu v četrtekovem dopoldnevu 30. decembra, še v letu 1999, ob šotoru, v katerem so tudi takrat potekale prireditve, bohotil kup najrazličnejših smeti in odpadkov, v glavnem ostankov zabave preteklega noči. Najbolj nerazumljivo je, da se je zraven nahajal prazen kontejner (na levi), toda očitno marsikdo ne ve, čemu je namenjen. Mimoidoči so se začudeno ozirali, kako je kaj takega mogoče doživeti sredi belega dne sredi dolenjske prestolnice. Res pa so smeti potem kmalu pospravili. Menda ni šlo za svojevrstno napoved, da bo drugo tisočletje bogato prav s tako navlako?! (Foto: L. Murn)

Ribniški policisti dobili nove prostore

Sodobno opremljeno novo policijsko postajo v Ribnici je odprl minister za notranje zadeve Borut Šuklje - Pridobitev pomembna tudi za izvajanje šengenskega sporazuma

RIBNICA - Po 36 letih domovanja v utesnjenih prostorih policijske postaje na Škrabčevem trgu so se ribniški policisti v zadnjih dneh pred iztekom minulega leta preselili v nove prostore na Gorenjski cesti. Sodobno opremljeno stavbo, na kateri bodo ureditvena dela v celoti zaključili v letošnjem letu z namestitvijo zunanega video nadzora, je ob navzočnosti generalnega direktorja policije Andreja Podvršiča, vodje policijske uprave Ljubljana Branka Slaka in drugih prejšnji tork s svečano odprl minister za notranje zadeve Borut Šuklje.

Policijska postaja (PP) Ribnica pokriva področje občin Ribnica, Sodražica in Loški Potok, in kot je povedal Podvršič, s tem zahtevno območje velikega dela naše južne

meje. Tudi zato je prenovljen objekt nekdanjega zdravstvenega doma, ki je sedaj v zasebnih rokah in zagotavlja policistom trajnejše domovanje, pomemben, saj bo,

NOVA POLICIJSKA POSTAJA - Prostore nove policijske postaje v Ribnici je odprl minister Borut Šuklje, poleg njega in komandirja PP Ribnica Mirka Ješelnika pa sta zbrane nagovorila tudi generalni direktor policije Andrej Podvršič in vodja PU Ljubljana Branko Slak (oba na posnetku levo od ministra). (Foto: M. L.-S.)

IZGUBIL OBLAST NAD VOZILOM

SEVNICA - 18-letni voznik motornega kolesa je 28. decembra vozil iz smeri Glavnega trga proti Trgu svobode. Zaradi prevelike hitrosti je v bližini gasilskega doma izgubil oblast nad vozilom in zapeljal na nasprotno stran, ko je po pravi strani pravilno pripeljal 19-letni voznik osebnega avta M. G. Prišlo je do hudega bočnega trčenja. Motorist je dobil hude telesne poškodbe in se zdravi v celjski bolnišnici.

DESETKRAT NAD KRŠITELJE

KRŠKO - V času praznikov so policisti na območju PU Krško zaradi kršitev javnega reda in miru posredovali deseterkrat. V štirih primerih je šlo za posredovanje v zasebnih prostorih (prepiri med zakonci), sicer pa na javnih mestih.

ZAGORELA VIKEND HIŠICA

VRHJE - 1. januarja je prišlo do požara v vikend hišici v naselju Vrhje v okolici Brežic, in sicer zaradi samovžiga v dimniku. Vžgali so se leseni deli ob kamini. Požar je zajel celotno leseno konstrukcijo strehe in podstrešno sobo, lokalizirali pa so ga gasilci iz PGD Kapele in Župelevec. Materialna škoda po nestrokovni oceni znaša milijon tolarjev.

ZAGORELA VIKEND HIŠICA

VRHJE - 1. januarja je prišlo do požara v vikend hišici v naselju Vrhje v okolici Brežic, in sicer zaradi samovžiga v dimniku. Vžgali so se leseni deli ob kamini. Požar je zajel celotno leseno konstrukcijo strehe in podstrešno sobo, lokalizirali pa so ga gasilci iz PGD Kapele in Župelevec. Materialna škoda po nestrokovni oceni znaša milijon tolarjev.

kot je dejal vodja ljubljanske policijske uprave, pod katero spada tudi ribniška PP, Branko Slak, 42 ribniških policistov in administrativnih delavcev končno razbremenil prostorske stiske in slabih pogojev za delo. Dodal je še, da ne gre le za prostoren in sodobno opremljen objekt, ki bo policistom omogočal normalne pogoje za delo, marveč da je 750 kv. metrov velika stavba pomembna tudi zato, ker se nahaja v središču mesta, in zaradi velikega parkirnega prostora, kar bo omogočilo, da bo PP posledje dostopnejša občanom in vsem drugim.

Minister Šuklje je povedal, da so si lani zadali nekaj pomembnih ciljev, med katerimi je bila tudi zagotovitev večjih sredstev za tehnično in materialno posodobitev policije. "Nova PP Ribnica je le ena v nizu pridobitev, vendar je izredno pomembna za varovanje južne državne meje," je dejal. Dodal je, da bodo normalni pogoji za delo ribniškim policistom omogočili tudi izvajanje dodatnih nalog, ki jih bo v prihodnjih letih zahteval šengenski sporazum, saj bo Slovenija prevzela varovanje južne meje Evrope.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Po rojstvu otroka v smrt

V novomeški porodnišnici si je v ponedeljek vzela življenje 26-letna mamica - Pred dnevi rodila zdravo hčerko

NOVO MESTO - V Splošni bolnišnici Novo mesto se je v ponedeljek, 3. januarja, zgodil tragičen dogodek. 26-letna mamica iz okolice Novega mesta si je ponoči med 1. in 5. uro v bolniški sobi vzela življenje. Obesila se je na aparature nad posteljo.

Mlada mamica, ki je nekaj dni pred iztekom starega leta v novomeški porodnišnici rodila zdravo deklico - gre za njenega prvega otroka - je usodne noči ob 1. uri še zadnjič podjila hčerko, nato pa poklicala sestro, naj otroka za nekaj časa odnese, saj bi se rada v miru naspala. Ob 5. uri jo je sestra našla mrtvo. O dogodku je bila obveščena novomeška policija

in kriminalisti so povedali, da je tuja krivda izključena.

Po besedah direktorice Splošne bolnišnice Novo mesto Mire Retelj, univ. dipl. org., in v.d. strokovnega vodje Jožeta Smodeja, dr. med., je bil porod 28. decembra lani dokončan s carskim rezom, med posegom in po njem pa ni bilo nobenih zapletov. Mati in otrok sta se dobro počutila, mati je otroka ves čas dojila. Dejanju matere ni botrovala poporodna depresija. Zdravstveno osebje pri njej ni zaznalo posebnosti v obnašanju, ki bi kazala na samomorilsko nagnjenost. Menda naj bi se mlada mamica že prej zdravila pri psihiatru.

L. M.

SAMOMORI MED PRAZNIKI ŠE POGOSTEJŠI

Pozabljamo, da je največja vrednota življenje

Za nami so prazniki, ki pa jih mnogi niso preživeli v veseljem in radostnem vzdušju v krogu svojih najbližjih, pač pa osamljeni in žalostni. Žal si mnogi prav v stiskah in pod težo raznih bremen, ko ne vidijo izhoda iz težav, vzamejo življenje. Za Slovence je znano, da smo po samomorilnosti žal v samem svetovnem vrhu. Razmišljanja ob tem so spodbudila k pogovoru z Milanko Ždrale, dr. med., psihiatrinjo v Zdravstvenem domu Novo mesto.

V razvojni ambulanti dela sedem let in glede na izkušnje meni, da je samomorilnost v naši družbi še vedno tabu tema. "Ljudje z lahkoto sprejmemo, da je z nekom nekaj telesno narobe, če pa ima drugačne težave, na primer psihične, se s tem težko soočijo. Prav na področju samomorilnosti žal še vedno vlada veliko predsodkov," pravi Ždraletova. Razmišljanja o vzrokih za tako odločitev se je treba lotiti celostno: gledati na osebnostne lastnosti človeka, njegove življenjske okoliščine, širše okolje itd. "Pri samomorilcu je osnovna miselnost in pristop do življenja obarvan črno-belo. Neka drastična težava pa v določenem trenutku pripelje do takšnega konca. Samomor je vedno splet notranjih in zunanjih okoliščin." Kot je povedala Ždraletova, pa vsi samomorilci niso neka kombinacija osebnostnih lastnosti in življenjskih okoliščin, ampak so lahko povezani tudi z duševno boleznijo.

Vsak poskus jemljimo resno

Še več kot samomorov pa je poskusov samomora. Kako prepoznati človeka s takimi mislimi in mu pravočasno pomagati? To vprašanje si ponavadi zastavimo, ko takšen način smrti izbere kdo od naših bližnjih. "Resno je treba jemati vsakega, ki grozi s samo-

morom, čeprav gre včasih za manipulacijo. To je izraz njegove stiske, drugače se pač ne zna izražati. Seveda lahko kdo s tem drugega izsiljuje, toda lahko mu uspe," pravi Ždraletova.

Najpogostejši način tovrstnega samouničenja je pri nas obešanje. Pri starejših je pogost skok z višine, pri mladih razne zastrupitve. Glede izbire po spolu ni pravila, čeprav pri moških prevladuje obešanje, pri ženskah pa zastrupljanje.

"Težko je razumeti, kaj si človek predstavlja, ko si vzame življenje. Vse so samo ugibanja. Verjetno ima predstavo, da bo s tem korakom stopil iz življenja, polnega težav, v neko boljše življenje. Samomor doživi kot rešitev, zato ga ne smemo ne odobravati ne obsojati," pravi psihiatrinja Ždraletova, ki sicer pravi, da je samomor gotovo nekaj nenaravnega, saj je v naravi človeka, da teži k življenju, se zanj bori. "Življenje in smrt se prepletata, toda smrt naj bi prišla po naravni poti in človek naj bi jo sprejel. Ob samomoru sem vedno znova brez besed. Vedeti je treba, da ko si vzameš življenje, si vzameš čisto vse možnosti. Za tistega, ki je to storil, se ne da nič več popraviti. Lahko pa ponudimo pomoč bližnjim umrlega, ki ob izgubi "svojega" človeka zagotovo doživlja težke trenutke."

Prazniki - zlati čas tatov

Letos so novo leto mnogi praznovali na javnih prireditvah, kjer so se "poskrili" tudi dolgoprstneži - Previdnost!

Čeprav so predpraznični dnevi vedno dobrodošli, še posebej, če so dela prosti, pa prinašajo tudi nevarnosti. Ne nujno, toda vse prerado se zgodi, da po krasni zabavi s kolegi na javni prireditvi ugotovijo, da ne najdeš več svoje denarnice, ki si jo kot vedno imel v žepu suknjiča. Kje je denar, ali še huje, vsi dokumenti? Ali pa prideš na parkirišče, kjer si pustil svoj avto: z zadnjega sedeža je izginila torba, v avtu pa ne moreš več poslušati radia, ker ga je nekdo ukradel. Prazniki in predvsem množične prireditve, na primer letošnja praznovanja novega leta na prostem, so prava priložnost za dolgoprstneže. Tega se je treba zavdati pravočasno. Pa se?

VINKO REPŠE, upokojenec iz Novega mesta: "Sam sem vedno pripravljen na vse, tudi na to, da me kdo okrade, kar se sicer še ni zgodilo, čeprav sem bil zelo veliko tudi po svetu. Na tatove pa sem pripravljen tako, da pri sebi nikoli ne nosim prav veliko gotovine, ker je tudi nimam. Kdor bi se me že "lotil", bi bil razočaran, saj zaradi mene ne bo obogatel. Se mi pa zdi opozorilo notranjega ministra, naj bodo ljudje v teh dneh še posebej previdni, umestna."

VIDA PROGAR, zaposlena na Inšpektoratu za delo Novo mesto, s Postaje pri Mirni Peči: "Tatov se bojim, saj imam za sabo že slabo izkušnjo. Pred dvema letoma so me v službi okradli, in to celo v pisarni. Nekdo mi je odnesel denarnico s čekovno kartico in drugimi dokumenti, bila sem ob okrog 35 tisoč tolarjev. Od takrat sem veliko bolj pazljiva in to priporočam tudi drugim, še posebej na javnih mestih med prazniki."

JOŽE GAZVODA, upokojenec iz Novega mesta: "Dolgo časa, kar 36 let, sem živel v Kanadi in tam je res veliko kraj in sploh kaznivih dejanj. Seveda je Slovenija nekaj drugega, toda vseeno se kriminal hitro širi. V Kanadi so me okradli v hiši, tu še ne, toda zelo pazim. Denarnico in sploh vse vredne stvari imam vedno pri sebi pod jakno, da ne gledajo ven in ne morejo nikogar zamikati. Tudi zdajle, ko sem prišel pogledat, kaj se dogaja v tem šotoru na Glavnem trgu." L. M.

METALCI PETARD SO GA PRETEPLI

ČATEŠKE TOPLICE - 25-letni G. G. z Jesenic je silvestroval v kampu. 1. januarja okrog 3. ure se je odpravil k nočnemu počitku, motili pa so ga trije mladeniči iz okolice Kranja s pokanjem petard. Niso ga upoštevali, in ko je stopil k njim, so ga pretepli, zbili na tla in ga obrcali. Dobil je lahke telesne poškodbe in je iskal pomoč v brežiški bolnišnici. Zoper osumljenca sledi kazenska ovadba, podan je predlog sodniku za prekrške.

Biti in ne le imeti

Kako si razložiti, da se ta pojav v Sloveniji veča? Zakaj ljudje izgubljajo smisel življenja? "Če je človek navajen, da je obrnjen navzven - v materialnost, dobrine, status, zase pa si ne vzame časa in se sam sebi ne posveti, potem pogosto ne zna biti sam. S problemom samote pa se pogosto sreča prav ob praznikih oz. ob koncu tedna, ko je vsakodnevnih obveznosti manj, in takrat je tudi največ samomorov," je povedala Ždraletova. Prav gotovo pa se problem skriva v vrednotah, oz. v sistemu vrednot.

"Napačno je mnenje, da je kriva družba. To so izgovori. Primarno je tisto znotraj človeka, kar je v njegovem srcu. Ali je pomemb-

neje imeti ali biti? Ljudje pozabljamo, da je golo življenje največja vrednota. S sabo nosi upanje. Brez življenja ni ničesar. Je še več kot ljubezen. In če človek nima tega osnovnega občutka, potem se zatika."

Ljubiti življenje

Mnogi menijo, da smo Slovenci, ker smo majhen in od nekdaj ogrožen narod, zato bolj nagnjeni k samomorilnosti. Nekateri narodi bodo usodno roko prej položili na koga drugega kakor nase, so bolj napadalni navzven. Toda Ždraletova ne razmišlja tako. "Kako pa potem razložiti, zakaj imajo Japonci, ki še zdaleč niso majhen narod, zelo veliko samomorov? Majhen narod je že ogrožen od zunaj, toda samomor je navznoter obrnjen gon napadalnosti." Velik problem naše družbe je tudi alkoholizem, ki je nekakšen kroničen samomor. V novomeškem zdravstvenem domu delajo tudi na tem področju, obstajajo klubi in združenja anonimnih alkoholikov.

Vse izhaja iz ljubezni do življenja, pa tudi do sebe. "Zavedati se moramo, da živimo le enkrat, ne glede na versko prepričanje. V življenju moramo narediti nekaj dobrega sebi in drugim, biti moramo prijazni. Človek naj bo vedno v središču pozornosti!"

Naj nas torej velika stopnja samomorilnosti pri nas strezni in pripomore do tega, da bomo več pozornosti posvečali sočloveku, dokler je živ.

LIDIJA MURN

Milanka Ždrale, dr. med., psihiatrinja

TRAJNO UGODNA PONUDBA PREKO 200 IZDELKOV!

Sledite oznakam "NAŠA NAJNIŽJA CENA"
in v trenutku vam bo uspelo prihraniti
čas in denar!

**NAŠA
NAJNIŽJA
CENA**

v blagovni skupini

ŠE NIŽJA

Rjavi fižol
La Palma,
400 g

73.-

SPAR
Pomarančni
nektar
1l

119.-

ALP SPORT, d.o.o.
V Brezov log 3
8000 Novo mesto

TRGOVINA ALP SPORT
BTC - Ljubljanska c. 27
Novo mesto

POSEZONSKO ZNIŽANJE

zimske konfekcije od 10. do 22. januarja 2000
bunde in smučarske hlače
znamk: GIERRE in RAI-SKI
in puhovke DOLOMITE

35%

bunde znamk: THINK PINK,
M&M, TRESPASS, BAILO
in ANZI BESSON

25%

5% POPUSTA ZA GOTOVINSKA PLAČILA NAD 15.000 SIT
ALI DVA OBROKA BREZ OBRESTI.

Podjetje za varovanje
premoženja in oseb, d.o.o.
Novo mesto
Seidlova 5
tel.: 068/325-325
faks: 068/3917-305

Šolski center
Novo mesto
Šegova ulica 112
8000 Novo mesto

razpisuje delovno mesto

1. računovodja, ekonomist -
nedoločen čas

Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom, in sicer od 1. februarja 2000 dalje. Od kandidata pričakujemo vsaj pet let delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili pošljite v osmih (8) dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavili na razpis, bodo o izbiri obveščeni v petnajstih dneh po preteku roka za prijavo.

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

novi! *Le najboljše je dovolj
dobro za zdravje!*

- ROČNE MASAŽE
- BISERNE IN ZELIŠČNE KOPELI
- SAVNA
- NOTRANJI TERMALNI BAZENI
- FITNES

Vsak dan, tudi ob nedeljah!

Ob nakupu petih celih ročnih masaž
vam podarimo
vstopnico za bazen!

Informacije in rezervacije

068/65-230, 66-012

KRKA ZDRAVILIŠČA

**Če delaš, kolikor hočeš,
in dobiš, kolikor narediš,**

to pomeni,

**da zaslužiš, kolikor hočeš.
In prav tako je pri nas.**

Kaj vam ponujamo?

- zanimivo delo - svetovanje in trženje zavarovanj;
- redno zaposlitev;
- strokovno usposabljanje;
- možnost dobrega zaslužka;
- ustvarjalno in prijazno delovno okolje.

In kaj od vas pričakujemo?

- vsaj 5. stopnjo strokovne izobrazbe;
- delovne izkušnje v prodaji;
- vozniški izpit B-kategorije;
- sposobnost dobrega komuniciranja.

Zavarovalne zastopnike iščemo na območjih:

**Trebnjega, Novega mesta, Krškega, Sevnice,
Brežic in Črnomlja.**

Adriatic
zavarovalna družba d.d.

Pisne prijave s kratkim življenjepišom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh od objave na naslov:
Adriatic zavarovalna družba d.d.
PE Novo mesto
Novi trg 1
8000 Novo mesto

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas 1 leta s 3-mesečnim poskusnim delom in možnostjo zaposlitve za nedoločen čas.

Kandidati boste o odločitvi obveščeni v 15 dneh po izbiri.

Ob pomoči Volkswagna je toledo stopil stopnico višje.

Seat toledo 1,9 Tdi

Jabolko ne pade daleč od drevesa

Novi toledo je po mehaniki čistokrven Nemec, po obliki Italijan, po pedigreju pa Španec, da pa bo zadevala še bolj komplicirana, potrjuje dejstvo, da se ta simpatični mešanček izdeluje v Belgiji.

Po osmih letih so se v španski podružnici koncerna V.A.G. odločili, da popolnoma obnovijo svoj največji model. Za razliko od predhodnika iz leta 1991 se novi model lahko pohvali predvsem z izzivalnimi linijami in limuzinskimi karakterjem. Zaradi močnega nemškega vpliva se je sedaj toledo pridružil moštvu, ki je nastalo na enaki platformi: audi A3, golf in bora, škoda octavia, audi TT in VW beetle. Kljub enaki osnovi pa je toledo povsem samosvoj, saj je kar za 30 cm daljši od golfa in audija A3 in za 7 cm krajši od škode, tako da meri v dolžino 4.439 mm, v širino 1.742 in v višino 1.436. Že po pravilu so ga narisali v italijanski dizajnerski hiši Ital-design.

Spretno izdelani sprednji del je postal osnova za obnovo celotne ibize, s čimer žele doseči družinsko prepoznavnost. Ozka in raztegnjena sprednja žarometna in reže za dovod zraka delujejo sveže in dajejo vozilu nekoliko agresivnosti. Tudi zadek zaokrožujeta vzdolžni luči, ki sta nad tablico povezani z mačjim očesom, v katero je tretja zavorna luč.

Ce je zunanost samosvoja, je notranost prevzeta iz družinskih modelov. Rdeče osvetljena armaturna plošča je pripotovala iz audija, prav tako tudi stikala za električni pomik stekel in nastavitve vrzratnih ogledal. Trikraki volanski obroč je odet v us-

nje, v sredino pa je postavljen veliki S kot simbol porekla. Na sredinski konzoli kraljuje soliden hi-fi in klimatska naprava, ki je v toplih jesenskih dnevih odlično opravljala svoje delo. Sprednja sedeža sta udobna, na zadnjih pa naj bi, kljub temu da je vozilo registrirano za pet oseb, sedela samo dva. Limuzinski karakter toledo je razviden tudi iz prtljažnika, katerega prostornina meri kar 500 litrov, ko pa poderete tretjinsko deljivo zadnjo klopi, se ta poveča na 830 litrov.

Motor v našem testirancu je še en element, ki je prevzel iz koncerna VAG. Odlični in zmogljivi 1,9-litrski turbo dizelaš s hladilnikom stisnjene zraka razvija 110 konjskih sil pri 4.100 vrt. in 235 Nm navora, ki je na voljo že pri 1.900 vrt. To zadostuje za skoraj 200 km najvišje hitrosti in pospešek od 0 do 100 km/h 11 s, ob tem pa vozilo v povprečju ne porabi več kot 6,5 (šest!) litrov goriva.

Tudi podvozje je nemškega porekla, vendar je za službovanje v toledu nastavljeno nekoliko mehkeje, a zaradi tega ni vozilo nič manj stabilno na cesti.

Toledo je odlična zamenjava za vse, ki so leta vozili volkswagne, sedaj pa bi želeli podobno, vendar malo drugačno vozilo. Razlogov za skeptičnost ni. Toledo ima 12-letno jamstvo na prerjavenje, saj je ploščevina pocinkana, tehnika in motorizacija pa je ponovno enaka kot v VW-jih. Izdelujejo ga v isti tovarni kot boro (golf z ritko) a je vseeno cenejši. Razlike so le v izgledu, ugledu in seveda simbolu na nosu.

Opel zafira 1,6 16V

Umetnost preobrazbe

Borba v razredu "midi vanov" je vse večja. Tam, kjer je dve leti sam kraljeval scenic, je sedaj nova pravila postavila oplova zafira.

Z razporeditvijo notranosti sorodnik astre rine nasprotnike v obup. Inovativna zafira je pravi umetnik v preobrazbi: pod zadnjimi sedeži, kjer imajo konkurenti različne odlagalne predalčke, zafira skriva še dva praktična in enostavno zložitljiva sedeža. S tem se 4,32 m dolga zafira spremeni v minibus s sedmimi sedeži. Zahvaljujoč sistemu flex 7, se preobraza izvede hitro in brez težav, celo mati z otrokom v naročju lahko z eno roko izvleče ali pospravi sedeže. V tretji vrsti se sicer ne sedi tako razkošno kot spredaj, ni pa neudobno. V tem primeru imate na voljo še 140 litrov prtljažnega prostora. S postavljenimi petimi sedeži se prtljažnik poveča na 600 litrov, s preklopljeno srednjo vrsto in sovozniskim sedežem pa dobite neverjetnih 1.700 litrov uporabnega prostora, kjer lahko prevažate predmete, dolge tudi do 3,2 metra.

Zaradi povečanja prostora v notranjosti je voznikov položaj nekoliko bolj pokončen, predvsem pa višji, kar ob velikih steklenih površinah povečuje pregled-

nost. Armaturna plošča je prilagojena arhitekturi zafire, vendar se takoj vidi, da je oplova. Klasične linije, enostavnost in uporabnost so njene največje odlike. Za udobnejšo in varnejšo vožnjo pa v paketu elegancije skrbijo še: solidna klima naprava, daljinsko centralno zaklepanje, električni pomik prednjih stekel, radijski sprejemnik z displejem v armaturni plošči, dve zračni blazini in zmogljiv zavorni sistem, podkrepjen s sistemom ABS, ki v normalnih pogojih ustavi vozilo pri hitrosti 100 km/h v 40,5 metra.

1,6-litrski šestnajstventilec s 101 konjem je star znanec iz drugih oplovih modelov in odlično streže ne obremenjenemu vozilu. Od 0-100 km/h pospeši v 13 sekundah, vozilo pa doseže 170 km/h končne hitrosti. Pri tem pa v povprečju porabi 8,5 litra goriva na 100 prevoženih kilometrov.

Zafira je znotraj dovolj velika, da ponudi največ prostora v razredu, in odzunan dovolj majhna, da je lahko izredno okretna med mestno vožnjo, velik adut je tudi njena udobnost, funkcionalnost in dinamičnost. Preverjena mehanizacija in solidna izdelava pa le zaokrožujeta popis pozitivnih občutkov.

Na prvi pogled le povišana astra karavan.

Very British

Roverjeva sedanost ni najbolj rožnata, saj se je podjetje znašlo v nepričakovanih finančnih težavah. Ravno zaradi tega je novi rover dobil ime 75 (seventy-five, kot ga kličejo Angleži) po predhodniku iz uspešnejšega obdobja, ker upajo, da jih bo prav ta avto potegnil iz krize.

Uspehu petinsedemdesetke je v veliki meri zaznamovala nemška pomoč. Lastnik Roverja, nemški BMW, je v novi model vložil denar, tehnološke rešitve in lastno znanje. To je prvi angleški avto z dizelskim motorjem, katerega polni common rail, in prvi Anglež s petstopenjsko avtomatiko... Tako so Nemci vsaj malo poplačali svoj dolg, saj so prvi BMW-ji, ki so se imenovali dixi, bili popolna kopija Austina, Rover pa je pravni naslednik Austina.

Po končanem Hondinem obdobju je Rover končno izdelal povsem domač angleški avto, saj bi se z njegovega boka dalo opaziti tudi nekaj potez znanih iz rollsroycea. Kakor koli že, limuzina je zelo britanska, skladna, markantna in elegantna. Skladne linije in veliko kromiranih okrasov nas nehoti spominjajo na limuzine z otoka.

Prvo presenečenje nas čaka v notranjosti. Če so Italijani v alfi 156 posodobili retro dizajn, so jih Angleži v roverju 75 še prekosili. Ovalni merilniki z belo podlago, v okviru iz usnja in lesa, delujejo elegantno, starodobno, pa vendar moderno in razkošno.

Vozniški sedež je električno nastavljen po višini, globini in nagibu, ravno tako volan. V 4750 mm dolgi limuzini je dovolj prostora, tako da se tudi potniki na zadnji klopi ne bodo pritoževali. Podvozje je zelo sorodno BMW-jevi seriji pet. Predvsem je podrejeno udobju, kar pa ne pomeni, da ima težave pri hitrem vijanju. Celoten avtomobil tako daje sliko odličnega izdelka, narejenega po strogih nemških standardih. V prihodnjem letu pa bo osamljeni lastovki v vzletu pripomogel še novi mini.

Maksi V 10 dizelaš

Volkswagnov petlitrski desetvaljni dizelaš je svojevrsten odgovor na osemvaljnik, ki sta jih predstavila Mercedes in BMW. Meje zmoglosti so tokrat postavljene tako visoko da konkurenca še nekaj časa ne bo našla odgovora. VW-jevi konstruktorji so iz razmeroma kompaktne motorja izvlekli 315 konjskih moči pri 4000 vrtljajih na minuto, še bolj neverjeten pa je navor, katerega je pri 2000 vrtljajih kar 750 Nm. Ti parametri bolj ustrezajo kakšnemu težkemu vlačilu kot osebnemu avtomobilu, zato bo D1 (konceptni naziv za Volkswagnov vozilo v višjem razredu), katerega bodo opremljali s tem motorjem, prava dizelska raketa. Za vbrizg goriva skrbi sistem "pumpe-düse", ki omogoča pritisk vbrizgavanja tudi preko 2000 barov. Za predpritisek pa skrbita dva turbo polnilnika in hladilnik stisnjene zraka z elektronsko kontrolo pritiska.

Nova škoda se imenuje fabia

Čeprav je fabija deset centimetrov krajša od golfa (3,96 m), je v notranjosti skoraj enako prostorna. Glede na zunanji izgled so Čehi ostali verni tradiciji. Fabia je že na prvi pogled škoda, vendar moderno zaobljena in atraktivnejša. Notranost je enostavna in praktična. Večina elementov je prevzeta iz VW modelov, zato pa fabia, ki bo počasi zamenjala felicio, najbolj navdušuje z bogato opremo. Na voljo so trije osnovni paketi opreme, med katerimi si lahko zaželite tudi vse elektronske dodatke (ABS, ESP, ASR, BAS...), tempomat, potovalni računalnik, park distance, navigacijski sistem, usnje...

Za pogon skrbijo že znani motorji iz VW. Bencinci razvijajo 68 do 120 konjev, medtem ko 1,9-litrski SDI razvije 64 konjev, močnejši TDI pa 90. Servisni intervali za vse motorje so dvignjeni na 15.000 kilometrov, kupci pa bodo veseli tudi 10 letne garancije na prerjavenje.

Keramične zavore

Porche in Mercedes sta v sodelovanju predstavila keramične zavore ojačane z ogljikovimi vlakni. Prednosti keramičnih zavore pred železnimi je veliko, predvsem pa prenesejo veliko večje temperature (do 1600° C), zato se ne pregrevajo. Njihova obraba je enakomernejša kot pri železnih. Zaradi nepravilne obrabe prihaja pri vozilih do podrhtevanja zavorne stopalke in tudi do daljše zavorne poti.

BMW-jev terenec X5

Po letošnji premieri v Detroitu in predstavitvah na drugih svetovnih salonih je BMW X5 pripravljen za prihod na tržišče. Najprej se bodo lahko z novim BMW-jem zapeljali Američani še pred iztekom tisočletja. Prvi modeli bodo pod motornim pokrovom skrivali visoko zmogljiv 4,4 litrski osemvaljnik z največjo močjo 285 KM in povprečno porabo okoli 14 litrov. Najvišja hitrost bo 230 km/h, od 0 km do 100 km/h pa bo X5 pospešil v manj kot osmih sekundah.

Potniški avto, na katerega lahko naložite 1 tono tovora.

Mazda B-2500

Približevanje evropskemu okusu

Časi, ko so pick up vozila veljala za slabša tovarna vozila z odprtim kesonom in omejeno prostornostjo potniške kabine, so mimo. Pick upi, ki so nekakšni mešanci med avtomobili in manjšimi tovarnjački, so tudi pri nas osvojili srca kupcev, predvsem s svojo uporabnostjo.

Ob močni konkurenci je mazdin model B 2500 med najbolj prodajanimi v Sloveniji. Oblika karoserije je povsem podrejena namembnosti: spredaj kabina, zadaj tovarni prostor. Kljub velikemu tovarnemu prostoru so novi mazdi namenili prostornejšo kabino s četrto vrsto vrat, kar močno olajša vstop potnikom, ki se bodo vozili zadaj. Notranjost ne nudi razkošja, ponuja pa vse, kar voznik potrebuje: servo volan, merilnike goriva, hitrosti, obratov, temperature motorja, klima napravo, dve zračni vreči, električen dvig bočnih stekel, centralno zaklepanje... Potniki na sedežih sedijo dokaj udobno, čeprav je vožnja z vozilom manj udobna. Podvozje je trdo, prirejen obremenitvam in tudi vožnji po terenu, kjer sta v pomoč pogon na vsa štiri kolesa in elektronska blokada diferenciala. Zaradi velikega medosnega razmika (3 m) se vožnja po brezpotjih izkaže za pravi užitek, česar včasih ne moremo trditi za vse terence, ki se pojavljajo pri nas.

Za pogon je v našem primeru skrbel močan turbo dizelaš prostornine 2.500 ccm, ki ob pomoči hladilnika polnilne-

ga zraka in triventilske tehnike zmore 109 KM. Najbolj navdušujoč je navor, ki z 266 Nm pri 2.000 vrt. zagotavlja odlične zmogljivosti tudi pri polni obremenitvi. Ker vozilo ni namenjeno dirkanju, je končna hitrost 165 km/h povsem zadovoljiva, le poraba vam bo takrat preseгла 15 l, ob zmerni vožnji pa boste v povprečju porabili 11 litrov na 100 km, kar za 1.700 kg težko vozilo ni pretirano.

Težakemu delu je prirejen tudi menjalnik, ki tudi v najbolj ekstremnih razmerah ob pomoči reducirane prenosa naredi vozilo neustavljivo.

Mazda ima nosilnost točno 1 tone, 2,5 kv. metra nakladalne površine in 1,07 kubičnega metra prtljažnega prostora. V kabini se lahko pelje do pet oseb, vse skupaj pa je na voljo od 2.850.000 tolarjev naprej (odvisno od opremljenosti in motorja).

Mazda B-2500 je na voljo s tremi paketi opreme: *športni* paket vsebuje zaščitni lok in okvir, stopnice, razširjene blatnike, 16-palčne široke pnevmatike; *lovski* paket vsebuje korito za keson, zaščitni okvir, vitel in posebno ploščo za lažje natovarjanje divjadi; *obrtiška* različica pa vsebuje korito za keson, trdo streho za keson in zaščito za žaromete.

Model B-2500 je zanimiv in pristopen pick up. Dovolj uglasen in uporaben, a hkrati robusten, kar mu zagotavlja dolgotrajnost.

Peugeot 406 3,0 V6 in 2,0 HDi

Največji Peugeot

Če odmislimo model 806 (607 pride letos) je model 406 trenutno največji peugeot, katerega lahko kupite. In čeprav so jih v zadnjih štirih letih prodali 745.000, so tudi peugeotovi morali slediti logiki modernih trendov. Danes je povsem normalno, da po petih letih morajo vozila na pomlajevanje, in temu se ni mogel izogniti niti 406.

Za novi 406 bi lahko rekli, da je bila le na krajšanj las in ne na klasični frizuri, saj ima malo vidnih sprememb. Najbolj padeta v oko večji in bolj pravokotni lučki. Linije na njiju so sedaj ostreje in elegantnejše. Luč tvori celoto, kjer se pod ravnim steklom skriva vse potrebne žarnice za označevanje smeri in osvetljevanje cestišča. Zadnji lučki sta po sredini presečkani z dolgo linijo v barvi karoserije, tisti z ostrejšim čutom za opazovanje pa bodo opazili tudi nekoliko povečana odbijača.

Notranost je razen novih tkanin na sedežih, novih oblog stranic, mehkejših sedežev in različnih odlagalnih površin dobila predvsem veliko več standardne opreme, saj se že v najslabše opremljenem modelu SR znajdeti dve zračni blazini, električni pomik sprednjih stekel, daljinsko centralno zaklepanje, multi funkcionalni displej, ABS, 15-palčne pnevmatike, model 3,0 pa vsebuje tudi usnje na sedežih, potovalni računalnik, stranski zračni vreči...

Modela 406 3,0 V6 in 2,0 HDi se predvsem razlikujeta po pogonskih agregatih. V prvem je zmogljiv trilitraš s šestimi valji postavljenimi pod kotom 60°. Motor ob pomoči 24 ventilov razvija 194 KM. Vžig motorja opazite predvsem zato ker so se ugasnile vse lučke na armaturni plošči, drugače pa ga skorajda ne čujete. Ko se obrati dvignejo nad 3.500, se pojavi rezek zvok, specifičen za šestvaljnik, ki ti na usta vabi nasmeh, saj veš, da imaš pod sabo nekaj res močnega. Vozilo pospeši do 100 km/h v 7,5 sekunde, kazalec hitrosti pa se ustavi pri 238 km/h, če vas prej ne ustavi kakšen radar! Motor ima sesalne kanale z izmenjujočo geometrijo, zato se krivulja moči visoko dviga že pri nizkih obratih. To v praksi pomeni, da vozilo izredno pospešuje že iz nizkih vrtljajev, v peti prestavi pa lahko vozite od 50 do 230 km/h. Za še

večje zadovoljstvo med vožnjo, motornim zmogljivostim odlično sledijo tudi podvozje in zavore. Podvozje je nekoliko trše in dovoljuje hitrejšo vožnjo skozi zavoje, zavore pa so tako učinkovite, da ob ostrejšem zaviranju hitro občutite na varnostnem pasu vso težo telesa. Pri takšnem načinu vožnje vas bo mogoče streznil potovalni računalnik, ki vam bo izračunal povprečno porabo tudi čez 16 litrov, če pa vaša noga ni pretežka, bo poraba padla pod 10 litrov.

Povsem druga zgodba je dvolitrski dizelaš s sistemom direktnega vbrizga goriva pod visokim pritiskom. Motor iztiska 109 konjev pri 4.000 vrt./min. Največji navor 250 Nm pa je na voljo že pri 1.750 vrtljajih. Peugeot s tem motorjem je sposoben poskočiti tudi preko 190 km/h in pospešiti do 100 km/h v 12 sekundah, ob tem pa ne porabi več kot 6,5 litra goriva. Vozilo lahko v drugi prestavi vozite tudi z obrati, nižji od številke 1.000, a že pri 1.500 vrtljajih se pojavijo prvi znaki poletnega karakterja motorja. Pri 1.750 vrtljajih pa moč motorja že doseže vrhunec, kar pomeni, da je HDi v vsakdanjem prometu zelo enostavno voziti. Ravno zaradi tega lahko prehitavanja, ki ne gredo ravno v "škarje", opravite tudi v četrti prestavi in si pri tem ne belite glave, ali bo dizel poskočil ali ne.

O udobnosti, katero vam ta avto nudi, je bilo izrečenih že veliko besed, med tem ko je novi HDi motor trenutno največjemu peugeotu ob podaljšanem servisnem intervalu (20.000 km) podaril smešno nizko porabo, veliko okretnost in nizko emisijo izpušnih plinov. Vse to lahko v bližnji prihodnosti pričakujete tudi v manjših modelih iz Peugeotove hiše.

Model 406 je znan že iz leta 1995, sedaj pa ga z redizajnom pripravili na vstop v novo tisočletje.

Črnomelj drugi in Leskovec šesti v državi

V malem nogometu na specialni olimpiadi

ČRNO MELJ, LESKOVEC - Na državnem prvenstvu v malem nogometu specialne olimpiade Slovenije, kjer nastopajo osebe z motnjami v duševnem razvoju, sta se do lenjsko in belokranjsko moštvo spet izkazali. V predtekmovalni je v zahodni skupini Črnomelj osvojil prvo mesto, Leskovec pri Krškem pa je bil v isti skupini tretji, tako da sta se obe ekipi uvrstili na finalni turnir v Zagorju.

Črnomeljci so se s prvkom vzhodne skupine pomerili za naslov državnega prvaka in z oslabiljenim moštvo s Črno na Koroškem izgubili z 0:8 ter tako osvojili skupno drugo mesto. Moštvo iz Leskovca pri Krškem se je ekipi Murske Sobotice precej bolje upiralo in tekmo za peto mesto s 4:5 izgubilo šele po streljanju prostih strel.

Izidi tekem finalnega turnirja: Črna: Črnomelj 8:0, Maribor: Koper 3:1, Murska Sobotica: Leskovec pri Krškem 5:4, Zagorje: Dornava 4:3.

Končni vrstni red: 1. Črna na Koroškem, 2. Črnomelj, 3. Maribor, 4. Koper, 5. Murska Sobotica, 6. Leskovec pri Krškem, 7. Zagorje, 8. Dornava, 9. Ljubljana itd.

M. B.

SMUČARSKI TEČAJI ŠE TEČEJO

ČRMOŠNJICE - Rogova šola smučanja bo v soboto, 8. januarja, ob 10. uri začela s tako imenovanimi vikend tečaji smučanja, deskanja na snegu in carvinga. Prijavitelje se lahko pred začetkom v pisarni Rogove šole smučanja na smučišču ali pa prej po telefonu (041) 694 603.

KRKINI PLANINCI NA KRIM

NOVO MESTO - Planinska skupina Krka bo v soboto, 15. januarja, pripravila izlet na Krim. Odhod svtobusa bo ob 6. uri izpred Krke v Ločni, izlet bosta vodila Uroš Jantolek in Tomaž Mikec, prijave pa zbira Oddelek za oddih in rekreacijo po telefonu 312 537.

Z VLAKOM IN PEŠ NA SMUK

NOVO MESTO - Mladinski odsek planinskega društva Novo mesto bo v soboto, 15. januarja, pripravil izlet na Smuk nad Semičem. Zbor planincev bo ob 8.20 na železniški postaji Kandija, z vlakom pa se bodo peljali do Rožnega dola. Prijave sprejema Igor Sladič po telefonu 324 530 do 13. januarja.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOŠARKA

Liga Kolinska, 15. kolo - KRKA TELEKOM : ZAGORJE 90:61 (43:27)

KRKA TELEKOM: Dražovič 2 (100 odst.), Jevtovič 9 (3:5), Petrov 8 (40 odst., prosti meti 2:2), Smodiš 20 (50 odst., 12 skokov, 6 asistenc, 7:10), Grum 12 (87 odst., Drobniak 6, Stakić 2, Majerle 2, Ščekić 8 (12 skokov, 2:4), Nakić 21 (44 odst., 2:2).

ZAGORJE: Juvan 1 (1:2), Peterlin 12 (4:5), Rituper 2, Japić 11 (4:4), Leban 9 (1:2), Javoršek 1 (1:2), Čop 4 (0:2), Koren 5 (1:1), Primorac 13 (3:4), Bassin 3 (1:2). Prosti meti: Krka Telekom 16:23, Zagorje 16:24.

Met za tri točke: Krka Telekom 8:18 (Nakić 5, Petrov 2, Smodiš), Zagorje 1:14 (Japić).

Zoran Visković

Tokrat je Zagorje hitro padlo

Na zadnji tekmi lanskega leta je Krka Telekom zlahka ugnala Zagorje - Prvi koš Sama Majerleta

NOVO MESTO - Košarkarji Krke Telekoma so tekmo 15. kroga lige Kolinska z Zagorjem odigrali nadvse resno, saj je Zagorje pred kratkim presenetilo drugouvrščeno Pivovarno Laško, precej težav pa je imela Krka Telekom z njimi tudi na prvi tekmi v Zagorju, ko so Novomeščani zmaga li šele po podaljških. Tokrat takšnih težav niso imeli, saj so neugodne nasprotnike premagali kar z 90:61.

Da Zagorje to sezono ni slabo pripravljeno, so košarkarji Krke Telekoma skusili že na tekmi v Zagorju, zato nasprotnikov tokrat ni nihče podcenjeval. Že na začetku srečanja so novomeški košarkarji pokazali, kdo je gospodar na parketu športne dvorane Marof. S tremi zadetki Gruma so povedli s 6:0. Zagorjani so bili na začetku precej nemočni, in čeprav so v nadaljevanju poskusili vse, da bi ustavili Novomeščane, jim ni uspelo. Ko se je s prvo trojko v igro pri izidu 22:13 vključil še Ivo Nakić, so bili upi gostov pokopani, razlika pa je naraščala vse do konca prvega polčasa, enako pa se je dogajalo tudi v nadaljevanju. Pred koncem tekme je trener Sunara na parket poslal kar 210 cm visokega 17-letnega Novo-

Nestrpno čaka prvo tekmo

Novi center Krke Telekoma Spličan Zoran Visković je v Novo mesto prišel iz Poljske - Študiral v Ameriki

NOVO MESTO - Potem ko so se v novomeškem košarkarskem klubu zahvalili Američanu Darrenu Deschryverju, ki s svojo igro ni upravičil zaupanja klubskega vodstva in trenerja niti si ni priboril naklonenosti publike, se je ta teden moštvo priključil nov center. Gre za 24-letnega, 210 cm visokega Spličana Zorana Viskovića, ki je svojo športno pot začel v domačem Splitu, enem izmed košarkarsko najuspešnejših mest v Evropi. Po končani srednji šoli je v Združenih državah Amerike vpisal študij tržne ekonomije in vsa štiri leta študija nastopal v prvi postavi moštva univerze Val Pariso, ki je igralo v prvi diviziji.

V četrtem letniku študija je bil Zoran Visković izbran celo v vse-ameriško študentsko moštvo. Po končanem študiju je za Cleveland odigral letno ligo, potem pa se je vrnil v Evropo, natančneje na Poljsko, kjer je skupaj z nekdanjinima igralcema Olimpije Jako Danevom in Johnom Taylorjem poskušal srečo v moštvu Slupsk, a tam ni bil zadovoljen.

Ko je pred sezono izbral moštvo, je želel priti nekam, kjer se dobro trenira, hotel je nastopati v enem izmed evropskih pokalov in se na ta način dokazati tudi v Evropi, seveda pa je želel tudi zaslužiti, a te želje se mu v Slupsku niso izpolnile, zato je od svoje menedžerke agencije zahteval, naj mu najdejo nov klub.

Po prvih treningih v Novem mestu je dejal: "O prihodu v Novo mesto sem se dogovarjal že pred sezono, a nismo prišli skupaj, zdaj pa sem zelo zadovoljen, da sem postal član Krke Telekoma. Komaj čakam, da bom začel igrati. Za Krko Telekom sem se odločil, ker je to moštvo, ki je na dosedanjih tekmah v pokalu Saporta igralo odlično in ima odličnega trenerja. Več se v košarki ne da želeči."

Spregovoril je tudi o razliki med ameriško študentsko in evropsko košarko. Po njegovem mnenju je razlika ogromna. Za ameriško študentsko košarko je značilen poudarek na moči in hitrosti, ne toliko na tehniki. Evropski košarkarji so tehnično in taktično mnogo bolj podkovani, so igralo pametnejši od ameriških. Visković meni, da je ameriška študentska košarka zelo primerna za napredovanje mladega košarkarja. Tam se nauči skrbeti sam zase kot osebnost in sam skrbiš za lastno telesno pripravljenost, saj so skupni treningi le enkrat na dan, vse ostalo je prepuščeno vsakemu posamezniku. Poleg tega tam študiraš in veliko časa posvetiš študiju. V Ameriki je napredoval predvsem v hitrosti in moči, kar mu je najbolj manjkalo, ko je odšel iz Splita.

I. V.

VEBROVA OSMIČ KLUBSKA PRVAKINJA

NOVO MESTO - Na 21. klubskem prvenstvu kegljaškega kluba Trebnje je na kegljišču Dolenjskega lista v Novem mestu z 1220 podrtimi keglji zmagala Milena Veber in tako osvojila že svoj osmi naslov prvakinje, s tem pa je tudi daleč najuspešnejša kegljarka tega tradicionalnega tekmovanja. Izidi: 1. Milena Veber 1220, 2. Alenka Miklavčič 1202, 3. Andreja Rifel 1170, 4. Slavka Prosenik 1161, 5. Angelca Dalmacija 1149, 6. Slavka Okoren 1111 itd. (N. G.)

ČRNO MELJSKEMU RUDARJU DVA NASLOVA PRVAKOV

ČRNO MELJ - Na državnem prvenstvu v kegljanju za dečke in deklice sta mladi kegljačici črnomeljskega Rudarja Nina Modrinjak in Jožica Birkelbach na kegljišču Golovec v Celju osvojili tri medalje. Med posameznicami sta v I. kategoriji Nina in Jožica dosegli dvojno zmago, naslov prvakinje pa je pripadel Nini, prav tako pa sta bili nepremagljivi v igri parov. Na prvenstvu je nastopilo 10 ekip. Najuspešnejši je bil domači Miroteks z 9 medaljami, Rudar pa je bil z dvema zlatima in eno srebrno medaljo četrti najuspešnejši klub na prvenstvu. (N. G.)

POGOVOR S SAMOM PLANTANOM

Samo Plantan: "Jaz bi si to upal..."

Predsednik košarkarskega kluba Krka Telekom je spregovoril o letošnjem moštvu, o šablonski in na oko manj lepi igri ključnih igralcev, o menjavi centra in o tožbi v zvezi s klubsko himno

So izidi košarkarjev Krke Telekoma v prvem delu sezone v skladu z vašimi pričakovanji?

Izidi košarkarjev Krke Telekoma v prvem delu sezone so v skladu z realnimi pričakovanji, čeprav smo potihem pričakovali več glede na to, da se je uprava kluba ves čas trudila, da bi sestavila boljše moštvo od lanskega. Kljub temu da nam to ni uspelo v taki meri, kot smo si želeli, smo upali, da si bomo ta čas po točkah s Pivovarno Laško delili drugo mesto v ligi Kolinska, kar pomeni, da bi morali na domačem igrišču tekmo z Laščani dobiti mi. Ko smo sestavljali ekipo in poskušali zadovoljiti zahtevam trenerja Sunara in ko smo se dogovorili s Smidišem, da ostane doma, smo le mislili, da bomo v domačem prvenstvu osvojili drugo mesto.

Vendar je moštvo ne glede na položaj na lestvici boljše od lanskega?

No, uprava kluba vseeno ocenjuje, da letošnja ekipa je boljša od lanske. Predvsem zaradi daljše klopi, to je precej močnejše druge postave. Fantje imajo leto dni več izkušenj, saj so lani v pokalu Radivoja Korača igrali nekaj zelo težkih tekem. Oba novince, Dražovič in Drobniak, sta bila reprezentanta. Problem je bila poškodba Nakića oziroma njegova nepriljubljenost po poškodbi, saj ni dal toliko od sebe kot lani in še vedno ni popolnoma pripravljen.

Imam vtis, da je letošnje moštvo bolj disciplinirano glede izpolnjevanja nalog, igra pa je manj ustvarjalna, v njej je manj poleta.

Res, ta igra na oko ni lepa, tudi nam v upravi taka igra ni bila všeč. Trener Sunara nam zatrjuje, da bo boljše, saj moštvo zelo veliko trenira in je taka igra tudi posledica tega. Res pa je, da je igra bolj stabilna, da manj niha. Po mojemu osebnem okusu bi bilo, če bi posamezni igralci več improvizirali, saj so sposobni narediti marsikaj, ne pa da dosledno sledijo neki šabloni.

Pa jim je to tudi dovoljeno?

Trener zagotavlja, da jim je to dovoljeno, kaj pa pravijo igralci, vprašajte njih. Jaz bi si to upal narediti. Vsak igralec s tem prevzema odgovornost nase. Če bo poskušal igrati košarko tako, da bo izrabljaj osnovne košarkarske elemente z osnovnimi pravili, mu noben trener ne bo očitel, če mu bo uspelo. A mora mu uspeli.

Tretje mesto po prvem krogu imate zagotovljeno, višje ne morete, da bi zadržili nižje, pa tudi ni bojazni. Najbrž ste z mislimi usmerjeni predvsem v pokal Saporta. Kako je zdaj z Milanom?

Kar se tiče Milana, vem le to, kar je pisalo v časopisih. S tem se ne smemo obremenjevati. Mislim, da niso boljši od nas, čeprav je bilo to v preteklosti eno največjih in najuspešnejših evropskih moštev. Že lani smo dokazali, da z Italijani lah-

VLETO 2000 NA VRHU SLOVENIJE - Novomeška alpinista Pavle Radež in Tomaž Zalokar sta novo leto 2000 dočkala na vrhu Triglava. Pred dve letoma sta prav tako poskusila dočakati novo leto na vrhu Slovenije, a jima zaradi slabega vremena in veliko novega snega ni uspelo priti na vrh do polnoči. Letos je bilo vreme nekoliko boljše, alpinista pa sta si lahko ogledala celo koprski in tržaški ognjemet in pol Slovenije razen Dolenjske, ki so jo prekrivali oblaki. Meteorologi s Kredarice so povedali, da takega vremena za novo leto verjetno ne bo več. Na vrhu Triglava je pred Aljaževim stolpom dočakalo polnoč 13 drznih Slovencev, na Kredarici pa je silvestrovalo okoli 100 planincev.

SLAPŠAKOVA 16. NA SVETU

KRŠKO - Slovensko plavanje je v lanskem letu naredilo nov velik napredek, del te zgodbe pa je tudi Krčanka Urška Slapšak. Dober obet za sezono 2000 je tudi minulo evropsko prvenstvo v kratkih bazenih v Lizboni, kjer so naši plavalci dosegli odlične rezultate, in so na svetovni jakostni lestvici za kratke bazene z nji mi tudi zelo visoko uvrščeni. Med slovenskimi plavalci sta najvišje uvrščena Peter Mankoč in Nataša Kejžar na 100 m mešano, ki sta v tej disciplini na evropskem prvenstvu v Lizboni osvojila medalji. Mankoč je iz izidom 54,27 drugi na svetu, Kejžarjeva pa je peta. Urša Slapšak je na 50 m hrbtno s časom 28,83 šestnajsta na svetu, na 50 m delfin s časom 27,71 trindvajseta in na 50 m prostos časom 25,55 petindvajseta.

ČEZ TRŠKO GORO IN HMELJNIK

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto bo v soboto, 8. januarja, pripravilo planinski pohod po delu Trdinove poti od Otočca čez Trško goro in Hmeljnik nazaj v Novo mesto. Izlet bo vodila Marica Praznik, ki vsak dan po 18. uri po telefonu (068) 22 948 zbira prijave in daje dodatna pojasnila. Odhod popotnikov iz Novega mesta do Otočca bo ob 8.30 z novomeške avtobusne postaje z rednim avtobusom.

TURNIR V ŠNOPSU V VELIKEM PODLOGU

VELIKI PODLOG - Krajevna ekipa Velikega Podloga bo v soboto, 8. januarja, ob 17. uri v baru Arh v Velikem Podlogu pripravila turnir v šnopsu, za katerega se lahko prijavi te po telefonu (041) 795 831 ali (041) 328 164. Zmagovalcu je organizator namenil pokal in nagrado 30.000 tolarjev.

MALONOGOMETNI TURNIR V TREBNJEM

TREBNJE - Športna zveza Trebnje in sekcija nogometnih sodnikov Dolenjske bosta v soboto in nedeljo, 15. in 16. januarja, v športni dvorani v Trebnjem pripravili tradicionalni turnir v malem nogometu. Prijave zbira do 13. januarja, ko bo ob 19. uri v gostilni Kolenc žrebanje. Boško Vujasin po telefonih (068) 47 237 in (041) 757 030. Finalna tekma bo predvidoma v nedeljo ob 16. uri.

OBE ZMAGI V ČRNO MELJ

NOVO MESTO - Na tradicionalni novoletni reviji kegljačev sta na kegljišču Dolenjskega lista v Novem mestu zmagala člana črnomeljskega Rudarja Martina Žvab in Sandi Mržljak. Izidi: ženske - 1. Žvab (Rudar) 418, 2. Veber 412, 3. Kožar (obe Trebnje) 410 itd.; moški - 1. Mržljak (Rudar) 905, 2. Mišura 903, 3. Blažič (oba Novo mesto) itd. (N. G.)

Podpis: Samo Plantan

ko dobro igramo in jih lahko tudi premagamo. Rimljani so bili lani bistveno močnejši od Milana, a smo jih doma vseeno ugnali. V pokalu Saporta smo že dosegli osnovni cilj. S tem zdaj ne bi smeli biti zadovoljni?

Glede na to, da smo bili prvi v skupini in da imamo lepo možnost, da se prebijemo še više, bomo to poskušali izkoristiti, saj bomo imeli v šestnajstini in osmini finala prednost druge tekme na domačem igrišču. Smo edini slovenski klub, ki je bil v tej sezoni v katerem izmed evropskih tekmovanj v svoji skupini prvi. Končno so v časopisih pohvalili tudi nas poleg Uniona Olimpije. To je lep občutek.

I. V.

Že dva dni živim za olimpijske igre

Novomeški atlet Igor Primc je bil lani športnik Novega mesta in tretji atlet v državi - 15. mesto na svetovnem prvenstvu in državni rekordi - Kljub letom ne misli odnehati - Precej časa je posvetil glasbi

Lanska sezona je bila zate najuspešnejša, čeprav si se nanjo pripravil poškodovan.

Glede na to, da sem bil poškodovan, nisem pričakoval tako dobrih izidov in uvrstitve na svetovnem prvenstvu. Poprečje recimo dvajsetih najdaljših metov sicer ni najboljše, a mi je uspelo doseči največ takrat, ko je bilo to potrebno.

Na lansko sezono si se pripravil drugače kot poprej.

Priprave so bile prirejene poškodbam, predvsem pa sem se osredotočil na eno samo oziroma dve tekmi, to je svetovno prvenstvo v Seville in svetovno vojaško v Zagrebu nekaj dni pred tem.

Se ti lani ni bilo treba ubadati z normo za svetovno prvenstvo?

Prejšnja leta je bil moj prvi cilj izpolniti normo in se na velika tekmovanja, kot recimo olimpijske igre in svetovno prvenstvo, sploh uvrstiti. Lani se z normo nisimo ubadali, ampak smo se osredotočili na to, da na tem tekmovanju vržem čim dlje, sicer je bolje, da tam sploh ne nastopim. Treniral sem postopoma, zaradi poškodb pa sem začel kasneje in v formo nisem prišel tako zgodaj kot prejšnja leta. Letos bomo delali enako kot lani.

Ves čas omenjaš poškodbo. Kaj je bilo narobe?

Narobe je bilo, da sem v preteklih letih treniral preveč. Da bi vsako leto izboljšal izid iz prejšnjega leta, sem ves čas stopnjeval trening. Če bi tak tempo zdržal do konca in se ne bi poškodoval, bi lani vrgetl 66 ali celo 67 metrov. Žal telo ni zdržalo. Pokazalo se je, da sem si v preteklih letih vzel premalo odmora med sezonami, da se nisem nikoli dobro odpočil.

Kaj si si pravzaprav poškodoval? Imel se več različnih poškodb, najhuje pa sem si poškodoval dimes-

NA SVOJ NAČIN - Takole si je Igor Primc, ko je bil poškodovan, pomagal s posebnimi vajami. Ker ni mogel metati stoji, je metal sede, za sedež pa je izkoristil zmagovalne stopničke - sedel je na najvišjo, bo tudi stopil nanjo? (Foto: I. V.)

ljsko vez. Zaradi te poškodbe nisem mogel opraviti toliko metov, kot smo načrtovali, poleg tega pa nisem mogel dvigati uteži in sem opravil le okoli 70 odst. predvidenega treninga. Da bi nadomestil izgubljeni, smo si izmislili nekaj posebnih vaj, tako da sem se z njimi vseeno spodobno pripravil.

Na svetovnem prvenstvu v Lizboni si prvič na velikem tekmovanju krepko presegel 60 m. Te je tako dober nastop presenetil?

Na koncu sem bil res presenečen. Vendar to je bil moj edini cilj in če cilj imaš, če verjameš vanj. Pričel sem se, da je zame pomembna le ta tekma in da ni pomembno nič drugega. No kljub temu sta mi tudi državna rekorda na začetku in ob koncu sezone pomenila veliko, saj je bil to dokaz, da sem sposoben vrgetl daleč. Vseeno se mi zdi dosežek v kvalifikacijah na svetovnem prvenstvu 62,35 metra več kot kasnejši državni rekord 64,79 m, saj sem imel na svetovnem prvenstvu na voljo le tri mete, tekmovali smo dopoldne in tudi vremenske razmere niso bile tako ugodne kot takrat, ko sem na domačem stadionu postavil zadnji rekordni dosežek.

Včasih je veljalo pravilo, da večina tekmovalcev na največjih tekmovanjih vrže kar nekaj metrov manj od svojih najboljših dosežkov, letos pa je kopica tekmovalcev vključno s tabo na svetovnem prvenstvu dosegla svoj najboljši izid v sezoni ali pa se je temu zelo približala.

To velja predvsem za finaliste, ki so nastopili popoldne in so imeli na razpolago šest metov. Če bi mi uspelo uvrstiti se v finale, bi vrgetl vsaj še meter ali celo dva več. V kvalifikacijah le redko komu uspe vrgetl osebni rekord. To, da je kar precej tekmovalcev na prvenstvu doseglo svoje najboljši izide, je dokaz, da so bili na nastop dobro psihično pripravljeni in zelo motivirani.

Vendar lansko sezono nisi posvetil le disku, ampak si precej časa posvetil glasbi, izdal si celo zgoščenko in tudi nekaj nastopal.

Vse skupaj se je začelo že pred dvema letoma, ko sem bil na pripravah v Ameriki. Tam sem se srečal z nekdanjim svetovnim rekorderjem v metu diska Johnom Powellom, ki mi je svetoval, naj si poleg diska najdem še kaj, kar bom počel med treningi. To se mi je zdelo čudno, saj so mi v glavo vcepili, da moram misliti samo na eno stvar, da se moram povsem posvetiti le uspehu v metu diska. Zdaj vidim, da ni tako. Če si ves čas zaposlen le z eno stvarjo, se s tem zasitiš in učinek treninga je zaradi tega slabši. To velja predvsem za starejše športnike, ki imajo za sabo že več desetletij treninga. Da moram nekaj spremeniti, mi je povedalo telo, ki ni preneslo stalnih

naporov. Tisti, ki imajo trenerje, ki jim to pravočasno povejo, se temu izognejo, če pa se tako kot v najinem primeru tekmovalci in trener ves čas skupaj učita, pride do napake. Ko sem se poškodoval, se mi je posvetilo in spomnil sem se Američanovega nasveta.

Glasba zate ni nova stvar, saj si že v srednji šoli igral pri ansamblu.

O tem, da bi z mano posneli skladbo, smo resno razmišljali že prej, a za kaj takega nisem našel časa, ob poškodbah pa sem se spomnil tudi na to idejo. Ko smo se lani useli skupaj, smo se dogovorili, da lahko naredimo nekaj več in s tem tudi nekomu pomagamo.

Začeli ste s pesmijo 100 posvečeno Leonu Štuklju, ki jo je zapela večina slovenskih vrhunskih športnikov, kasneje pa ste posneli skladbo za celo zgoščenko. Kako to, da ste v projekt vključili tudi športnike invalide?

Igor Primc

Pesem 100 je bila osnova projekta. Ko je sredi priprav na sezono v Novo mesto na snemanje prišel Jure Košir in s sabo pripeljal skoraj celo reprezentanco, smo vedeli, da je stvar prava. Dokazali smo, da to ne pomeni, da se je Primc nekaj spomnil in se kar nekaj gre, ampak da gre za pravo stvar. Invalide smo v projekt vključili, ko smo ugotovili, da so njihovi vrhunski športni dosežki skoraj zamolčani, da so odrinjeni v stran v medijih in da zanje ne kažejo zanimanja niti pokrovitelji. Športnikom invalidom smo namenili ves izkupicek od našega glasbenega projekta, a tega denarja ni veliko, precej bolj pomembno je, da smo s svojim projektom javnost opozorili na invalidski šport, o katerem se zadnje čase veliko več govori in piše.

Kaj pa konkretni rezultati vašega projekta za invalidski šport?

Nekaj se je že premaknilo. Uspešno nam je enega športnika invalida zaposliti pa tudi nekaj sponzorjev se je že odzvalo.

Kakšen je odmev nekaj mesecev po predstavitvi zgoščenke?

Odziv je bil dober, a treba je še delati na tem. Predvsem želimo, da bi naš projekt ustrezno predstavili na nacionalni televiziji. Če se ne pojavlja v medijih, ne obstaja. Ni dovolj, da se napiše glasba, da se vse skupaj posname in izda. Trenutno se dogovarjamo z Mišo Molk, da bi nas predstavili v oddajah Res je ali Zoom. Marsikam sem že poslal faks s prošnjo za predstavitev, a se mi je tokrat prvič zgodilo, da je nekdo reagiral tako hitro. Miša Molk mi je odgovorila v petih minutah, da želi sodelovati, le da se nanjo nismo obrnili že prej, ji je žal.

Imaš v mislih še kakšen nov glasbeni projekt?

Zdaj ne, saj je dober nastop na letošnjih olimpijskih igrah najpomembnejša stvar.

Kaj si danes počel, si že treniral?

Zdaj grem na trening, dopoldne pa sem bil doma s sinom, ki je bolan. Zdaj treniram manj, a bolj pametno. Delam le tisto, kar mi najbolj koristi. V mojih letih ne potrebujem več toliko treninga.

Kako daleč boš letos vrgetl disk?

Med 65 in 66 metrov.

Kaj to pomeni?

S tem se v drugi jakostni skupini metalcev diska, kjer so razlike med tekmovalci zelo majhne, prebijem za recimo deset mest naprej, torej na rob najboljših deseterice. S tem pridem na spisek tekmovalcev, ki redno nastopajo na mitingih Grand Prix.

Način treninga vrhunskih športnikov se je v zadnjem času precej spremenil. Predvsem se je skrajšala pripravljalna doba, športniki pa veliko več in daljši čas nastopajo na tekmovanjih. Se tudi ti tako pripravljaš?

Seveda tudi sam precej drugače treniram kot pred leti. Predvsem starejši tekmovalci, med katere spadam, imajo včasih dovolj tudi samo tri mesece priprav, da dosežejo vrhunski izid. Če lahko drugi, lahko tudi jaz. Zdaj delam druge vaje, tudi za nekatere druge mišične skupine, s katerimi lahko hitreje pridem do vrhunske forme.

Že leta si kapetan slovenske atletske reprezentance. Te ostali reprezentanti ubogajo?

Mislím, da ne bom več kapetan, če so le pravilno razumeli mojo odpoved. Saj je še kdo drug, ki je dovolj izkušen in zaslužen za tako funkcijo.

Zdaj živiš samo še za olimpijske igre?

Olimpijske igre so letos moj edini cilj in pred dvema dneva sem začel živeti samo zanje. 1. januarja sem namreč začel s pripravami na letošnjo sezono. Z normo se ne obremenjujem. Moram vrgetl daleč, zelo daleč in se uvrstiti dobro. Če ne bom sposoben mimogrede doseči

Igor Primc

norme, potem tudi na igrah ne morem doseči veliko, in je bolje, da tja ne grem.

Pred leti si povedal, da misliš vztrajati do olimpijskih iger leta 2000. Si zdaj spremenil mnenje?

Res sem govoril tako, saj nisem vedel, kaj vse se lahko do leta 2000 zgodi. Zdaj vem, da sem imel srečo,

da sem ostal v vrhunskem športu do sedaj. Tudi po igrah ne mislim zaključiti kariere. Treniral in tekmoval bom tako dolgo, dokler bom dovolj daleč metal. Potem pa samo še kakšno leto, tako za "štos".

Z Igorjem Primcem se je pogovarjal Igor Vidmar

PO TRDINOVI POTI

NOVO MESTO - Planinsko društvo Intel Servis bo v soboto, 8. januarja, pripravilo planinski pohod po delu Trdinove poti od Novega mesta čez Frato do Soteske, od koder bo pohodnike domov odpeljal avtobus. Pohod bo vodil Dušan Okleščen. Zbor pohodnikov bo ob 7. uri na Novem trgu na pred hotelom Krka, kjer hranijo prvi žig Trdinove poti. Vsi udeleženci pohoda bodo pred začetkom poti dobili tudi izkaznice Trdinove poti, ki jo bodo planinci Intel servisa letos po delih prehodili celo.

KEGLJAČA LETA VEBROVA IN MIŠURA

NOVO MESTO - Strokovna komisija območne kegljaške skupnosti Novo mesto je za kegljača leta 1999 porglasila Mileno Veber iz kegljaškega kluba Trebnje in Gojka Mišuro iz kegljaškega kluba Novo mesto. Vebrova je zbrala 76, Mišura pa 61 točk. (N. G.)

RADEJEV MEMORIAL NOVAKU IN ŽNIDERSIČEVI

BLANCA - Šahovski klub Milan Majcen iz Sevnice je v nedeljo, 26. decembra, v osnovni šoli Blanca pripravil tradicionalni šahovski turnir za 5. Radejev memorial. Na tekmovanju v spomin na šahovskega mentorja na blanski šoli Jožeta Radeja je nastopilo 60 šahistov. Med člani je zmagal Gorazd Novak, med osnovnošolci pa Sanja Žnidarsič. Izidi: člani in članice - 1. Novak (Triglav Krško) 9, 2. Bojan Smerdel 8, 3. Martin Povše 8, 4. Andrej Grile 7, 5. Toni Kranjec (vsi Milan Majcen Sevnica) 7 itd.; osnovnošolci 1. Sanja Žnidarsič (Triglav Krško) 6, 2. Izlok Bogolin 6, 3. Jože Bogolin (oba Koprivnica) 5, 5. 4. Samo Štajner 5, 5. Mirala Ahmatović (oba Triglav Krško) itd. (J. B.)

DOLENJSKI LIST

uaš četrtkov prijatelj

ANDREJ MARKOVIČ

Z Indijanci med nebom in zemljo (3)

Krik črnega granita

Dan nama je hitro minil. Ni nama bilo dolgočas, saj sva skoraj ves čas spala. Če si prej nisva belila glave z imenom smeri, nama je ta dan postalo jasno, kako jo bova poimenovala. Mimo v sneg skopane luknje, v kateri sva spala, je presneto blizu najinih glav priletel črn granitni blok in z glasom, kot bi nekdo kriknil, porušil del seraka. Najina smer bo Krik črnega granita, sva sklenila. Nisva se dala motiti in sva spala naprej.

Naslednje jutro sta naju pozdravila sonce in mraz. Za zajtrk sva si pripravila veliki porcijji pijače. Velike izbire nisva imela, saj sva pira krompir natepala vsak dan. S polnim želodcem sem zaplezal v strm žleb, s katerim se začelna vršna skalna piramida, ki je ni preplezal še nihče. Ko sem se na stojišču ozrl navzdol proti najinemu včerajšnjemu bivališču, kjer sva prespala dan, mi je zledenela kri v žilah. Pa ne zaradi mraza, luknjo, v kateri sva se počutila popolnoma varna, sva namreč skopala v serak, ki se je prevesil na drugo stran, tako da je najin bivak visel nad prepadom. Če bi kopala še pol metra globlje, bi padla v globino. Nevarnejšega bivališča si res nisva mogla omisliti.

Napredovala sva hitreje kot prejšnje dni, saj sva vso nepotrebno opre-

mo pustila v omenjeni snežni luknji, s seboj sva vzela le pijačo in čelni svetilki. Ko sva plezala v snegu in ledu, je bil nahrbtnik tako rekoč prazen, ko pa sva plezala čez skale, sva spet klela težo, ki so jo v nahrbtniku povzročali težki plastični čevlji in oprema za plezanje in ledu. A kletvice so bile le drugačne. Njihovo glasnost in izvornost je pošteno načela utrujenost.

Jokala sva od mraza

Preplezala sva raztežaj, ki sva ga že od daleč ocenila, da bo najtežji. Res je bil najtežji. Toda skala je bila tam čudovita, kompaktna, čisti sivi granit in gladka poč. Sonce je začelo zahajati, ko sem Jureta varoval na petem stojišču. Skala ni bila tako topla kot popoldne in začelo naju je zebsti. Plezanje se je iz uživanja spremenilo v trpljenje in v goli boj za vrh, na katerega sva plezala že skoraj cel teden. Prsti so od mraza postajali trdi in neobčutljivi. Ko sva na stojišču krčila z rokami, da bi se kri vrnila v prste in dlani, sva od bolečine jokala. Bila je že tema, ko sva nad sabo zagledala previse, do katerih sva splezala po ledu in kršljivih skalah.

Tu sva morala uporabiti vso tehnično opremo. Spravil sem se na lestve in nabijal kline čez kršljiv previs, ki se je končal z veliko lede-

no svečo. Med zabijanjem klinov se mi je za vrat sopal pesek, kot bi plezal v peskočopu. Previsu je sledilo nekaj metrov ležega sveta, potem pa sem naletel na še en precej dolg ledeni slap. Juretu sem zaklical, naj mi po vrvi pošlje vijake za led, a jih ni imel, saj sva jih pustila v luknji kot nepotrebno opremo. Slap sem moral preplezati brez varovanja, potem pa sem jaz varoval Jureta.

Stal sem na stojišču in bilo mi je hudo kot še nikoli v življenju. Gledal sem proti vzhodu in čakal, da bo vzšla najina zvesta spremljevalka luna ter čakal, kdaj se mi bo od mraza in vetra zmešalo. Nog in rok nisem več čutil, kljub temu da sem z njimi mihal in brcal. Cela večnost je minila, preden je Jure zaklical, da varuje in da lahko plezam za njim. Ko sem se mu približal, ga nisem prepoznal.

Jure kot prikazen

Bil je kot prikazen, odet v ivje in ledene sveče so mu visle iz nosa. Na ves glas se je drl name, naj vendar pohitim, da je prekleto mrzlo, da pihaj in da ne čuti prstov. Hitel sem, kolikor sem mogel in kolikor so mi dala pljuča, v katere sem lovil redki ledeno mrzli zrak. Plezal sem po prihkem snegu, brez vsakega občutka varnosti. Zaradi izčrpanosti mi je bilo že vseeno za vse, želel sem

si le na vrh. Vrv se je iztekla, ko sem zlezal na majhen snežni plato. Vrgel sem se na hrbet, dihnil na vsa pljuča in gledal v zvezde. Veter pa je pihal tako močno, da se mi je zdelo, da močneje enostavno ne more. Edino, kar sem bil na vrhu sposoben občutiti, je bil občutek konca. Le počasi mi je v zavest prihajalo, da se je treba še vrniti v dolino. Fotoaparat je že zdavnaj crknil, tako da nisem mogel posneti najinih izčrpanih obrazov na vrhu. Ura je kazala pol enih zjutraj. Ko je na vrh prilezel še Jure, ni bilo zmagovalja, nisva norela od veselja, celo rok si nisva podala. Le obrnila sva se in se začela kot v transu spuščati.

Proti jutru naju je stena po osmih dneh spustila iz svojega ledenega objema. Sneg na ledeniku, ki je ponoci primrznil, se je zjutraj spremenil v brozgo. Udiralo se nama je do kolen. Izmučena do skrajnosti sva gazila v dolino. Nisva se menila za padajoči led in kamenje. Ob štiri popoldne sva bila na koncu ledenika, v varnem zavetju skal pa sva se lahko prvič odpočila.

Izgubljena v travi

Blížala se je tema, ki naju je uje-la na travnatem pobočju. Zšla sva in štiri ure sva taval v temi, čelni svetilki sta osvetljevali le travo in pojava nisva imela, kje sva. Tedaj

sem zagledal jeero in sredi jezera lučke, ki so švigale sem ter tja. Pokazal sem jih Juretu, češ: "Poglej, naši so prišli po naju." Jure je kakšnih pet minut buljil v moje jezero, a ni videl nobenih lučk. Dva pač ne moreta imeti enakih prividov, tako kot jaz nisem slišal ženske, ki naj bi Jureta tedaj za najinim hrptom ogo-varjala v slovenščini.

Ni bilo več tako mrzlo kot na gori, a bila sva nazarensko žejna. Cel dan nisva okusila niti kapljice tekočine,

ves čas pa sva poslušala žuborenje slapa. Potem sva sredi trave zaspala. Zjutraj sva ugotovila, da sva od-tavala predaleč v dolino in da se bova morala spet vzpenjati. Končno sva prišla k enemu izmed treh velikih jezer v bližini najinega baznega tabora. Ustavila sva se in v dveh urah spila vsak šest litrov vode. Najbolj smešno je bilo, da kljub temu še ves naslednji dan nisva šla na vodo.

Se nadaljuje

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Novomeška kronika

DL št. 52, 30. decembra

Pisec članka trdi, da objava v omenjeni rubriki DL št. 50, 16. decembra 1999, ne odraža dejanskega stanja o delu svetnikov v občini Šentjernej. Takoj na začetku moram povedati, da avtor članka Marjan Dvornik iz Prapreč pri Šentjerneju želi s svojim neargumentiranim razmišljanjem zavesti občane o nepotrebnosti realizacije projekta izgradnje centralne čistilne naprave in kanalskih sistemov v občini Šentjernej. Po mojem globokem prepričanju vse zato, ker se ta projekt ni rodil v vrstah njihove stranke SKD, kar se odraža tudi pri upoštevanju njegovih navodil pri odločanju svetnikov v občinskem svetu. Logično pa je, da je pozicija v večini podprla moj predlog, ker se zaveda, kako pomemben dejavnik je ohranjanje zdrave in čiste narave pri nadaljnjem gospodarskem razvoju in življenju človeka v zdravem naravnem okolju.

Pisec navaja, da je projekt, ki smo poimenovali Generalna študija odvajanja in čiščenja odpadnih voda na območju občine Šentjernej, pripravljen oporečno, kar je izključno iz njegove ugotovitve. Projekt je bil revizijsko pregledan in ocenjen na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo, in sicer v Inštitutu za zdravstveno hidrotehniko od strani doc. dr. Jožeta Panjana, in je dobil zelo dobro oceno z določenimi pripombami, katere pa je izvajalec projekta Generalne študije v celoti upošteval in dopolnil. Tako je študija dosegla svoj namen in podala vse zahtevne podatke, saj to je feasiability študija, ne pa projekt za izvedbo in investicijski program. Žal nisem vedel, da imamo v šentjernejski dolini vrhunskega strokovnjaka za to področje, od katerega bi pričakovali iniciativo in konstruktivne pripombe, ki bi jih lahko podal na demokratičen način, na javni obravnavi, ki je bila 22.11.1999, ali pa pozneje pisмено. Vendar tega ni storil v času priprav na projekt, ampak se je oglasil šele, ko niso bile uveljavljene strankarske težnje in interesi v občinskem svetu.

Jaz in občinska uprava, sva se zavedala, katero je tisto ključno vprašanje, na katerega mora študija odgovoriti, kar je v celoti tudi narejeno, saj je na osnovi ekonomsko-tehničnih dejavnikov podana celovita ocena vseh parametrov, ki do sedaj niso bili znani: kakšno je dejansko stanje, kaj je potrebno zgraditi, koliko bo to stalo in kako bo to plačano. Res je, da je cena

čiščenja odpadkov za kubni meter odvisna od investicijske vrednosti projekta, toda ravno to je tisto, kar smo želeli s študijo pridobiti. Ta študija v ekonomskem delu tudi eksplicitno navaja, da je cena z upoštevanjem samo osnovnih dejavnikov, kot so prispevek za priključek na kanalizacijo, prispevek plačila za komunalno urejeno zemljišče in prispevek od čiščenja odpadkov za kubni meter, nevzdržna in previsoka za končnega porabnika, kar je nam na občini in vsem, ki so sodelovali v javnih razpravah, jasno.

Tudi nam je zelo znano stališče ministrstva za okolje in prostor, da cene za komunalno storitev ne smejo medsebojno preveč odstopati, vendar vaše primerjave med mestno občino Novo mesto ne želimo upoštevati, kajti preveč poznamo ekonomski vidik čiščenja odpadnih voda v mestni občini Novo mesto oziroma pri izvajalcu komunalnih storitev JP Komunala iz Novega mesta, kjer se že iz letnega poročila vidi dejansko stanje na tem področju.

Vaša trditev, da študije ni izdeloval Ilbau, je žaljiva in neupravičena. Občina Šentjernej je preko javnega razpisa, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 42-43/98, pridobila podjetje Ilbau kot najugodnejšega ponudnika, katere podizvajalce je pridobil on, pa ni več stvar občine, ampak njega samega. Glede ekonomske upravičenosti posameznih faz izgradnje pa bi bili lahko v celoti seznanjeni, če bi hoteli sodelovati v pripravi in javni obravnavi. Nikoli nismo poudarjali, da bomo zgradili celoten sistem naenkrat, vedno poudarjamo, da je treba nujno zgraditi prvo fazo, ki zajema ožji del samega Šentjerneja, kar narekujejo potrebe in nadaljnji razvoj (obrat tovarne zdravil Krka Beta in Obrtne cone), zato bi morale biti urejene že včeraj.

Tudi je res, da sem podpisal petico slovenski vladi in ministrstvu za okolje in prostor, ki so podpisali tudi vsi ostali župani v dolenski regiji, zaradi Odloka o operativnem programu odvodnje in čiščenja komunalnih odpadnih voda na celotnem območju ob vodotoku reke Krke. Povedali pa niste, da je občina Šentjernej poleg skupnega zahtevka za dopolnitev omenjenega odloka dala še dopolnitev, za katero je vsebina črpana ravno iz Generalne študije. Zavedajoč se, da je ravno zaradi takega odnosa države potrebno narediti korak naprej, smo začeli pogovore in iskali finančna sredstva pri tujem partnerju. Svetnikom pa sem vedno govoril, da bo možno pričakovati podporo države šele takrat, ko bomo imeli projekt za izvedbo, s katerim bomo lahko kandidirali na javnih razpisih za pridobivanje državnih ali iz drugih fundacijjskih skladov določena finančna sredstva. Tudi ta vaša trditev, da je potrebno soglasje ministrstva za finance, predno se občina lahko zadolži, nam ni tuja. Glede na vašo razlago o velikosti obremenitve posameznega občana s 5000 DEM za pokritje celotne investicije, pa moram vaš matematični izračun korigirati v tej meri, da smo v študiji predvideli le del financiranja projekta s pristojbinami občanov (to je cca 5000 DEM na stanovanjski objekt - pristojbina za priključek na kanal in pristojbina za komunalno opremljenost zemljišča, to je cca 5000 DEM na štiričlansko družino). Ostali del pa se bo sofinanciral iz sredstev občinskega proračuna, takse za obremenjevanje voda, državne pomoči, sredstev iz Evropske unije in kanalsčine, katere pa bo določena v socialno sprejemljivih mejah, glede na vsa pridobljena sredstva.

Občina bo skupaj s partnerjem Ilbau G.m.b.H. v roku 6 do 8 mesecev pripravila finančno konstrukci-

jo za izvedbo celotnega sistema in posebej tudi 1. fazo ter občinskemu svetu predložila v oceno predvideno finančno obremenitev prebivalstva občine Šentjerneje, ki bo morala biti socialno in ekonomsko sprejemljiva, ker se tega dobro zavedamo vsi na občini.

In na koncu še odgovor, da prizadevanje za reševanje ekoloških problemov ni nikakršen predvolilni slogan, kajti raje bi vas spomnil, da je bivša Krajevna skupnost Šentjerneje v okviru obstoječega komunalnega sistema že poskušala najti ustrezen rešitev za omenjeni problem, vendar brez uspeha, in to tudi v času, ko ste bili vi predsednik skupščine bivše Občine Novo mesto, kamor je sodil tudi Šentjernej. Zato raje postavite sami sebi vprašanje, kakšen je bil vaš slogan oziroma ukrep dobrega gospodarja za šentjernejsko občino pa tudi v času, ko ste bili sekretar na državnem ministrstvu.

FRANC HUDOKLIN, župan občine Šentjerneje

Novomeška kronika

DL št. 52, 30. decembra

G. Marjan Dvornik v navedenem članku s paletto različnih dezinformacij zavaja prebivalce občine Šentjerneje v zvezi z Generalno študijo za odvajanje in čiščenje odpadnih voda na območju občine Šentjerneje (v nadaljevanju: generalna študija). Še tem obvestilom kot glavni izvajalec te študije (izbran na podlagi javnega razpisa dne 15.9.1998), t.j. ILBAU GmbH - Direkcija 33 - Oddelek za okolje, Spittal/Dravi iz Avstrije, odločno zanikamo izjavo g. Dvornika, kjer navaja (citiramo): "... da študije ni izdelal Ilbau, ki je bil izbran na razpisu, ampak je to delo Toposa. Očitno je Ilbau le posodil ime enega od svojih strokovnjakov...". Na ostale navedbe g. Dvornika tu ne odgovorjamo. Z rezultati generalne študije so bili občani občine Šentjerneje že seznanjeni v času javne predstavitve, v najkrajšem času pa bo izdana še pisna informacija.

Generalno študijo je podjetje ILBAU GmbH izdelalo skupaj s svojimi podizvajalci iz Slovenije in Avstrije; le-ta je razdeljena na tri dele, to je splošni, tehnični ter finančno-komercialni del. Topos, d.o.o., Dolenske Toplice je skladno s podizvajalsko pogodbo izdelal le prvi, splošni del študije.

Če bo Marjan Dvornik nadaljeval s podobnimi neresničnimi informacijami, bomo to smatrali za namenno zavajanje prebivalcev občine Šentjerneje in širše javnosti in bomo primorani zaradi zavarovanja naših poslovnih interesov tudi ustrezno ukrepati.

PAVLE HAFNER, univ. dipl. inž. gr. Ilbau GmbH

DUŠAN GRANDA, univ. dipl. inž. gr. Topos, d.o.o.

V spomin na dr. Mikuža

DL št. 51, 23. decembra

V Dolenskem listu št. 51 z dne 23. decembra sem na drugi strani prebral, da so v Ribnici odkrili doprni kip pokojnemu dr. Metodu Mikužu. Pozdravljam zamisel in izvedbo. Zanimajo pa me, zakaj novinar ni navedel, da je bil Mikuž znan partizan in tudi znan zgodovinar NOB.

FRANC SOMRAK Paderšičeva 16 Novo mesto

ZA VESELI DECEMBER

Od 27. do 31. decembra so na žiro račun DPM Mojca Novo mesto št. 52100-678-80209 za veseli december prispevali: Krka, Tovarna zdravil, d.d., 2 milijona 30 tisoč tolarjev; Alojz Klobučar, s.p., Straža, 40 tisoč; Kekon, d.o.o., Žužemberk, 10 tisoč; Spina Novo mesto, d.o.o., 30 tisoč; Malkom Novo mesto, d.o.o., 80 tisoč; TPV, d.d., Novo mesto, 50 tisoč; Dolenski muzej 10 tisoč; Alojz Medle, s.p., Novo mesto, 10 tisoč; Irena Kušljan, s.p., Šentjernej, 2 tisoč; Poreber, s.p., Novo mesto, 5 tisoč; Alkatron Novo mesto, d.o.o., 10 tisoč; Trins, d.o.o., Novo mesto, 3 tisoč; Pfeider Novoterm, d.o.o., Novo mesto, 100 tisoč; Alp stroj Novo mesto, d.o.o., 8 tisoč; Papež, d.o.o., Novo mesto, 5 tisoč; Signal, d.o.o., Novo mesto, 16 tisoč; Dinamič, d.o.o., 30 tisoč; PGD Smihel Novo mesto 5 tisoč in Zdravstveni dom Novo mesto 30 tisoč tolarjev.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Dežela projektov

Počutim se manjvrednega. Vsi okrog mene izdelujejo projekte, jaz pa... Znanka, ki obvlada dve noti, višaj in violinski ključ, pripravlja projekt. Po novem letu naj bi zagledal luč sveta. Gre za kaseto in zgoščenko. Na prvi bo deset pesmi, na drugi dvanaest. Na razpolago ima dve besedili in napol zapitega komponista. Prijatelj Ferdo Snuje filmski projekt o ličkanju koroze v zgornjem toku reke Kolpe. S kamero bo rokoval Gustelj, ki je že posnel dva projekta: prvo obhajilo svoje hčerke in zadnje slovo tete, ki mu je zapustila vikend.

Projekt izkoriščanja kmečkih domačij v turistične namene je izdelala kmetijska svetovalka Valerija, ki je pred tem že obelodanila projekt kolezarjenja okoli starega mestnega jedra. Dvolej sta se ga udeležila dva kolezarja, ki sta prejela kolesi na žrebanju kupcev pralnih praškov, učinkovitih že pri 30° Celzija.

Meščan Vito je prodal občini projekt o oživljanju starega mestnega jedra. V njem je posebej poudaril uporabnost lokala na osrednjem mestnem trgu, in sicer za prodajo spominkov. Navedel je tudi najemnico: dva tisoč nemških mark mesečno. Seveda na roko! Njemu, kajti omenjeni prostor je v njegovi hiši.

Na županovi mizi so še naslednji projekti: projekt za gojenje beza v sušnih predelih dežele, projekt za vzrejo kuncev, projekt za izkoriščanje močvirja v namene žabjereje, projekt za izdelovanje orehovega olja ter projekt za osvetlitev sakralnih objektov v občini. Projektov torej več kot dovolj...

Ob vsem tem sem bil jaz samo enkrat nosilec projekta. Ko sem se vrnil s potrjeno mapo z Elektre, me je šef pohvalil pred vsemi zaposlenimi, češ kako sposoben sem, da nisem med potjo izgubil - projekta.

TONI GAŠPERIČ

Z baklami za samostojnost

Pohod na Kamen vrh iz štirih strani - Pogostitev pohodnikov, med katerimi je bil tudi Janez Janša

DOBREPOLJE - Vaščani Pogore so za dan samostojnosti spet organizirali pohod z baklami na planinsko izletniško točko Kamen vrh. Tokrat se ga je udeležilo nekaj sto pohodnikov, medtem ko se je prvega pred nekaj leti le osem

pohodnikov. Za letošnji pohod je Turistično društvo Podgora razposlalo vabila tudi poslastičnim skupinam Državnega zbora. Uspeh ni izostal, saj se ga je udeležil tudi prviak socialdemokratov Slovenije Janez Janša. Sicer pa so prišli pohodniki od vsepovsod, tudi iz Ljubljane in raznih krajev Dolenske.

Na pohod so krenili udeleženci tokrat iz štirih smeri, in sicer iz Podgore, Ponikev, Predstrug in Podpeči. Pohod z baklami se je začel ob 18. uri hkrati iz vseh štirih smeri. Iz doline je bilo lepo videti, kako se luči iz različnih smeri bližajo istemu cilju, kar je bil lahko tudi simbol za dogajanje pred devetimi leti. Pri planinski koči na Kamen vrhu so udeleženci pohoda pričakali člani planinskega društva s toplimi napitki. Ob povratku v dolino so bili pohodniki povabljeni na večerjo z dobrepoljskimi kolinami v prostore Iskre. Pohodnikov pa je bilo toliko, da so bili prostori premajhni in so jih organizatorji pohoda porazdelili po dobrepoljskih gostilnah, ki so komaj sprejele toliko obiskovalcev.

M. STEKLASA

POHOD ZA BAKLAMI - Med pohodniki je bilo tudi veliko mladine iz Dobrepolja, ostale Dolenske, Ljubljane in od drugod. (Foto: M. Steklasa)

Tine Žužek z Jakičevega je odstrelil medvedko, ki je hudo poškodovala Staneta Grudna z Zlatega Repa. (Foto: J. Primc)

Odstreliti več medvedov

To zahtevajo prebivalci občine Velike Lašče - 200 podpisov za večji odstrel medvedov - Iznakaženi krajani

VELIKE LAŠČE - Blizu 200 prebivalcev občine Velike Lašče je podpisalo zahtevo po večjem odstrelu medvedov, ki ogrožajo prebivalce te občine in sosednjih. Podpise so začeli zbirati na zahtevo občanov in po sklepu občinskega sveta. Petico s podpisi sta 22. decembra izročila ministru Cirilu Smrkolu župan občine Velike Lašče Anton Zakrajšek in direktor Kmetijske zadruge Velike Lašče Ivan Levstek. V njej je med drugim zapisano, da v Sloveniji posvečamo večjo naklonjenost medvedom kot ljudem, predvsem prebivalcem na podeželju.

Pred dobrima dvema letoma je na območju revirja Lovske družine Velike Lašče medvedka hudo poškodovala Staneta Grudna z Zlatega Repa, ga močno iznakazila (potegnila mu je kožo z obrazom in uhljem in očesom vred), da še danes ni zdrav in verjetno nikoli ne bo; medvedko je kasneje uplenil Tine Žužek z Jakičevega. Medvede ali medvedje družine so v zadnjem obdobju videli v večih naseljih ali v njihovi neposredni bližini. Ljudi je strah, da ne bi prišlo do nove nesreče.

Župan Anton Zakrajšek pravi: "Ali se mora res zgoditi nova nesreča, da bo zaradi srečanja z medvedom iznakažen še kakšen človek in da se bo javno mnenje končno obrnilo v prid ljudi in ne pretirane-

ga števila medvedov? V Ljubljani so videli le enega medveda in ga takoj odstrelili, po naših krajih in v Zahodni Dolenski pa se jih spreha po ocenah strokovnjakov več sto."

Na območju Zahodne Dolenske so medvedje poškodovali že več ljudi. Najhujša nesreča pa se je zgodila pred nekaj leti v Strugah, kjer je medved umoril domačinko, ko je nabirala gobe.

J. PRIMC

GLASBENA SKRINJA

Zlata doba Slakov

Glasbena založba Nika Records se je odločila za potezo, ki bo razveselila številne ljubitelje legendarnega narodno-zabavnega ansambla Lojzeta Slaka, skupine, ki je s svojim zvokom zaznamovala šestdeseta leta in se nato trajno zasidrala v samem vrhu slovenske narodno-zabavne glasbe. Samouki glasbenik Lojze Slak, doma z Jordankala pri Mirni Peči, je z združitvijo instrumentalnega tria (diatonična harmonika, kitara in bas) in moške vokalne zasedbe z značilnim fantovskim petjem našel natančno tisto, kar ljudje radi poslušajo in je hkrati zvenelo drugače od prevladujočega sloga Avenikov, da so Slakove melodije hitro našli pot do src mnogih poslušalcev in postale prave uspešnice. Pri Nika Records so skladbe, ki so nastale v prvih petih letih delovanja ansambla, od 1964. do 1969. leta, izdali v paketu štirih albumov: Domača vasi, Kadar pa mim' hišice grem, Deželica sonca in grozdja in Po dekle. Za poslušanje je tako 84 Slakovih viž ali skoraj štiri ure glasbe.

Vesna in Vlasta

Dvojčici Vesna in Vlasta Kidrič iz Križevce vasi pri Poljčanah, ki ubrano prepevata in igrata na diatonični harmoniki, sta pri glasbeni založbi Zlati zvoki izdali svojo drugo kaseto in zgoščenko z naslovom Kar mislite si. Na nji je deset novih skladb, med njimi so tudi tiste, s katerimi sta navduševali poslušalce na lanskem in letošnjem festivalu, na primer: na Števerjanu 99, kjer sta prejeli prvo nagrado občinstva, na Ptuj 99, kjer sta osvojili srebrno Orfejevo značko, in na Vurbeku 99, kjer sta osvojili prvo nagrado za dvoglasno petje.

Lokvičani obujajo stare navade

Na šentjanžveo, na praznik med božičem in novim letom, po skoraj polstoletnem premoru ljudje v cerkev na Gornji Lokvici znova prinašajo blagoslovit svoje najboljše vino

GORNJA LOKVICA - Sv. Janez Evangelist, ki ga ljudje imenujejo tudi šentjanž in ima svoj praznik 27. decembra, je bil ljudstvom krščanskega sveta vedno zelo ljub svetnik. Ne čudi torej, da ima samo na Slovenskem okrog 40 cerkev. Legenda pripoveduje, da je Grk Aristomed postavil predenj čašo zastupljenega vina in mu rekel, da sprejme krščansko vero, če ga izpije in ostane živ.

Janez Evangelist je vino blagoslovil in ga izpil, ne da bi imel kakršne koli posledice, iz čaše pa se je priplazila strupena kača. Tako danes nosijo verniki ob godu sv. Janeza Evangelista v cerkev svoje vino, da ga duhovnik blagoslovi. To navado so pred štirimi leti na pobudo takratnega metliškega župnika Albina Znidariča obudili tudi v cerkvi na Gornji Lokvici pri Metliki. Glavni patron gornjelokviške podružnične cerkve je sicer sv. Janez Krstnik, stranski pa sv. Janez Evangelist. Toda junija, ko goduje glavni gornjelokviški patron, imajo ljudje veliko dela na polju in ni pravega časa za praznovanje. 27. decembra, med božičem in novim letom, pa je ravno prava priložnost za vese-

DOBRO BLAGOSLOVLJENO VINO - Po blagoslovu vina v gornjelokviški cerkvi so prebivalci obeh Lokvic ter mnogih sosednjih vasi pokusili, kakšna je bila lanska vinska letina. Po dobri volji poskuševalcev sodeč, je bila vse prej kot slaba. Sicer pa so vaščani veseli predvsem, da se je navada, da na god sv. Janeza Evangelista blagoslovijo vino, ki so jo obudili iz pozabe pred nekaj leti, dobro prijela. (Foto: M. B.-J.)

PREDSTAVITEV ETNOLOŠKE KNJIGE - Na Vinici so predstavili deseto knjigo iz cikla Slovenska ljudska noša v besedi in podobi, ki sta jo ustvarili etnologinja dr. Marija Makarovič (v sredini) in akademska slikarka Jana Dolenc. Delo obravnava oblačilno kulturo prebivalcev Bele krajine iz KS Adlešiči, Vinica in Sinji Vrh s konca prejšnjega in prve polovice tega stoletja. Odgovorna urednica Meta Benčina (na desni) iz Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti in Ksenja Khalil (levo) iz Območne izpostave Črnomelj, imata za izid knjige veliko zaslug. Delo je nastalo po pripovedovanju domačinov in je bogato opremljeno z risbami in fotografijami predmetov ter oblačil. Iz knjige je mogoče marsikaj izvedeti še o življenju prebivalcev ob reki Kolpi, tako da ni samo pripomoček za folklorne skupine, ki gojijo belokranjske plesne. Predstavitev knjige so popestrili folkloristi z Vinice in Adlešičev. (Foto: Dušan Frice)

POLKOVNIK GRE V POKOJ - 29. decembra je bilo v prostorih 32. PVTP na Jedinščici pri Novem mestu še posebej slovesno. Na novoletnem sprejemu je polkovnik Bogdan Mali pripadnikom enote podelil priznanja, najvišje priznanje pa je izročil polkovniku Ernestu Breznikarju, ki je izpolnil pogoje za upokožitev in dva tedna pred tem častniško uniformo zamenjal za civilno obleko. Od polkovnika Breznikarja so se ob novoletnem sprejemu poslovili tudi dotedanji sodelavci, ki so mu v spomin na dolgoletno sodelovanje izročili sliko Novega mesta. (Foto: I. V.)

ljačenje in tudi vino takrat že do-dobra dozori.

Matin Plut z Gornje Lokvice se še dobro spominja, da je bilo pred drugo svetovno vojno, med vojno in še nekaj let po njej pri njih šentjanžveo velik soseskin praznik. "Potem je bilo konec s praznovanjem, a spomin je ostal v ljudih, zato ne čudi, da so pred leti znova obudili to lepo navado. Včasih je bil to predvsem vaški praznik, danes pa prihaja k nam vsako leto več ljudi tudi iz drugih vasi. In prav je tako, saj se na ta način spoznavamo," je zadovoljen Plut.

Dandanes imajo 27. decembra popoldne v vaški cerkvi mašo, h kateri prinesejo od vsake hiše, pri kateri imajo vinograd - te pa, tako kot povsod v Beli krajini, prevladujejo - nekaj steklenic najboljše-ga vina. Postavijo jih na mizo pred oltarjem in med mašo jih duhovnik blagoslovi. "Nekaj steklenic vina odnesemo domov in jih hranimo za svečanosti kot so rojstni dnevi, godovi, morda krst, druge pa v gasilski dom, kjer imamo vaško srečanje s pokušnjo vina ob belokranjskih pogačah in klobasah, ne manjka pa tudi petja,

plesa, igranja, klepeta," je o današnjih navadah pripovedoval Tone Nemanič z Gornje Lokvice. Praznično razpoloženim se ne mudi domov, navadno pa žegnane v zgodnjih jutranjih urah zaključijo v kateri izmed okoliških zidanic.

M. BEZEK-JAKŠE

Ob prehodu v leto 2000

Obsodimo vse stranpote iz preteklih naših krutih dni, pa si gradimo boljši svet za prihodnjih mnogo let.

Orožje, vse za smrt ljudi, z razumom človek naj zdrobi, da gledali bi si v oči kot pravi bratje, brez skrbi.

Okolje čisto naj cveti, za kar smo odgovorni vsi, saj to od nas zahteva čas za zdravo mesto in za vas.

Na svetu naj ne bo ovir za svobodo in za mir prav za ves človeški rod na planetu našem vsepovsod.

Kdor pa vojno bi začel, pred sodišče naj bi šel, ker pride lahko strašen dan, da bo človek pokončan.

Naj bo enoten naš posluh v boju le za boljši kruh, tako da bi imeli vsi prihodnje lepše srečne dni.

FRANC KOČEVAR, Bojanja vas

POSAVCI ZA CT BOLNIŠNICE BREŽICE

SEVNICA - Po besedah direktorja brežiške bolnišnice Toneta Zorka ukinjanje posameznih oddelkov ali celo bolnišnice ne bi bilo več vprašljivo, če bi brežiška bolnišnica lahko oskrbela na posameznem oddelku najmanj 80 do 90 odstotkov vseh zavarovancev iz Posavja. Zdaj se zdravi v brežiški bolnišnici le okrog 52 odstotkov vseh posavskih zavarovancev. Svet je priporočil zdravstvenim domovom naj to upoštevajo. Občinam pa je priporočil, naj sofinancirajo nabavo računalniške tomografije (CT) za to bolnišnico. Samo letos so morali preko 200 bolnikov prepeljati iz brežiške na CT v druge bolnišnice. Cene CT naprave se gibljejo med 50 in 150 milijoni tolarjev.

Frata kliče in nas prosi

Prišla zamisel je ta prava rodila se je Frata prava, da bi živ spomin hranila, gozdarjem lovcem kot dom bi bila.

Zbirali so se okrog tebe vsako leto ta jesenski čas, da obudijo si spomine na pretekli vojni čas.

Med vojno si kot dom služila, logarjem lovcem prvi grob nudila, simbol doljenjskega upora si bila, po vojni doljenjska lovska zibelka.

Barvo nisi imela pravo, zato petelin je zapel, vode je primanjkovalo, ostal od tebe je pepel.

Spomin pa se ne da uničiti saj živijo še ljudje, ki so s trdom in ponosom pred petdesetimi leti zgradili te.

Ponovno kličeš nas v sili, ko Abrahama čakaš zdaj; "Pridite in obnovite ta kulturni zgodovinski kraj!"

JOŽE KOŠMERL

Lekarna se bo selila

Na zadnji lanski seji so svetniki prisluhnili tudi poročilu o razmerah v javnem zavodu Lekarna Kočevje

KOČEVJE - Čeprav nekdanjo večnamensko stavbo sredi Kočevja (zgrajena je bila v začetku stoletja in prenovljena leta 1948) po novem imenujejo "objekt (poslovni prostori) na T(rgu) Z(bora) O(dposlancev)" 2, je med domačini ta sveže prepleksana stavba (v tretji fazi obnove) bolj znana kot kavarna in tako bo bržkone ostalo tudi v prihodnje. Boj kot ime pa je pomembna dejavnost. Sprva so manjša prostora v pritličju ob kavarni namenili trgovski dejavnosti, v drugi polovici decembra pa so tudi člani občinskega sveta sprejeli predlog župana, da jih bodo oddali za opravljanje poslovne dejavnosti lekarne.

Sedanjí prostori lekarne namreč ne ustrezajo zakonskim zahte-

Rad se slika

Slišali boste govoriti, da se nekdo rad slika. Takšne pripombe so največkrat namenjene javnim delavcem, tistim na izpostavljenih delovnih mestih. Po domače povedano, bi to pomenilo, da je nekdo rad v časopisu, da se rad sliči po radijskih valovih ali vidi svojo podobo na televizijskem ekranu. Da je samovšečen in malce zaljubljen vase, seveda na račun davkoplačevalcev, kajti ustvarjanje podobe v medijih kar veliko stane, privede pa do popularnosti, do tega, da te veliko ljudi treplja po ramenih in ti za šankom plačuje pri-ljubljeno pijačo.

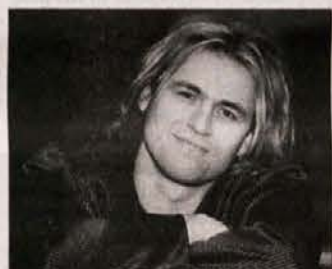
Toda "slikanje" je lahko koristno za večje število ljudi, če ga posameznik ne uporabi za oblikovanje lastne podobe, ampak za promocijo kraja, občine, dežele, ki jo predstavlja. Takšnega "bliskanja" je, resnici na ljubo, premalo, sicer se ne bi dogajalo, da v tej majhni Sloveniji, ki jo v nekaj urah preleti dobro razpoložen golob, prebivalci ob Dravi ne vedo za ljudi ob Kolpi in ob omembi katerega od mest iz deželice brez in belih noš sprušujejo: "A to je pa tam, kjer raste cvček?" Glede na to dejstvo se demokratično izvoljeni predstavniki deželice s sončne strani Gorjancev še premalo "malajo" po elektronskih medijih.

TONI GAŠPERIČ

Dekleta in ples pa smo blizu nebes

Cili patrol, Don Juan

KRŠKO - Cili Patrol je po izidu zgoščenke in kasete z naslovom Don Juan posnel z ekipo RSL video production videospot z naslovno skladbo Don Juan. Za plesalke, s katerimi je snemal, je pripravila koreografijo plesna šola Lukec iz krškega. "Videospot smo

Cili Patrol

snemali v Ljubljani in na Otočcu, v naravi. Seveda ni manjkalo lepih deklet, plesalk. Vzdušje je bilo enkratno in to se pozna tudi na posnetkih. 'Latino ritmi, lepa dekleta, zabava in ples, pa smo blizu nebes,' izjavlja Cili Patrol o nastajanju video posnetka.

Cili Patrol, ki prihaja iz Boštanj, nastopa kot poklicni glasbenik od leta 1993, leto pozneje je začel delati samostojno. Ko je že pred tem hodil v srednjo zdrav-

• "Don Juan je glasba, obarvana kitarско, lahkotna, v njej ne moremo preslišati latino ritmov, ki me privlačijo že od nekdaj," trdi Cili Patrol o svoji novi zgoščenki in kaseti.

stveno šolo v Celju, ga je italijanska glasbena agencija Super pass kot pevskega talenta povabila v Italijo k sodelovanju na izboru miss Italije.

M. L.

"LEPO JE BITI DEDEK MRAZ," si je zabundal tale dedek, ko sta se k njemu priželi za spominsko sliko Nina Keber in Manca Simčič, ki sta dedku pred tem na novomeškem Glavnem trgu pomagali razdeliti darila. Preko tristo otrok je prišlo na dobrodelno prireditvev za opremo Pediatričnega oddelka novomeške bolnišnice, ki so se po obdaritvi z dedkom Mrazom tudi slikali. Te fotografije je dedek Mraz pustil za otroke v studiu FOTO LIFE, Novi trg 6, in vsi, ki bodo po slike prišli do 15. januarja, bodo udeleženi tudi v nagradnem žrebanju, prva nagrada pa bo fotoaparat. (Foto: M. K.)

KRŠKO PLEŠE Z DUŠANOM VODLANOM - S praznično plesno glasbeno prireditvijo "Krško pleše" 27. decembra zvečer v kulturnem domu Krško so obiskovalcem, ki so povsem napolnili veliko dvorano, ponudili dober izdelek krških in drugih ustvarjalcev. S prireditvijo, ki se je zgledovala tudi po showih onkraj luže, so počastili tudi 25-letnico kulturnega dela Dušana Vodlana, plesalca in organizatorja plesa iz Krškega. Na fotografiji: Dušanu Vodlanu (levo) čestita krški župan Franci Bogovič. V ozadju Miran Resnik, predsednik KS Krško, desno Barbara Drnač, ki je povezovala program. (Foto: M. L.)

PLEMENITI LJUDJE - Pred novim letom so se v prostorih novomeškega OZRK srečali aktivisti oz. predstavniki krajevnih organizacij, ki skozi celo leto požrtvovalno skrbijo za pomoč ljudem v stiski. To opravljajo prostovoljno in brezplačno, zato jim največ pomeni, če so z njihovo pomočjo zadovoljni ljudje, ki jim je namenjena. Nekateri se jim zahvalijo z besedo, drugi z nasmehom in solzami v očeh, tretji s stiskom rok. Še dobro, da so na svetu plemeniti ljudje, ki jim ni težko priskočiti na pomoč. To so tudi ljudje dobre volje. Na srečanju novomeških aktivistov je zanj po-skrbela predsednica KO RK Gabrje Anica Korasa, ki je veselo zaigrala na harmoniko. (Foto: J. Dornič)

PRAZNIČNI KONCERT ZA DELAVCE UPRAVNE ENOTE IN OBČINE - Učenci trebanjske glasbene in osnovne šole so pod vodstvom svojih učiteljev Tatjane Mihelčič-Gregorčič, Radivoja Spasića, Ive Vrbanič in Doroteje Cestnik-Spasić pripravili pester praznični koncert. Na sporedu so bila tudi dela Ježa, Bacha, Brahmsa, Gounoda in Händla. Načelnik Upravne enote Trebnje Milan Rman je zaželel sodelavcem in trebanjskemu županu oz. poslancu Cirilu Pungartniku uspešno leto 2000. Ob tej priložnosti je Rman poudaril, da mora biti uprava sposobna izvajati svoje naloge z najboljšim razmerjem med svojo koristnostjo in stroški. Na posnetku: mladinski pevski zbor OŠ Trebnje med nastopom pod taktirko prof. Mihelčičeve. (Foto: P. P.)

PRVEGA NA HRIB NA GOLAŽ - Na novega leta dan so se planinci planinske sekcije Dvor Marjan Zupančič, Jožica in Slavko Fink Ludvik Kocjančič in Andrej Murn prvi povzpeli na 888 m visoki hrib Sveti Peter, kjer so pripravili golaž in z njim pogostili številne pohodnike, ki so se ta dan odločili za izlet na ta hrib. Med njimi so bili tudi člani društva kornjerejev Suha krajine na čelu s predsednikom Francem Pučljem. (Foto: S. Mirtič)

NAŠE KORENINE

Časi, ko so ženske krampale

Iz zgodnje mladosti se jih spominjam. Ko smo otroci ob belokranjski železnici hodili v šolo, nas je na poti pogosto spremljal nenavaden ritem. Vrh nasipa, med tiri, je bila zbrana skupina ljudi in čudni glasovi so prihajali od tam. Pika poka, pika poka so se razlegali udarci težkih krampov, ki so udarjali ob kamniti grušč na nasipu. Visoko nad glavami so se bliskali krampi in zadonelo je, ko so udarili ob kamnita tla. Zagoreli hrbti so se vsi potni svetili v soncu in krepke mišice so se krčile in raztegovale v tistem enakomernem ritmu: pika poka, pika poka.

Nedavno tega sem bil pri Lokarjevi Matildi v Stranski vasi pri Novem mestu. Ženica je praznovala devetdesetletnico in vsa živahna je zbranim trosila drobtinice iz svojega dolgega življenja. Takrat sem se spet srečal s tistim nenavadnim ritmom. Zapel mi je v ušesih, ko sta slavljenka in njena sosedica Novakova Anica, prej Erjavčeva, obujali spomine na čas, ki sta ga skupaj preživeli na delu pri železnici. Tedaj sem spoznal, da tisti pika poka ni bil rezerviran le za moške, ampak so krampi prav tako smelo zapeli tudi v ženskih rokah.

Bilo je kmalu po drugi svetovni vojni. Marsikateri moški se ni nikoli več vrnil iz nje in ženske so morale poprijeti za vsako delo. Skupina žensk, kakih dvajset do petnajst jih je bilo, med njimi tudi Anica in Matilda, je skrbela za red na delu proge med Novim mestom in Rožnim Dolom. Poleti, ko je bila rast bujna, so s proge odstranjevale vsiljivi plevel ter skrbele, da počasni hlapec, ko se je soplajhe vzpenjal od Novega mesta proti Rožnemu Dolu, ni z rojem iskril, ki so se usipale iz puhajočega dimnika, zažgal gozda ob progi. Pozimi so s tirov odstranjevale snežne zamete in utirale pot železniški kompoziciji.

To ni bilo še nič nenavadnega. Toda ko je bila nuja, so morale ženske poprijeti tudi za krampe. Takrat so se prelevile v prave progovne delavce. In tisti pika poka je pri njih pel prav tako glasno kot prej pri moških. To so bili grobi, a po svoje lepi časi. Anica in Matilda se jih radi spominjata.

Tisti čas, bilo je konec štiridesetih, so gradile tudi odcep proge za vojaško skladišče na Pogancah. Za hrano so prinesle kaj malega od doma, največkrat suhega kruha in sadja, ena od njih pa je vsak dan pripravila tudi kaj toplega. Pijačo je nudil gozdni studenček v bližini opuščenega italijanskega bunkerja. Najprej so prišla na vrsto gozdna, nato zemeljska dela. Čisto na koncu se je oglasila tista znana pesem krampov: pika poka. Tako je zrasla poganška železnica in ženske so imele pri njeni izgradnji pomemben delež. Dandanes se gozdne krošnje spet sklanjajo nizko nad poganško progo. Se malo, pa se bodo sklenile in očem zagnile pogled na nekdanji trud in delo človeških rok.

Lokarjeva mati iz Stranske vasi jih ima zdaj preko devetdeset in je zaradi visoke starosti navezana v glavnem na življenje v hišici, ki jo je dobila po svojem

pokojem možu. Zanj skrbi sin Marko in njegovi. Pa še ni daleč čas, ko so njene od mladosti vsakega dela vajene roke vihete motiko v vinogradu na Cerovcu. Nedaleč stran, na Jami, se je tudi rodila. Bilo je v devetem letu 20. stoletja in bila je deveti otrok od desetih, kolikor se jih je Šurlovemu Francu in njegovi ženi Mici rodilo. "Pred mano jih je kar nekaj po vrsti pomrlo, pa je stara mati, Agata po imenu, sicer pa iz Baragovega rodu s trebanjskega konca, dejala, naj mi bo ime Matilda. Res so mi dali tako ime in umiranje novorojenčkov v družini se je ustavilo," pripoveduje devetdesetletnica. Njen spomin je v pozni starosti še tako svež, kot je bila nekoč voda iz tistega studenčka v poganškem gozdu. Ko privre na dan, ga skoraj ni moč ustaviti. Tu so spet stare pesmi in stiska jih prepeva prijetno presenečenim obiskovalcem. Le redki so tisti med njimi, ki še znajo pritegniti starim napovom.

Potem se do postelje, na kateri kraljuje slavljenka, prerine njena pravnuka. "Ja, Klarica. Le pridi sem! Ti si moje najlepše darilo," pravi starka, se razneži in jo stisne k sebi. Mali Klari se obeta še mnogo let, saj je Šurlov rod, zlasti po ženski strani, zelo trdoživ. Matildina sestra je umrla tam v daljni Ameriki in jih je tudi štela več kot devetdeset.

Zdaj je že jasno, da je za dolgo življenje treba izpolnjevati kar nekaj pogojev, ki se morajo med sabo dopoljevati. Nekaj takih je pri Lokarjevi Matildi očitnih. Delati je morala od zgodnjega otroštva. "Doma smo imeli hitro vse opravljeno, potem pa sem šla od hiše do hiše kot kakšen petlar," pripoveduje o svoji mladosti. Najprej je tabrovala pri bližnjih kmetih, potem se je podajala vse dlje - tudi na delo v gorjanske gozdove, kjer je pogozdovala pa tudi podirala in napravljala drva.

Se največ pa je služila pri Starotovi, lastnici graščine na Ruperčevu. Tu je bilo zemlje in dela dovolj na poljih in na travnikih. Vsemu temu delu je bila Matilda kos. Zmogla je koso, vile in grablje, zmogla je plug in motiko, zmogla je žago in sekiro in na železnici je zmogla celo kramp. Vsa dela torej, tudi tista, za katera so včasih že po tradiciji rekli, da so moška. Le z moškimi Matilda nikoli ni imela sreče. S prvim je imela enega otroka, a se ni poročila, z drugim se je poročila, pa ga je v nesreči kmalu izgubila. Potem se je, v začetku petdesetih let, še enkrat poročila. Vzela je vdovca Lokarja iz sosednje Stranske vasi.

Zdaj je že dolga desetletja spet vdova. Edini njen še živi otrok je sin Marko, ki živi na nekdanji Šurlavi domačiji na Jami, skrbi pa tudi za mater v Stranski vasi. Tako je Matildi vsaj na stara leta lepo. Živi v svoji hiški na razpotju sredi vasi, premleva spomine in posluša glasove, ki prihajajo tam od mlečne zbiralnice v bližini. Tako je še vedno sredi življenja. Tudi življenje, ki ga je dala ona, klije naprej, saj ima štiri vnuke in tri pravnuke.

TONE JAKŠE

POZABLJENI OD BOGA IN DRŽAVE

Vasi ob južni meji potoške občine

Kraška, razgibana Dragarska dolina se pri vasi Trava strmo prevesi v poraščeno pobočje, po katerem je speljan makadamski del zadnjih pet kilometrov republiške ceste, do mejnega prehoda v Podplanini. Na tem strmim in dokaj obširnem pobočju so umeščene tri najjužnejše vasi v občini Loški Potok: Podplanina, Pungert in Črni Potok.

V idilični dolini, ki jo prečka reka Čabranka, ki je tudi meja med Slovenijo in Hrvaško, se oko napase edinstvenih lepot, ki jih je tu ustvarila narava. Strmi bregovi, v katere so vsajene omenjene vasi, so izredno rodovitni zaradi milega podnebja, ki vlada v kolpsko-čabranskem porečju. Za temi naravnimi lepotami in danostmi narave pa se skriva niz neprijetnosti, kot so plazovi, hudourniki, svoje zobe občasno pokažeta tudi Čabranka in preveč razmnožena divjad, ki prebivalcem povzroča sive lase in veliko škodo.

Bregovi so danes zaraščeni tudi tam, kjer je človek stoletja sadil vse vrste kultur, kjer so bili sadovnjaki in senožeti. Od poljskih kultur je posebno znan fižol, vendar pravijo domačini, da bi morali zaradi strmin imeti mitraljez za sajenje. Žal je vsega vse manj, tudi ljudi, ki so vedno, če se je pokazala prilika, iskali boljše življenje širom po domovini in v tujini. Odkar pomnijo, zemlja ni mogla nasiti lačnih ust. Od lepote narave se ni nikoli dalo živeti, pa tudi danes ne. Sorodstvene vezi in prijateljstva so združevala ljudi na obeh bregovih Čabranke. Navade in avtohtona govorica so enake na slovenski in hrvaški strani. Politične kupčije, ki so te kraje stoletja premetavale zdaj sem, zdaj tja, niso porušile trdnih vezi, ki so pomagale preživeti tem skromnim ljudem, tudi sedanja meja ne. Strpnost državnih organov jim lajša življenje, saj so bili od nekdaj bolj navezani na Čabar in otroci so v pretežni meri obiskovali hrvaško šolo. Razumljivo, da je sedanja meja pretirala ekonomske tokove. Slovenija temu delu države veliko dolguje, da bi (sicer redki) prebivalci lahko dostojno preživeli in da bi si področje gospodarsko in demografsko opomogli. Žal so to le pobožne želje in neposreden vzrok, da mladih družin skoraj ni več, če pa se sem in tja le rodi kakšen otrok, je že ob rojstvu obsojen na odhod iz domačega gnezda.

Nastanek občabranskih naselij

Pred nedavnim smo o tem in onem kramljali v kuhinji vaškega predsednika Alojza Mikliča v Podplanini št. 3. Trenutno ima Lojze "pod oblastjo" vse tri vasi. Pogovor seveda ni bil zgolj naključje. Iz Čabra so prišli Andrija Zbašnik, profesor likovnega pouka, ter njegova soproga in Mikličeva žena Micka, ki rada postreže z domačo "klačjo slino" in pove kakšno okroglo.

Prof. Zbašniku je raziskovanje celotne doline bolj hobi, kljub temu pa je o teh krajih,

tudi slovenskih, izdal že dve obširni knjigi, v katerih se ukvarja predvsem z ekonomskim stanjem ljudi, nastankom naselij, obenem pa se pogloblja v kulturno dediščino tako Hrvaštov kot Slovencev v čabranski kotlini. Zbašnik pravi, da oba bregova Čabranke lahko smatramo za celoto, ki je kakor knjiga, ki ima isto zgodovino in isti jezik. Meni celo, da so prebivalci tako povezani, da lahko govorimo o enem narodu. Prav v tem obmejnem delu imamo lep primer, kako lahko je živeti v slogi, čeprav je nujno potrebno upoštevati tudi mejo. Prof. Zbašnik pravi, da je imel Čabar v času Savske banovine 14.000 prebivalcev, a hkrati dodaja, da je takratni srez Čabar zavzemal vse predele do Loškega Potoka. Meni, da večjih razlik med banovinami ni bilo, kar še posebej velja za Čabar in okolico, kjer so v šoli učili tudi slovenski jezik. Je pa takšna ureditev imela tragične posledice v času druge svetovne vojne. Italijani so Savsko banovino z aneksijo priključili Italiji in so tako prebivalci postali italijanski državljani.

V bistvu pa zgodovina naselij v dolini in na bregovih Čabranke ni stara. Sega nekako v leto 1642, ko se Čabar prvič omenja. Naselje Čabar je osnoval Peter Zrinjski z namenom, da izkoristi vodno moč reke in zgradi železarno. Za to pa je potreboval ljudi, ki so bili večji rudarjenja in topljenja rude. Delavci so prihajali iz Idrije, iz Bohinja, Avstrije, Francije in Nemčije. Ti prišliki so se združili s prvotnim življenjem in za vedno ostali v teh krajih. Naseljevali so se na obeh bregovih reke. Zrinjski pa so v tej dolini vladali in gospodarili le kratek čas. 1701. leta je bil Zrinjski obglavljen, 1711. leta je velika poplava plavž poškodovala pa tudi rude je že primanjkovalo in plavža niso več obnovili.

Tako so ti priseljenci, železarji, rudarji in oglarji, ostali brez dela. Nekateri, vajeni dela z železom, so se oprijeli kovaštva, drugi kmetovanja in gozdarstva, kar še posebej velja za vse tri naše vasi. Kmetije so nastale na krčevinah, kjer so sekali bukovo in v kuhali oglje, ki ga je požiral plavž. Še do pred nekaj desetletji so bili znani kovači, ki so izdelovali predvsem orodja: sekire, motike, krampe in še kaj. Orodja so zaslovela po vsej Evropi, izvažali pa so jih celo v Ameriko. Vse skupaj, kovaštvo in kmetijstvo, pa je bilo pre malo za preživetje. Ljudje so odhajali v svet in se v svetu celo izgubili, drugi so se oprijeli sezonskih gozdnih del v slavonskih, romunskih in celo v ruskih gozdovih. Profesor Zbašnik pravi, da so celo Čabranci rekli: "Gremo na Hrvaško."

Podplanina

Lojze Miklič pripoveduje: "Vas Podplanina leži tik nad Čabranko v strmini, a na lepi sončni legi. Zemlja je rodovita, vendar vse bolj zaraščena. Hribina je polna vode, tako da večkrat sproži večje in manjše plazove, ki ogrožajo še redke

domačije. Še pred 50 leti je bila vas polna življenja. V njej je živelo 95 ljudi, trenutno pa nas je komaj še 28. Šest hiš je že praznih. V vasi je bilo nekoč veliko vprežne živine. V Čabar smo vozili les in pesek. Danes sta v vasi samo še dve kravi. Podplanina je zelo razvlečena vas in so med posamezniki kilometrske razdalje. To pa povzroča nemalo preglavic pri vzdrževanju cest. Nekako v centru vasi je 6 hiš, kjer se stoji 1910. leta zgrajena večja kapelica. Ob žegnjanju se tu zbere cela vas in še več tistih, ki so bogve kje v svetu. Zelo smo prikrašani tudi, ker ne dobimo signala slovenske televizije. Vsa infrastruktura prihaja k nam z veliko zamudo. Leta 1997 nam je občina omogočila, da smo posodobili glavne vaške poti in dobili javno razsvetljavo. Mnogo truda vlagamo, da bi nam vrnilo nekoč vaške gozdove, da bi tudi mi imeli lastna sredstva."

Vas izumira. Otroci ni več. Država obljublja, da bo zgradila tistih preostalih pet kilometrov ceste od Trave do mejnega prehoda in cestno povezavo čez Črni Potok, kar bi turistom odprlo pot v Kolpsko dolino. Sedaj je cesta zaprta za tovorni promet, kar je iz ekonomskega vidika prava katastrofa za prebivalce vseh treh vasi. Tisti, ki še nekako vztrajajo, pravijo, da imajo medvedje več pravic kakor oni.

Še in še bi lahko naštevati, kaj bi potrebovali, da bi tudi v teh vaseh zaslišali otroški jok, kar bi pomenilo veselje in novo upanje. Tako menijo Lojze Miklič in drugi. Vsak, ki tu živi, ima svojo življenjsko usodo. Lojze si je pokojnino zaslužil v Čabru. Letos je tam prejel odlikovanje za 40-letno delo v gasilskih vrstah. Ponosen je, kakor je ponosen na svojo pokojno sovaščanko Katico Lipovec, ljudsko pesnico, ki nikoli, niti na njivi, ni bila brez svinčnika in papirja. Trenutne domislice je zapisovala kar na motiki. Nekaj njenih pesmi je že izšlo, večina njene bogate zapuščine pa je še neobjavljena. Rojena je bila 1900. leta in se, je stara 77 let, poslovila od teh bregov, sovaščanov in prijateljev z govorom, ki ga je za zadnjo pot sama napisala.

Pungert

Vasica Pungert - ime pomeni sadni vrt - je najvišje nad Ča-

Od leve: prof. Zbašnik, gostiteljica Micka Miklič in predsednik vseh treh vasi Lojze Miklič.

branko. Pred drugo vojno je vasica imela 8 hiš in nekaj gospodarskih poslopj, nam je povedal vaščan Franc Poje. Danes je samo še pet hiš in 15 prebivalcev. Veselo se sliši, da je med temi petnajstimi kar 6 otrok v starosti od treh do dvanajstih let. Štirje so šoloobvezni in se vsak dan vozijo v šolo v Podpresko in Loški Potok. Starši se jeze, ker so otroci ves dan od doma, in nekateri resno premišlujejo, da bi jih prešolali v Čabar. Še večji problem pa je cesta, ki se za to vasico odcepi od prej omenjene republiške ceste, katero je občina pred dvema letoma asfaltirala. Lansko katastrofalno neurje pa je dele ceste dobesedno odneslo.

Prav v teh dneh, ko je nastajal ta zapis, je bila cesta eno samo gradbišče in skoraj neprevozna. Koliko je gradbincem uspelo narediti do zime, je težko reči, nesreča pa je v tem, da jo je neurje v začetku decembra spet močno načelo.

O tem in onem smo govorili z bivšim vaškim predsednikom Francem Žagarjem, ki je zaradi nenadne bolezni opustil funkcijo. Nič kaj optimistično ne gleda na nakopičene probleme. Vasica, daleč odmaknjena v samoto, živi svoje tiho življenje. Pa vendar 6 mladih zanj velika pomeni, zlasti če bodo imeli možnost nadaljevati na temeljih, ki so jih zastavili njihovi pradedje in očetje njihovih očetov.

Črni Potok

Skoraj že pod noč smo se odpravili v Črni Potok. Oglasili smo se pri Lavričevih. Doma je bila samo gospodinja Alojzija, ki pogreša televizijo iz Slovenije. Če je to, kjer stoji Lavričeva hiša nekakšen center Črne Potoka, potem živi skoraj čisto sama in nekaj vstran edini sosed Jože Tušek. Je pa Črni Potok zelo razpotegnjena vas tik nad Čabranko. K tej vasi spadajo še Vici in Urhi, oba zaselka pa imata le štiri hiše. Tako se območje Črne Potoka razteza na dobrih treh kilometrih, v celi vasi pa živi le še 8 stalnih prebivalcev. Samo ob nedeljah in praznikih vas nekako zaživi, ko se vrnejo nekdanji vaščani, ki imajo svoje domačije za vikende.

Gotovo bi vas zaživela, če bi država zgradila že davno obljubljeno cesto, da bi tisti, ki tu še žive in hodijo na delo, ne morali preko dveh mejnih prehodov, kar velja za vse tri vasi, le da Črni Potok sploh nima cestne povezave z matično državo.

Nostalgija po nekdanjih časih pa je še vedno prisotna. Prav Črni Potok je slovel po kovačih Urhih, znani so bili vsaj trije mlinci, vas je imela gostilno, trgovino in menda tudi šolo. Končno je potrebno povedati še, da je tu živelo nekoč 200 prebivalcev in mnogi med njimi so postali izobraženi možje. Tu je bilo samo troje možnosti: kmetovanje in delo v gozdu, iskanje dela in izselitev, ali pa v šolo, za kar je bilo treba imeti posebno srečo. Iz te vasi izhaja znani akademski kipar Alojz Lavrič,

Hiše na Pungertu izginjajo v gozdu

avtor več kipov, male plastike, lutkar, soavtor prvega denarja, izdanega med vojno, izdelovalec žigov za zasedanje AVNOJA. Bil je svak moje sogovornice Alojzije Lavrič.

Kdo ve, kam vse so izginili ti ljudje. Mnoge s teh bregov je pobrala vojna, mnoge je zanesla v svet želja po boljšem življenju. Lavričeva samoto prenaša tako, da obdeluje gredice, kolikor zmore, in šteje dneve od nedelje do nedelje, ko jo kdo obišče. Skoraj vsi moji sogovorniki tožijo, da pogrešajo dušnopastirsko delo, ki skoraj ne seže do teh od Boga in države pozabljenih ljudi...

ALBIN KOŠMERL

“Vsi so bili naši, spoštujemo jih!”

Izpod peresa g. Antona Pusta, rojenega v Globodolu pri Mirni Peči, ki zdaj že vrsto let kot duhovnik deluje na Primorskem, je pred kratkim izšla nova knjiga o mirnopoški fari z naslovom *Da bi se jih spominjali*. Ker se knjiga tematsko loteva preteklega stoletja, ima njen izid ob koncu stoletja in tisočletja še poseben pomen in vrednost.

Kot pravi avtor knjige Da bi se jih spominjali, nobeno stoletje ni bilo tako krvavo kot prav 20., in prvi vrsti pa svojim staršem, ki sta bila ubita med prvimi v 34. letu starosti in sta zapustila šest majhnih otrok. Avtor je torej na lastni koži skusil, kaj povzroči vojna, saj tako majhen ostati brez skrbne starševske roke in ljubezni gotovo ni bilo lahko.

Pust se v svoji tretji knjigi o mirnopoški fari - prva, monografija, ima naslov Mirna Peč nekoč in danes, druga pa Mirna Peč - občina v deželi treh dolin - loteva predvsem gorja in človeških žrtev druge svetovne vojne. Bežno se spomni nekaterih dogodkov iz tega obdobja v svetu in v Sloveniji, zlasti na mirnopoškem področju, toda prvenstveni namen pisanja je na kratko predstaviti in v spominu ohraniti tiste farane, ki so morali umreti nasilne smrti. "In ti so bili povečini nedolžni. Vsi so bili naši. Po več kot petdesetih letih ne bomo delali med njimi razlik. Živeli so v težkih časih. Vsak se je klicu domovine odzval pod različnimi vplivi in okoliščinami, kar pa jih je žal prevečkrat usmerjalo na različna pota. Nekateri so sledili svojem prepričanju, drugi so bili prisiljeni in ustrahovani, pa niso imeli drugačnega izhoda in so se odločali tako, kot so se. Spoštujemo jih in bodimo ponosni na svoje mučence," meni Pust.

Župnija Mirna Peč je v času druge svetovne vojne obsegala 34 vasi. Leta 1941 je bilo tu okrog 3073 prebivalcev. Ugotovljeno je, da je bilo v drugi svetovni vojni in v povojnih pobojih v župniji 392

smrtnih žrtev, kar je 12,76 odstotka prebivalcev. Vojakov je bilo ubitih 133, med njimi 89 partizanov, 7 so jih likvidirali partizani sami, 35 legistov - domobrancev, enega so ubili legisti sami. Eden je bil ubit v nemški vojski, okupatorji so ubili 18 ljudi, 9 pa jih je umrlo v njihovih taboriščih. Komunisti so ubili 19, domobranci pa 23 ljudi. Naključnih žrtev je bilo 30, od teh dve po vojni, v neznanih okoliščinah pa sta bila ubita dva. Po vojni je bilo ubitih 158 Mirnopočanov: 154 domobrancev, dva orožnika in dva civilista. Žrtve so bile iz vseh vasi, le v Gorenjem Karteljevem in v Česencah ni bil po vojni ubit nihče.

"Mirna Peč torej spada med tiste kraje, ki so v slovenskem in celo svetovnem merilu izgubili največ človeških življenj. Brez poznavanja svoje preteklosti in brez spomina na tiste, ki so darovali svoja življenja, bi ostali prikrajšani in brez pravega pogleda v prihodnost," razlaga Pust o pomenu svojega pisanja in dodaja, da civilizacija kulture zahteva, da zapišemo na plošče še imena zamolčanih iz tistih vasi, ki spadajo pod mirnopoško pokopališko območje.

Že v svoji knjigi Mirna Peč nekoč in danes, ki je izšla leta 1987, se je loteval štetja žrtev druge svetovne vojne, toda prav nepopolni navedbi so bili po njegovih besedah povod, da je začel seznam dopolnjevati. Zlasti težko je bilo dobiti podatke o tistih, ki so bili ubiti po vojni, ker večine njihovih imen ni v nobeni mrliški knjigi ali na dostopnem seznamu. Tako je začela nastajati knjiga Da bi se jih spominjali.

"Podatki v knjigi so vzeti iz zapisanih virov in literature, ki mi je bila dosegljiva, nekaj jih je iz oseb-

nih imenov domačinov. Marsikaj so dopolnili še živeči ljudje, ki se dogodkov spominjajo. Vse je bilo večkrat preverjeno, zlati tisto, kar se v različnih zapisih in po pripovedovanju ne ujema," je povedal Pust, ki se vsem, ki so mu pri delu kakorkoli pomagali, lepo zahvaljuje, zlasti šolskemu arhivu v Mirni Peči, knjižnici Goriškega muzeja v Kromberku in novomeškemu Dolenjskemu muzeju. Posebno vrednost dajejo 280 strani obsežni knjigi, ki je izšla v samozaložbi, izdajo pa je podprla tudi Občina Mirna Peč, gotovo tudi fotografije

- dve tretjini žrtev je opremljenih z njimi, kar je gotovo uspeh.

"Da bi se jih spominjali" je gotovo knjiga, ki opozarja na nesmiselnost vsake vojne in predvsem na to, da se kaj takega ne bi več ponovilo, pri čemer je Pust na predstavitvi dela v Mirni Peči poudaril: "Ljudi morajo držati pokonci pridne roke in izobrazba, zato je treba mlade vzgajati v tem duhu, da bodo osebnosti in ne lutke. Naj jih vodi ljubezen! Potem se ni več bati vojn in njenih strašnih posledic."

LIDIJA MURN

Zdravilo proti debelosti

Xenical na voljo tudi pri nas

Z debelostjo ima težave vse več ljudi, ki se ponavadi s kilogrami bolj ali manj neuspešno borijo. Zdravila zoper to moderno bolezen do sedaj niso bila hudo učinkovita, povsem drugačno pa naj bi bilo novo zdravilo Xenical, s katerim se zdravi že 3 milijone bolnikov po celem svetu, več kot četrtina v ZDA, pred meseci pa so ga začeli uporabljati tudi pri nas.

Xenical je edino zdravilo za zdravljenje debelosti, ki deluje samo v črevesju, in sicer tako, da zmanjša absorpcijo maščob za približno 30 odst. Je lipazni inhibitor, in ker ne deluje v možganih, nima stranskih učinkov, ki bi bili vezani na možganske funkcije. Bolniki ga dobro prenašajo, ne vsečnosti, kot sta napenjanje in driska, pa so povezane s prevelikim zaužitjem maščob. Če količino zaužitih maščob zmanjšamo, tudi ne vsečnosti ponavadi izginejo.

Strokovnjaki s področja zdravljenja debelosti pravijo, da zmanjšanje telesne teže za 5 do 10 odst. že zelo pomembno vpliva na zdravje. Vendar tako, kot so zapleteni vzroki, ki pripeljejo do debelosti, je tudi njeno odpravljanje celovit proces, zato so v ljubljanski podružnici Hoffmann - La Roche pripravili večstopenjski motiva-

cijski program za nadzor telesne teže, ki seveda poteka pod nadzorom zdravnika. Toda tudi pri tem zdravlilu "brez potu ne bo medu".

J. D.

Posebna skrb za hišne ljubljence

Zimski čas

Ne le ljudje, tudi živali v mrzlih zimskih mesecih občutijo mraz in jih bolijo otrple okončine zaradi artritčne tresavice. Z malo skrbi in pozornosti lahko poskrbite za zaščito in udobje svojega hišnega ljubljence.

Topel spalni prostor brez prepiha je pozimi najbolj pomemben. Psi in mačke morajo imeti lastno toplo ležišče, ki je zaščiteno pred vetrom in slabim vremenom. V prodaji so različna ležišča, toda ceneje bo, če si ga sami naredite. Biti pa mora dvignjeno od tal, zaščiteno pred prepihom in imeti dovolj čistih toplih krp, v katere se bo žival lahko udobno namestila. Ležišče mora biti popolnoma zaščiteno pred mrzlim vetrom, za kar je najprimernejša škatla. Da bo ta topla, poskrbite z zadostno količino starih odej, brisač ali krp. Če je vaš kosmati prijatelj že v letih, se pozimi upočasnijo in giblje okorelo. To je običajen znak artritčnih sprememb. Peljite ga na splošni pregled k veterinarju, ki bo predpisal ustrezno zdravljenje in vam dal še druge nasvete.

Društvo za odgovoren odnos do malih živali Ljubljana

DVOBOJ NAJBOLJŠIH - Dvoboj prvovršenih novomeških šahistov na letni lestvici klubskih hitropoteznih turnirjev Marjana Kastelca (levo) in Roberta Rudmana (desno) je vedno zanimiv. Tokrat ga je s črnimi figurami dobil Kastelic, Rudmana pa je poraz tako vrget s tira, da je potem izgubil celo z Marjanom Stokanovičem. (Foto: I. V.)

ZAHVALA

Ob nepričakovani, boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage mamice, hčere, sestre, tete in prijateljice

MARIJE TAŠIČ

iz Novega mesta, Šegova ul. 12

se iskreno zahvaljujem prijateljem, sorodnikom, sosedom, znancem, sodelavcem in vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam pomagali in sočustvovali z nami. Zahvala Avtogalantu iz Novega mesta, župniku za opravljen obred in ganljive poslovljne besede ter pevcem iz Dobrniča za lepo petje. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni, ki jo imajo radi

JOŽE MLAKAR

dipl. inž. arh.

12.12.1934 - 25.12.1999

S hvaležnostjo se spominjamo našega dobrega prijatelja in sodelavca pri prizadevanjih za obnovo žužemberškega gradu. Njegov lik mirnega, dobrohotnega in poštenega človeka ostaja med nami.

Pokopali smo ga 28. decembra 1999 v rodnem Žužemberku.

Naj mu bo lahka slovenska zemlja!

Odbor za obnovo žužemberškega gradu

Anton Pust

Nekdanja družbene lastnina propada

RIBNICA - Usoda številnih večjih podjetij v Ribniško-Kočeviski dolini, ki so po letu 1990 šla v stečaj, je skoraj enaka. Stečajni postopki ponekod niso zaključeni, čeprav so bili uvedeni že leta 1990; po podatkih kočevske podružnice agencije za plačili promet, ki pokriva območje šestih občin, torej Kočevja, Ribnice, Sodražice, Loškega Potoka, Kostela in Osilnice, je še dvanajst pravnih oseb s tega območja v stečajnem postopku. Ribniški Riko in kočevski Itas kot paradna konja gospodarstev iz sosednjih občin (skupaj sta zaposlovala nekaj manj kot tri tisoč ljudi) sta na presenečenje delavcev med prvimi izgubila tla pod nogami, "saj naj bi bila strukturalno in kadrovske prešibka, da bi lahko zadovoljila izzive političnih in gospodarskih sprememb". Pa vendarle, na pogoriščih nekdanjih tovarn so zrasli manjši obrati, ponekod so nadaljevali del stare proizvodnje in delno pripomogli, da se je brezposelnost nekoliko zmanjšala.

Drugače je v nekdanjem obratu Eurotrans Ribnica in Tekstilnem podjetju Jurjevica, v katerih je bil stečaj uveden v začetku oziroma sredi 1995 in seveda še ni zaključen. Stroji so že zdavnaj utihnili, delavci pa skoraj pozabili, da so kdaj služili kruh v prevoznikem podjetju in tekstilni tovarni, žalosten zunanji videz pa kažejo stene mehaničnih delavnic (v Eurotransu) in proizvodnih obratov (v TP Jurjevica). Na dvoriščih in ob zidovih se je razbohotilo drevje in ščavje (še sreča, da je sneg prekril to sramoto), lahko pa si mislimo, kaj vse se skriva v zatohlih prostorih nekdanje družbene lastnine.

M. G.

ZAHVALA

V 70. letu je svojo življenjsko pot nenadoma sklenil naš dragi mož, oče in dedek

FRANC GABRIJEL

iz Kočevja

Ob boleči izgubi se zahvaljujem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za ustne in pisne izraze sožalja, darovano cvetje in sveče. Iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija, hčerka Mirica in vnuk Damijan

ZAHVALA

Ni smrt tisto, kar nas loči in življenje ni, kar družijo nas. So vezi močnejše. Brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas. (M. Kačič)

Na božično jutro nas je v 59. letu starosti za vedno zapustil dragi mož, oče in dedek

ANTON PILKO

iz Višnje Gore

Iskreno se zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje, sveče in svete maše. Hvala vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, stali ob strani in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujem se gospodoma župnikom Simonu Onušiču in Cirilu Plešču za lepo opravljen obred. Prav tako se zahvaljujem sodelavcem Kemofarmacije, ZŠAM Dolomiti, PGD Višnja Gora, g. Pavlu Grozniku, g. Rudiju Škofu in g. Smiljanu Trobišu za poslovljne besede. Hvala tudi domačemu cerkvenemu pevskemu zboru in pevcem Zarja in Sonce iz Šmihela pri Novem mestu, ki so se od njega poslovili s pesmijo.

Žalujoči: žena Marica, hčerki Maja in Majda z družinama Višnja Gora, Šempeter pri Gorici

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš upokojenec

SLAVKO SMREKAR

delovodja skupine IV, Črnomelj

Vestnega in prizadevnega delavca bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

KOLEKTIV PE ELEKTRO NOVO MESTO

ZAHVALA

28.12.1999 smo se na šmihelskem pokopališču poslovili od

MARIJE BIČEK

1915 - 1999

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki ste jo imeli radi in ji v času boleznih in najtežjih trenutkih stali ob strani ter jo pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem osebjem Doma starejših občanov v Novem mestu. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA RKS

LJUBLJANA - Kdeči križ (RK) Slovenije se zahvaljuje vsem, ki so sodelovali, nudili podporo in pomoč pri izpolnjevanju humanitarnega poslanstva RK v letu 1999. Tako jim je uspelo realizirati svoje programe, da so pridobili 102 tisoč krvodajalcev, ki so darovali 46 tisoč litrov krvi, preko donatorjev so v akcijah Rt mladosti, Nikoli sam in drugih finančno pomagali 70 tisočim družinam. Organizirali so zdravljenje in letovanje za 12 tisoč otrok, od teh za tisoč iz najbolj socialno ogroženih družin, pripravili so preko 350 srečanj starejših občanov za 22 tisoč udeležencev. Tudi v letu 1999 so pomagali prizadetim ob potresu v Posočju ob sanaciji hiš in se vključili v mednarodno solidarnost za pomoč zaradi naravnih nesreč in zaradi vojne na Balkanu s 47 konvoji humanitarne pomoči. RKS vsem vošči srečno novo leto z željo, da bi bilo v letu 2000 manj trpljenja in nesreč, več solidarnosti, pripravljenosti za pomoč bolnim in starejšim, invalidom in otrokom ter prizadetim zaradi socialnih stisk ali naravnih nesreč.

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, tašča, sestra in teta

VIKTORIJA KOŠIR

Drča 24, Straža

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob strani, nam izrazili sožalje, in vsem, ki so pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za lep pogrebni obred in pogrebni službi Oklešen. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 93. letu nas je zapustil naš dragi oče, tast, stari oče in pradedek

JANEZ KOCJAN

iz Butoraja 1 pri Črnomlju

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem, ki ste pokojniku darovali cvetje in sveče ter nam izrazili sožalje. Posebna zahvala osebju Doma starejših občanov Črnomelj, pogrebni službi Malerič, g. župniku za opravljen obred, govorniku gospodu Viktorju Švajgerju za poslovlilne besede, pihalni godbi Črnomelj ter lovskemu pevskemu zboru in vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na poti k večnemu počitku.

Žalujejo: vsi njegovi

ZAHVALA

Vse do zadnjega si se boril, da bi boj z boleznijo dobil, a na koncu pošle so ti moči in za vedno zaprl si oči.

V 69. letu starosti nas je zapustil naš dragi

SLAVKO SMREKAR

iz Črnomlja

Zahvaljujemo se prijateljem, znancem in vsem, ki ste nam stali ob strani, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se lovčemu LD Loka za opravljen obred ter družinama Šterk in Bohte za nesebično pomoč.

Žalujejo: vsi njegovi

ZAHVALA

Vse življenje si garal, vse za dom, družino dal. Bolečine težke si prestal, a za nas nisi umrl, v naših srcih boš ostal.

V 75. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ALOJZ MODEC

Verdun 15, Stopiče

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, posebno Jožici Pepel, Faniki Miklič in Martinu Povšet, vaščanom in prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, svete maše in za spremstvo na njegovi zadnji poti k večnemu počitku. Zahvaljujemo se g. župniku za lep opravljen obred in sveto mašo, ge. Jožici Udovc za poslovlilne besede, pogrebni službi Oklešen ter šmihelskim pevcem za zapete žalostinke. Hvala tudi Internemu oddelku Splošne bolnišnice za lajšanje bolečin. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujejo: žena Franciška, hčerki Hermina in Fani z družinama ter ostalo sorodstvo

MALE SIVE CELICE

V sredo, 27. oktobra, je bilo tekmovanje v malih sivih celicah v Šentjerneju. Bilo je 29 ekip. Mi smo imeli dve ekipi. V prvi smo bili Damjan Bogovič, Tina Bogovič in Jernej Moškon. V drugi so bili Blaž Sotošek, Anja Polšak in Mitja Mirt. Uvrstili smo se kar dobro, dosegli smo 7. in 24. mesto. V oddajo so se uvrstili tudi naši sosede iz OŠ Senovo in domačini iz Šentjerneja.

DAMJAN BOGOVIČ, 6.r.
OŠ Koprivnica

ZAHVALA

A dan je črni moral priti, bridkosti dan, o j dan solzan. Težko bilo se je ločiti, a solze vse, ves jok zaman.

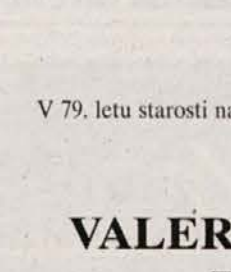
V 83. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša draga mama, babica in prababica

KAROLINA VRANIČAR

iz Slamne vasi 20 pri Metliki

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, pokojni darovali vence, cvetje in sveče ter jo pospremili na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo gospodu župniku za lepo opravljen obred, govornici ge. Anici, pevkam, trobentaču in g. Piškuriču za organizacijo pogreba. Še enkrat hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste jo imeli radi.

Žalujejo: vsi njeni

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, babica in tašča

VALERIJA USENIK - BRANKA

Padersiščeva 33, Novo mesto

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče. Prav tako se zahvaljujemo MO Novo mesto DVI Slovenije in ZB Novo mesto za poslovlilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni: mož Ivan, hči Irena, sinova Janez in Borut z družinami

ZAHVALA

V 94. letu starosti se je iztekla življenjska pot našemu dragemu možu, očetu, bratu, stricu, dedu in pradedu

JOŽETU BLAŽIČU

iz Šentjernejske ceste, Novo mesto

Zahvaljujemo se vsem, ki ste bili z nami v težkih trenutkih slovesa, pokojnemu darovali cvetje, sveče in za sv. maše. Hvala govorniku, pevcem, trobentaču, pogrebnikom in duhovniku. Zahvala tudi osebju Intenzivnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto in dr. Steklasi. Pogrešali ga bomo in vedno bo z nami v naših srcih.

Za njim žalujejo: žena Ivana, otroci Viktor, Joži, Janez z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Vse do zadnjega si se boril, da bi boj z boleznijo dobil, a na koncu pošle so ti moči in za vedno zaprl si oči.

V 67. letu starosti nas je po dolgotrajni bolezni nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, svak in stric

JANEZ GORENC

iz Regrče vasi, Finžgarjeva ul. 16, Novo mesto

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za izreze sožalja, podarjeno cvetje, sveče in pomoč, vsem, ki ste ga pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Zahvala tudi osebju Zdravilišča Strunjan in Splošni bolnišnici Izola. Prav tako se zahvaljujemo pogrebni službi Oklešen, JP Komunala Novo mesto, Društvu invalidov Novo mesto, PGD Šmihel, Krki, d.d., obratoma Specifika in Zelišča, Kovinotehni MKI. Zahvala pevcem iz Šmihela, govorniku gasilcev, trobentaču za Tišino, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujejo: vsi njegovi

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE**Leopold Oklešen**

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

mobitel: 0609/625-585

0609/615-239

delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.

Opravljam tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

Le solza in duša ve, kako boli srce.

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in brata

MILANA SENIČARJA

iz Zapuž

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancem za izreze sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste našega očeta spremili na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo Francu Božiču za besede slovesa, mešanemu pevskemu zboru Ajda, Alešu Pavliču in Francu Kovačiču za žalostinke ter gospodu župniku za lep obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

V 94. letu nas je za vedno zapustila naša draga teta

HEMA KOKELJ

rojena Skube

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani in nam izrazili sožalje. Pokopali smo jo 29. decembra 1999 na pokopališču Blejska Dobrava pri Jesenicah.

Žaluoja Štefka Radež z družino

ZAHVALA

Ko sem še živel ljubil sem vas vse, zdaj, ko me več ni, ljubite me v spominu vi.

V 63. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil mož, oče, brat, boter, stric in prijatelj

ANTON KOŽELJ

iz Dobruške vasi 36 pri Škocjanu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in vsem prijateljem, ki ste bili ob slovesu z nami, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče, svete maše in pokojnega spremili na zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo gospodu župniku za občutene besede o pokojnem, govornici gospodični Hočevar, pevskemu zboru z Malkovca ter za lepo opravljen obred pogrebnim storitvam P. Blatnik. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto.

Žalujejo: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 6. januarja - Gašper Petek, 7. januarja - Zdravko Sobota, 8. januarja - Severin Nedelja, 9. januarja - Julijan Ponedeljek, 10. januarja - Gregor Tork, 11. januarja - Pavlin Sreda, 12. januarja - Tatjana

LUNINE MENE
6. januarja ob 19.15 - mlaj

kino

BREŽICE: Od 6. do 9.1. (ob 16.30) risani film Tarzan. Od 6. do 9.1. (ob 18. uri) ZF Zbornica. Od 6. do 10.12. (ob 20. uri) akcijski film 13. bojovnik. 10.1. (ob 18. uri) in 11.1. (ob 18. uri) komedija Vohun, ki me je nategnil. 12.1. (ob 20. uri) grozljivi film Globoka modrina.

ČRNOMELJ: 7.1. (ob 20. uri) in 8.1. (ob 21.30) grozljivi film Hiša strahov. 9.1.

(ob 17. in 19. uri) risani film Tarzan. **DOBREPOLJE:** 9.1. (ob 15. uri in 19.30) komedija Asterix in Obelix.

GROSUPOLJE: 7.1. (ob 19. uri) komedija Asterix in Obelix.

IVANČNA GORICA: 6.1. (ob 19. uri) komedija Asterix in Obelix.

KOČEVJE: 10.1. (ob 18. in 20. uri) komedija Asterix in Obelix.

KRŠKO: 7.1. (ob 20. uri) ter 8. in 9.1. (ob 18. uri) komedija Asterix in Obelix.

METLIKA: 7. in 8.1. (ob 18. uri) risani film Tarzan. 9.1. (ob 20. uri) grozljivi film Hiša starhov.

NOVO MESTO: 6. in 7.1. (ob 18. uri) ter 8. in 9.1. (ob 16. in 18. uri) komedija Vohun, ki me je nategnil. Od 6. do 9.1. (ob 20. uri) ter 12.1. (ob 18. in 20. uri) kriminalni film Šesti čut.

RIBNICA: 8.1. (ob 21. uri) komedija Asterix in Obelix.

TREBNJE: 7.1. (ob 20. uri) in 9.1. (ob 17. uri) komedija Asterix in Obelix.

VELIKE LAŠČE: 8.1. (ob 19. uri) komedija Asterix in Obelix.

komedije spravila posneti film maščevanja, o grdem, nevhvaležnem holivudskem aparatu, a.k.a. študijskem sistemu, mašini, če hočete, s katero so se včasih tako lepo razumeli in keširali silne novce, potem pa so jo taisti zavrgli kot demodiranca. Res, moda se spreminja in ljudem, lačnim komedijantskega pofla in futra, je treba vsake toliko vreči nove obraze.

Martin in Murphy mislita drugače, bi se dalo pokomentirati Bowfinger. Naslov je obenem priimek Bobbyja, igra ga Martin, anonimnega, brezveznega producenta brez poznanstev in denarja. Entuziast je le toliko, kolikor hoče za vsako ceno, torej zastopnik, posneti film z idealno, povsem sebi sorodno ekipo luterjev. Glavni igralec naj bi bil sam Kim Ramsey, ultrazvezdnik v podobi Murphyja, kar je nemogoče, toda bleferskemu Bobbyju uspe svojo obkurno ekipo "nategniti", da Ramsey kot prava muhasta zvezda ne mara kamere, ponavljaj, pogovorov s soigralci. In tako ga lovijo po mestu, včasih kaj malega inscenirajo.

Morda se samo zdi, toda kaj, če Bowfinger parodira tudi vse tiste trume zasebnih videoentuziastov, ki manično filmajo vsa družinska srečanja, vsako žurko ob žaru in vsak začetni korak svojih otrok? In potem te tehnično izmalicene tipe pošiljajo televizijam in čakajo na Warholovih pet minut slave za prav sleherne-ga. Hej, pojdite raje v kino!

TOMAŽ BRATOŽ

film

• **BOWFINGER**, komedija (1999, ZDA, režija: Frank Oz)

Hm, zanimiv film. Po eni strani neumen, po drugi pa se izkaže za mladane inteligentnega. Kajti: če hočeš koga zadeti, naravnost v glavo in še kam, so možgani pač nujno potrebni. Tu pa gre za veliko paradijo, norčevanje iz Hollywooda, njegovih kapricioznih zvezd oziroma "farsiranje" vsakršne absurdnosti, ki jih v tistem okolju, če je verjeti vsaj tretjini zvezdnih tračev, res nikoli ne zmanjka.

Bowfinger je španovija Steva Martina in Eddieja Murphyja, dveh vrhunskih komikov, katerih kariere sta v daljnih osemdesetih letih videli že precej boljše čase. Zdi se, da je šlo v devetdesetih Martinu malo bolje, saj se je poizkusil tudi v drugih žanrih, na primer v Mameotvi drami Španški zapornik, res pa to niso bile njegovi komedijantski koži najbolj primerne vloge. Eddieja Murphyja, črnega kot noč in s slonokoščanim rezečim nasmehom, rigajočega, skratka nekdanji najbolj afnatega tipa na platnu, pa je, kot je vsem dobro znano, popolnoma nadladala še hujša afna, gumijasti Jim Carey. V zadnjem letu zanju tako porazne dekade sta se nekdanja kralja

Verjemite ali ne...

Krvavec 104,5 Kum 105,9

RADIO BREŽICE

na 88,9 in 95,9 MHz

DOLENJSKI LIST

Izdajatelj: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja Uredništvo: Jožica Dornič (v.d. odgovorne urednice), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar

Izhaja ob četrtkih. Cena izvoda 220 tolarjev; naročnina za 26 izvodov v 1. polletju 5.460 tolarjev, za upokojece 4.914 tolarjev, za pravne osebe 10.920 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izvoda oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.

Oglaš: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb) 2.900 tolarjev (v barvi 3.100 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.800 tolarjev (v barvi 6.200 tolarjev); za razpis 3.500 tolarjev. V ceni oglaš oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 490 tolarjev. V ceni malega oglaš je upoštevan 19-odst. DDV.

Žiro račun pri Agenciji za plačilni promet v Novem mestu: 52100-601-59881. Transakcijski račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto: 970-7100-4405/9.

Naslov: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova 4, p.p. 212.

Telefoni: uprava 068/39 30 500, v.d. odgovorne urednice 39 30 528, propagandna služba 39 30 514, naročniška služba 39 30 508 in 39 30 510, mali oglaš in osmrtnice 39 30 512, računovodstvo 39 30 504 in 39 30 506.

Telefaks: (068) 39 30 540.

Elektronska pošta: info@dol-list.si. Internet: http://www.dol-list.si

Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.

Male oglase

sprejemamo tudi na telefonsko številko

068/39 30 512

Izven delovnega časa lahko mali oglas oddate na avtomatski telefonski odzivnik.

Osmrtnice in zahvale

sprejemamo tudi po pošti in na faks številko

068/39 30 540

MOTORNA VOZILA

OPEL ASTRO 1.4, letnik 1998, prodam. 5

(0608)87-543.

GOLF JX D, letnik 1989, zelo dobro ohranjen, prodam. 12

(068)64-226.

R 5 CAMPUS, letnik 1993, črn, registriran do 2001, prodam. 15

(068)82-146.

R 5 CAMPUS 1.6 D, letnik 1991, dobro ohranjen, prodam. 16

(041)284-465, po 14. uri.

CORSO 1.5 TD, letnik 1996, belo, 5V, prodam. 38

(041)720-038.

POSEST

ISTRSKO vrstno hišo na Pučah, 12 km iz Kopa, obnovljeno, delno opremljeno, v izmeri 100 m², in 500 m² dvorišča, prodam za 170.000 DEM oz. po dogovoru. 18

(068)75-122.

HIŠO v okolici Novega mesta prodam. 44

(041)251-108, po 20. uri.

PRODAJ

OPREMO ZA FITNES (sobno kolo, vibroser, masažno mizo), fantovska in dekliška oblačila in jedilnico (kot, miza, omara, naravnile) prodam. 14

(068)321-691.

DESKO za pluzenje snega prodam. 17

(068)49-396.

BALIRANO SENO ugodno prodam. 27

(041)726-697.

RAZNO

VARUŠKO za varstvo malčka na našem domu iščem. 3

(068)325-088.

STROKOVNO obrezujem vinske trte, sadno drevje in okrasno grmičevje. Svetujem! 7

(041)230-945.

GOSPO za varstvo 8-mesečnega dojenčka in manjšo pomoč v gospodinjstvu iščem. 10

(040)225-521.

POKOJNINSKE BONE, delnice vseh skladov in podjetij lahko prodate preko Borzno-posredniške hiše Medvesek Pušnik v Mercator centru Novo mesto. 26

(068)39 30 262.

ZAVAROVALNI AVSTRIJSKE ZAVAROVALNICE WIENER STAEDTISCHE - WVP! Če ste vplačali enega ali več obrokov življenjskega zavarovanja, vam povrnemo del vplačanega zneska, tudi če ste izgubili polico. 28

(062)622-227, od 10. do 14. ure.

PROSTOR za pisarniško ali drugo mirno dejavnost v centru Trebnjega oddam. 31

(068)45-607, dopoldan.

PRIZNANI narodno-zabavni ansambel išče klavirista - pevalca ali bobnarja - pevalca. 34

(068)81-539 ali (0608)67-173.

MLAJŠO UPOKOJENKO za 1-krat tedensko čiščenje hiše iščemo. 37

(068)375-370.

GOSTILNO v Novem mestu, Šmihelska 14, prodam ali oddam v najem. 615

(068)323-615.

RAČUNOVODSKE STORITVE za samostojne podjetnike in mala podjetja opravljamo. 41

(041)804-284, po 17. uri.

INŠTRUIRAM računovodstvo, statistiko in ostale strokovne predmete za srednjo in visoko šolo ekonomske usmeritve. 46

(068)324-377.

SLUŽBO DOBI

KOMERCIJALISTA za prodajo delovnih zaščitnih sredstev zaposlimo. 35

(068)375-370.

KUHARJA (-ICO) in natakarico zaposlimo za nedoločen čas. 4

(068)48-111.

VOZNIKA E kategorije zaposlim. 6

(068)44-826.

V OKREPČEVALNICI zaposlimo prijazno dekle. 13

(041)269-462.

TRGOVKO za delo v butik in Senterneju zaposlimo. 20

(068)85-633, zvečer.

SUZUKI

mehanika

AVTO prodaja vozil

kleparstvo

ličarstvo

GRAND VITARA 2.5 V6 in 2.0 TDI
POPUST ALI DARILO!

polna cena Grand vitara 2.5 V6 4,395.000 tolarjev
popust 300.000 tolarjev

ali 4,395.000 tolarjev
polna cena Grand vitara 2.5 V6 4,395.000 tolarjev
+ darilo Suzuki scooter 475.000 tolarjev

Enake ugodnosti tudi ob nakupu Grand vitare 2.0 TDI!

Avtomehanika Jurij Murn, s.p.

Resslova 4, Novo mesto

☎ 068/24-791

☎ 068/324-377

Sprejemamo naročila za enodnevne piščance, bele, rjave, grahaste.
Valilnica HUMEK
Tel. 068/324-496, 67-108.

KREKOVA BANKA

UGODNA PONUDBA KREDITIRANJA PREBIVALSTVA

DO 5 LET

ZA KOMITENTE IN NEKOMITENTE

PE NOVO MESTO, Prešernov trg 1 Tel.: (068) 371-9860

www.krekova-banka.si

Da bo denar v službi človeka

MIZARSTVO BOBIČ, d.o.o.

Belokranjska 15

8000 Novo mesto

objavlja prosta delovna mesta:

1. RAČUNOVODJE

Pogoji:

- VI. stopnja izobrazbe ekonomske smeri
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri podobnih delih
- dinamičnost in komunikativnost

2. VODJA PRIPRAVE DELA

Pogoji:

- VI. ali VII. stopnja izobrazbe lesarske smeri
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj
- znanje dela z računalnikom (HOBL, EXCEL, WORD)
- organizacijske sposobnosti
- aktivno znanje nemškega jezika
- dinamičnost in komunikativnost

3. MIZAR

Pogoji:

- IV. stopnja izobrazbe lesarske smeri
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj
- izpit C kategorije

Delovna razmerja bomo sklenili za dobo 1 leta z možnostjo kasnejše zaposlitve za nedoločen čas. Prijave sprejemamo na gornji naslov 8 dni od dneva objave. O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 10 dni po poteku razpisov.

RADIO UNIVOX

107.5 MHz UKV

Rožna ulica 39, Kočevje

tel./fax 061/855-666

FITNESS - SOLARIJ - MASAŽA

Voraneva ulica 1

(Regrske košnice)

Novo mesto

Tel.: 068/322-827

DOLENJSKI LIST

vaš četrtikov prijatelj

Največ naročnikov želi plačevali naročnino na pol leta

Spoštovani naročniki, skoraj cel lanske december smo vas prek anketnega lističa spraševali, na koliko časa bi želeli plačevati naročnino za Dolenjski list. Veliko odgovorov smo prejeli, skupaj 428. Med temi je 8 naročnikov izrazilo željo po plačevanju celoletne naročnine, 28 jih je za mesečno, iz 133 anketnih lističev je bilo razbrati željo po trimesečni naročnini, največ, kar 259 naročnikov, pa želi naročnino plačevati na pol leta.

Kot smo obljubili, upoštevali bomo voljo večine in poslej boste posebne položnice za plačilo naročnine dobili dvakrat na leto, sredi januarja in sredi julija. Na izrecno željo posameznih naročnikov lahko plačajo naročnino za celo leto vnaprej, možno pa je seveda plačati naročnino tudi trimesečno ali mesečno, le da se je treba o tem dogovoriti z naročniško službo.

Da se niste trudili zamen, smo med vsemi sodelujočimi v anketi izžrebali dobitnike desetih nagrad. Na prvi letošnji izlet naročnikov Dolenjskega lista bodo povabljeni: Rozika Marinček iz Semiča 1 a, Tone Čopič iz Vel. Brusnic 21, Dragica Vidmar iz Šmihela 61 v Novem mestu, Marjeta Koprivec iz Zabrda 20 pri Mirni in Franc Senčar iz Markljeve 5 v Novem mestu; knjigo (Jožeta Dularja Mesto nad Bojico) pa prejmejo Ivan Draginc iz Cesarjeva 28 v Novem mestu, Tone Virant iz Soteske 37, Marija Jereb iz Dol. Prekope 42 pri Kostanjevici, Štáfan Mausar iz Nazorjeve 4 v Črnomlju in France Papež s TZO 44 v Kočevju.

Vsem, ki ste sodelovali v anketi, se lepo zahvaljujemo!

Uprava Dolenjskega lista

DOLENJSKI LIST

Poleg kegljišča
na Germovi 6
v Novem mestu
posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

☎ 068/321-878

Vabljeni!

DOLENJSKI LIST

LERAN, d.o.o.

Novo mesto
Lebanova 24

tel./fax: 068/322-282
tel. 068/342-470
mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

- **HIŠE:** v Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Meniški vasi, Šmarjeških Toplicah, Malem Vrhu pri Brežicah, Orešju, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhpolju, Dol. Brezovici, Škocjanu, Bučki, Dol. Ponikvah, Ljubljani, Domžalah, Cerovem Logu, Trebnjem (okolica);
- **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi;
- **VIKENE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, na Šutenskem hribu pri Podbočju, Tolstem Vrhu, Novi gori nad Stražo, v Karteljevem (Poljane), na Trški gori, Ruperčvrhu;
- **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrhu pri Sentejnej, Grobljah pri Sentejnej, Šmarjeških Toplicah, Novem mestu;
- **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), Črnomlju (picerija, diskoteka), Žužemberku;
- **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Orešju, na območju Bele krajine;
- **NAJEM:** oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu.

Oglasite na na sedežu
podjetja ali nas pokličite.

Prispevki za dializni sklad

NOVO MESTO - Do konca leta se je v sklad za izgradnjo dialize v novomeški bolnišnici nateklo 9.059.888 tolarjev. Do 20. decembra 1999 so darovali - nad 100.000 tolarjev: Intereuropa, d.d.; Dinamic, d.o.o.; Janez Grabnar Janez, s.p.; Občinska obrtna zbornica Metlika; Novak d.o.o.; Novak M.-izpušne cevi; Občinska obrtna zbornica Črnomelj; Pliva Ljubljana; Podjetniški center Novo mesto; Sklad za izobraževanje delcev samostojnih podjetnikov; Stanovanjski sklad delavcev pri samostojnih podjetnikih; Cveto Šmajdek, s.p.; Franc Vidmar; Vizija, d.o.o. **Od 50.000 do 100.000 tolarjev so darovali:** Jože Dulc, s.p.; Akropol, d.d.; Breza plus; Jordan, d.o.o.; Slavko More; Roles, d.o.o.; Seevil, d.o.o. **Od 30 do 50 tisoč so darovali:** Alojz Novak; Mizarstvo Gric Murn; Evrostil, d.o.o.; Minitour, d.o.o.; Srečko Šimec; Armed, d.o.o. **od 10 do 30 tisoč so darovali:** Ferročrtalič, d.o.o.; Acer, d.o.o.; Apros, d.o.o.; Bele; **do 20.000 tisoč tolarjev:** Koda, d.o.o.; Meta, d.o.o.; Jože Miklič; Milanović - Klobučar Jože; Pomada, d.o.o.; Stane Rožman; Jože Saje; Selak Marjan Ciril; Dušan Zunič; Kem. čistilnica Strgar, s.p.; Franci Kulovec; Slavko Brunskole; Marjan Cerjanec; Martin Črnugelj; Jurij Damjanovič; Boris Govednik; Jožef Klepec; Minka Kočevar; Anica Kopinič; Jože Kostelec; Bojan Kramarič; Alojz Malenšek; Jože Matekovič; Branko Matkovič; Alenka Mežnaršič; Jože Mihelčič; Jože Nemančič; Janez Škof; Igor Vajda; Slap, d.o.o.; Marjan Bartolj; Commex, d.o.o.; Edo Drobnik Elektroinstalacije; Ana Marija Glavan; Kobra team; Marija Lovrin; Katarina Medoš; Julij Mušuc; Stane Pekolj; Cvetka Pintarič; Mirko Planinc; Filip Povše; Ivan Selak; Franc Tutin; Vidles, d.o.o.; Andrej Žibert; Anton Zunič. **Do 10.000 tolarjev so darovali:** Jože Teropčič; Anton Bartol; Rudolf Cikanek; Ivan Derganc; Verica Doltar; Mihael Filipič; Marijan Hočevar; Anton Ivec; Ivan Jerman; Kočevar; Andrej Krnc; Marija Kulovec; Mira Lalič; Mantel; Franc Molek; Murgelj; Karel Oblak; Marjan Ogulin; Viljem Šiško; Vinko Štampahar; Anton Šuklje; Pavel Šuštaršič; Jože Budački; Marija Badovinac; Jože Bajuk; Julij Bezek; Marta Bogdanovič; Jože Brodarič; Martin Črnugelj; Rudi Dim; Pavao Goleš; Jože Gosenca; Nikola Hrnjak; Franc Jerič; Ivan Kapušin; Branko Mežnaršič; Jože Nemančič; Jožef Nemančič; Janez Pečarič; Anton Penič; Janko Popovič; Peter Predovič; Ilija Rajakovič; Stane Režek; Ivan Simonič; Jože Spudič; Anton Šegina; Marija Veselič; Josip Vinski; Rudi Vraničar; Ivan Vrvišar; Anton Zupanič; Janko Žovkič; Marica Zupanič.

Vsem darovalcem iskrena hvala.

GOSTA UDARIL PO OBRAZU

BREŽICE - 29. decembra zvečer je javni red in mir kršil 65-letni A. Š. iz okolice Brežic, ki se je najprej sporekel z gostom lokala, nato pa ga z roko tudi udaril po obrazu. Kljub opozorilom policistov se ni hotel pomiriti, zato so ga do iztreznitve pridržali na policijski postaji.

AFORIZMI

• Zapihanje oči pred resnico - odpira mafijske kanale.

24 MILIJONOV TOLARJEV ZA KOMUNALO?

LJUBLJANA - V letu 2000 se lahko sevniška občina nadeja 24 milijonov tolarjev nepovratnih sredstev Ministrstva za okolje in prostor (MOP) za sofinanciranje izvedbe projektov komunalne infrastrukture. To sta zvedela sevniški podžupan Andrej Štricelj in direktor sevniške Komunale Bojan Lipovšek na pogovoru z ministrom MOP dr. Pavlom Gantarjem in državnim sekretarjem MOP Markom Slokarjem prejšnji četrtek v Ljubljani. Komunala se je doslej neuspešno prijavila za dodelitev teh sredstev na razpisa: lani za razbremenilno kanalizacijo in letos za obnovo vodovoda na Prvomajski ulici. Nepovratna sredstva dodeljuje MOP izključno občin, ki pa lahko pooblasti izvajalca javne službe, da vložijo prijavo on.

SILICIJEVA DOLINA V LISCI

SEVNICA - Razvojnoraziskovalni center 2010 je v sodelovanju z Inštitutom za simbolne analize in razvoj informacijskih tehnologij iz Velenja, ki ga vodi dr. Stanke Blatnik, ter v povezavi z Westwally Collegeom iz Silicijeve doline v ZDA predstavil v sevniški Lisci gospodarstvenikom, sevnškemu županu in predstavnikom nekaterih zavodov program študija informacijskih tehnologij na daljavo. V programu študija so tudi računalniško industrijsko oblikovanje, internet in multimedijne tehnologije.

KULTURNI CENTER

Moja teta Tina je študirala arhitekturo. Vedno sem se spraševal, kaj dela arhitekt, saj je zmeraj nekaj risala in načrtovala. Prva priložnost spoznati njeno delo je bila predstavitev njene diplomske naloge na gradu v Sevnici. Predstavitev je potekala v poročni dvorani. Zbralo se je veliko ljudi. Za uvod je pianistka odigrala dve skladbi. Sledila je Tina predstavitev Kulturnega centra v Sevnici. S pomočjo računalnika nam je pokazala podobo centra, v katerem bo sodobna knjižnica in večnamenska dvorana. Predstavitev je bila zanimiva, saj sva bila na slikah tudi midva s sestro Anjo. Podžupan občine Sevnica ji je čestital in ji podaril sopek. Na koncu so nas pogostili, vsi obiskovalci pa so želeli govoriti s Tino in ji čestitati. Imela je tudi nekaj intervjujev z novinarji. Upam, da bom lahko kdaj obiskal kulturni center, ki si ga je zamislila moja teta Tina.

GAŠPER KOSTREVC, 5. r.
OŠ Krmelj

Nakup v Modiani je kakor pika na i!

Podbevškova ul. 4
Cikava
8000 Novo Mesto

posezonska

RAZPRODAJA

od -30% do -50%

ženska, moška in otroška konfekcija
10.1. do 23.1.2000

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO

Propagandne oglase lahko naročite na telefonsko številko
068/39 30 514 ali 041/623 116 ali na faks številko 068/39 30 540!

Nikoli izgubljeni

14
ŠTIRINAJST
DOBRIH
RAZLOGOV

Omrežje GSM 040 s svojim
signalom pokriva devet od
desetih prebivalcev v Sloveniji.

Najsodobnejša tehnologija
omogoča izjemno zanesljivost
in zmogljivost omrežja, ki sta
zagotovljeni tudi v najbolj
zasedenih terminih.

Poskrbeli smo, da omrežje v
območju signala GSM 040
deluje brezhibno, tudi v stavbah
in predorih.

Omrežje GSM 040 je
izjemno kakovostno.
In to je le eden od dobrih razlogov,
zakaj izbrati SI.MOBIL.

GSM 040

Pokličite nas: 080 40 40
Obiščite nas: www.simobil.si

SI.MOBIL

Ivan Kramer

Je naključje ali ne, da so hišo Ivana Kramerja na Mirni pred tridesetimi leti začeli graditi obsojenci z Doba in da se skozi okno kuhinjske jedilnice ponuja lep razgled na njemu tako ljubo Mirnsko dolino in zapore na Dobu, kjer je 54-letni Janez, kot ga večina kliče in pozna, služboval 15 let? Kakorkoli že, v letu 2000 se bo Janez upokojil, tik pred to pomembno življenjsko prelomnico pa je za svoje dolgoletno prizadevanje in uspešno delo na področju izvrševanja kazenskih sankcij v Zavodih za preizkušanje kazni zapora Dob kot eden od trinajstih v Sloveniji prejel priznanje ministra za pravosodje, česar je zelo vesel.

Mirnska dolina je bila Janezu verjetno usojena. "Nikoli nisem razmišljal, da bi šel kam drugam, in res se moje življenje vrti v krogu Rakovnik, Sentrupert, Mirna, Dob," je poln lepih spominov na svoje otroštvo v delavsko-kmečki družini na Rakovniku, kjer ima še vedno živa svoja skrbna starša. Oče šteje že 87 let, mama, ki je Janezu vseskozi velika opora, štiri leta manj. Za prelomnico v osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Sentrupertu, šteje 8. razred na mirnski šoli. "Razredničarka Sonja Kampuš je močno vplivala name, predvsem pri odločitvi za pedagoški poklic," je povedal Janez, ki ima na svoja mladostniška leta na učiteljski v Novem mestu nepozabne spomine.

"To je bila najboljša strokovna šola, profesorji pa so nas na pravi, človeški način navdušili za najrazličnejša pedagoška dela ter nas naučili spoznavati življenje. Kako rad se spominjam Janeza Kolenca, razredničarke Zdenke Jeras, ravnateljice Milana Smerduja, Marijana Dobovška in drugih!" Z ženo Slavko, s katero sta bila sošola, ju je povezovalo prvo delovno mesto na Sentruperski osnovni šoli ter ju združilo v družinski sreči. Tudi dve od treh njunih hčera, Vesna in Katja, nadaljujeta pedagoško tradicijo, Janja pa je dokončala študij farmacije.

Janez je v prosveti delal kar dvajset let, bil pet let tudi ravnatelj na OŠ Mirna, v tem času pa je diplomiral na Pedagoški fakulteti (PF) v Ljubljani iz zgodovine in zemljepisja. Največ prostega časa je namenil trenerskemu delu v domačem košarkarskem klubu, taborništvu, šoli v naravi ter delu v KS. Leta 1985 se je zaposlil kot vzgojitelj v oddelku prvič kaznovanih obsojencev na Dobu. "Dob mi je bil vedno zanimiv. Še pred pričetkom gradnje zaporov leta 1957 je bila na tem mestu neobčujena dobrava, pravi raj za rakovniške otroke, kasneje pa je bil Dob zame izziv za spoznavanje sveta marginalcev," je povedal. "K moji odločitvi je bistveno pripomogla tudi obljuba o možni študiji ob delu. Leta 1992 sem diplomiral na (PF) v Ljubljani in postal profesor defektologije za motnje vedenja in osebnosti ter domske pedagogije."

Zapor je gotovo ena najhujših preizkušenj za človeka. Veliko obsojencev sprevidi svoje življenjske napake, marsikoga pa zapor tudi zlomi. "Vedno sem poudarjal poglobljeno individualno obravnavo ter skupinsko delo, ki je neprecenljiva vrednota. Obsojenci se ne znajo pogovarjati in skozi komunikacijo reševati svoje težave. Njihov svet je krut in brez pridobitve zaupanja in humanega pristopa z njimi ni sožitja in sodelovanja," meni Janez. Z obsojenci je doživel veliko lepih trenutkov, zlasti če so uspeli na poti svoje socialne rehabilitacije, pa tudi žalitev, ponižanj in stresov. Takšno penološko delo pa lahko zmore le osebnostno močan človek, ki mu toleranca, strpnost in humanizem niso tuji in "ki ima trdno oporo v družini. Svoje ideje pa sem seveda lahko uresničil le v sodelovanju s tako dobrimi sodelavci, kot sem jih imel, in s katerimi delim prejetu priznanje," doda.

Ker je svoje delo opravljal s srcem, tudi pred upokojitvijo še veliko razmišlja o Dobu in njegovi prihodnosti. "Struktura obsojencev se je spremenila, prihajajo z vse težjimi kaznivimi dejanji in motnjami, krepi se obsojenska subkultura in socioterapevtski model obravnavanja je na preizkušnji. Potrebno je tudi preoblikovanje bivalnih prostorov, da bi se preprečilo vse pogostejše nasilje med obsojenci. Zapor je ogledalo družbe, ki bi morala vedno narediti za zmanjševanje kriminala, da bodo mladi imeli prave vrednote ter ne bodo zašli v kriminal."

Sam pa pravi, da bo zdaj kot pravi Dolenjec najraje zahajal v naravo, v svoj vinograd v Zadrage. Letos lahko že ponudi svoje prvo vino in prav odlično je.

LIDIJA MURN

Janja prišla pred jutrom, Neža komaj čakala popoldne

V brežiški porodnišnici v novem letu prva rodila Romana Vodopivec iz Gorenje vasi pri Leskovcu - V bolnici niso dolgo čakali na rojstvo Janje - V novomeški porodnišnici 1. januarja popoldne Mateja Pelko iz Krmelja rodila Nežo - V Brežicah lani več, v Novem mestu malenkost manj porodov kot predlani

BREŽICE - V brežiški porodnišnici je v novem letu prva rodila 33-letna gospodinja Romana Vodopivec iz Gorenje vasi pri Leskovcu, občina Krško, in sicer deklico Janjo. To se je zgodilo že 1. januarja ob 4.33 zjutraj. Janja je bila ob rojstvu teža 3.300 g in dolga 52 cm.

Ob Romani so bili v bolnišnici dr. Miroslav Laktič, babica Hamida Šehović in sestra Mateja Černelič, poleg te porodnišnične noletne dežurne ekipe pa tudi Romanin mož Ivan. Vse skupaj se je dogajalo zelo hitro. "Doma sem čutila, da nekaj ne bo prav in da bo najbrž treba iti v bolnico. In potem smo šli. No, potem v bolnici ni bilo treba skoraj nič več čakati," je pozneje že z Janjo v naročju zadovoljno povedala mlada mama.

Pri Vodopivcih so si kar mislili, da bodo dobili tokrat deklico: In so tudi zadovoljni, da so se jim pričakovanja uresničila. Janja ima doma sestro Simonó, ki ima 12 let, brata Ivana, ki je star 11 let, in brata Mitjo, ki mu je 19 mesecev. Simona je za prihod Janje doma že pripravila vse potrebno, kajpak tudi zibko, v kateri sta se za njo zibala že tudi oba brata. Manjka še, da prinesejo domov Janjo in da ta kmalu zraste. Možnosti za igro, a tudi za delo, bo verjetno imela dosti, saj imajo Vodopivčevi kmetijo.

V brežiški porodnišnici so 1. in 2. januarja - za ta dneva so na voljo podatki v času, ko nastaja tale zapis - pomagali na svet še dvema dojenčkoma. Lani se je v tej bolnišnici rodilo skupno 378 otrok, od teh je bilo 200 deklic; trikrat so imeli dvojčke. V letu 1999 je bilo skupno 25 porodov več kot leto poprej. Največ žensk prihaja iz občine Brežice in Krško, sledita občini Sevnica in Šmarje. V porodnišnico v Brežice jih pride nekaj tudi iz Hrvaške. Iz Hrvaške, predvsem iz Samobora, Zapršiča in Klanjca, je bilo večjih kar polovica vseh žensk, ki so rodile v brežiški bolnici.

Osebe porodnišnice, ki se srečuje z ljudmi s tako široko območja, pri starših novorojenčkov očitno uživa veliko spoštovanje. "V porodnišnici so zelo prijazni. Začutili njihov prijateljski odnos, nimaš občutka, da se delajo nekaj več. Tak prijateljski odnos oseba človeku čustveno pomaga." Tako so rekla Romana Vodopivec in sestanovke v sobi v brežiški porodnišnici.

M. L.

NOVO MESTO - V novomeški porodnišnici so na prvo rojstvo v

letu 2000 čakali celo noč in še dopoldne. Šele ob 13. uri je na svet prišla Neža Pelko. Kot da bi, če že nihče drug ni hotel priti na svet ta dan, Neža hotela pohiteti, se je rodila za cel mesec prezgodaj. Neža je prvi otrok 34-letne pomočnice vzgojiteljice v sevniškem vrtcu Mateje Pelko iz Krmelja, ki ni pričakovala, da bo rodila prva v letu. Mamica Mateja je prišla v bolnišnico naslednji dan po božiču, vendar se je ob skrbni negi v porodnišnici njeno stanje umirilo. Novo leto je Mateja Pelko dočkala v bolniški sobi skupaj s Darjo Lavrič iz Kočevja, ki bi morala po izračunu zdravnikov roditi že pred božičem. Nista nazdravili, le voščili sta si, kaj drugega kot to, da bi rodili brez komplikacij in da bi bili otroci zdravi.

Dolenjski list vošči srečno novo leto in čestita staršem ob srečnem dogodku na pragu novega leta. Kot je že v navadi, tudi tokrat podarja prvorojenčkoma v novomeški in brežiški porodnišnici hranilni knjižici s po 50.000 tolarji.

Mateja se je nekoliko bala, saj se je zavedala, da bo morala roditi precej pred rokom in da je otrok majhen. A vse se je dobro izteklo. Neža sta na svet pomagala babica Jovanka Markovič in zdravnik dr. Stane Mijajlovič, v dežurni posadki pa sta bili še inštrumentarka Renata Špelko in glavna sestra Valentina Jovovič. Ob prihodu na svet je Neža tehtala 2.560 g, visoka pa je bila 48 cm. Svoj prvi dan na svetu je večinoma

prespala, sem ter tja pa je z jokom pokazala, da ji kaj ni prav ali da je že lačna.

Tudi nekaj obiskov sta Neža in njena mamica Mateja dobili prva dva dni. Seveda ju je med prvimi prišel pogledat oče Anton Jermančič, doma iz bližnjega Gabrja pri Trzinu, direktorica novomeške bolnišnice Mira Retelj ju je obiskala v nedeljo ter jima v imenu bolnišnice izročila darilo. Ko bo Neža nekoliko zrastle, si bo okoli roke zapela svoj prvi nakit - zlato zapestnico.

V novomeški porodnišnici so ob nastopu novega leta sestavili statistiko za prejšnje leto. Lani so imeli v Novem mestu 1115 porodov, kar je za dva poroda manj kot predlani, otrok pa je bilo 5 več, saj se je rodilo kar 19 dvojčkov. Za razliko od predlanskega leta je bilo lani rojenih fantov za 58 več kot deklic.

I. V.

PRVA V BREŽICAH - Romana Vodopivec z Janjo. (Foto: M. L.)

NEŽA S STARŠEMA - V Novem mestu je v leto 2000 prva prirojala Neža, ki pa se je v naročju staršev Antona Jermančiča in Mateje Pelko počutila dobro in ji ni bilo več do joka. (Foto: I. V.)

PRVA LETOŠNJA ŽRTEV BLIZU TREBNJEGA

BENEČIJA - Letošnja prva tragična nesreča se je zgodila v soboto, 1. januarja, ob 20.50 blizu Trebnjega. 37-letni voznik opala kadeta z Malega Hudega pri Grosupljem je med vožnjo po hitri cesti med Bičem in Trebnjem pri vasi Benečija v blagem ovinku zapeljal na bankino in od tam na travnat nasip. Po 27 metrih drsenja je tresčil v zemeljski propust tako silovito, da je avto dvignilo v zrak in je pristal na levem boku. Voznik, ki ni bil pripet z varnostnim pasom, je bil na kraju nesreče mrtev. Njegov avto je imel pnevmatike s polletnim profilom.

NADLEGOVAL GOSTE

NOVO MESTO - 29. decembra lani so policisti do iztreznitve pridržali vinjenega 28-letnega A. K. iz Novega mesta, ker je na pridržanem prostoru na Glavnem trgu nadlegoval goste.

NAJLEPŠI ZA BOŽIČ - Čeprav vsako leto kaže, kot da nima več življenja, si božični kaktus vsako jesen znova opomore. Tako je tudi pri Cimermančevih iz Veličega Oreha pri Novem mestu. Kot nam je povedal Matija, imajo pri hiši tri kaktuse. Eden je odcvetel in odvrgl preko sto cvetov že pred prazniki, medtem ko se je tale na sliki najbolj razcvetel ravno za božič. Zanje, kot tudi za vse druge rože, med katerimi ne manjka zglednih asparagusov in rožmarinov, skrbita skupaj z ženo. Kaktusi so poleti na prostem, sredi oktobra jih prenesejo v hišo. "Rože morajo biti pri vsaki hiši, čeprav je z njimi precej skrbi," pravi Matija.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Legaliziranje mehke droge bi bila napaka - Javno razsvetlavo v Mirni Peči zjutraj prej prižgati - Od treh črnomaljskih mostov praznično okrašena le dva

Praznično razpoloženje ob vstopu v leto, ko so se zamenjale vse štiri številke letnice in se zakokrožile na 2000, je očitno potisnilo vstran skrbni in jezo zaradi vsakdanjih žuljev, ki tišče naše bralce in nam jih sporočajo po dežurnem telefonu. Tako se zadnji četrtlet lanskega leta dežurni telefon ni preveč ogrel.

Prvi klic je prišel iz tujine. Oglašil se je Anton Rudman iz Ingolstadt v Nemčiji. Na tujem živi in dela že dve desetletji, ves čas pa zvesto prebira Dolenjski list, se posebej rad bere novice iz rojstne Bele krajine. V zadnjem času mu

veselje kvari velika zamuda pri dostavljanju Dolenjca, ki včasih pride z več kot desetdnevno zamudo. Zaradi neredne dostave se je pred časom že pritožil, vendar ni nič zaleglo. Pravi, da razmišlja o odpovedi. Kritično je še pripomnil, da bi se morala slovenska javnost resno zamisliti zaradi vse bolj popuščajočega odnosa do uživanja drog. Nekatere izjave v anketi Dolenjskega lista o legalizaciji mehkih drog kažejo, da mladi podpirajo legalizacijo. To se mu zdi zelo narobe. "V Nemčiji lahko vsak dan beremo, koliko mladih umre zaradi drog. To je hud strup. Pozivam k pameti. Nikar ne legalizirajte drog, saj bi to močno povečalo razširjenost drog in njihovo uživanje," je dejal. V našem naročniškem oddelku smo povprašali, kaj je z zamudami pri dostavi časopisa. Pravijo, da do zamud prihaja pri nemški pošti oziroma zasebnih dostavljavcih.

Bralko iz Mirne Peči moti, ker javna razsvetljava v kraju ponoči gori do enih zjutraj, nato pa do sedme ure le vsaka tretja luč. Precej ljudi mora na avtobus in v službo v zgodnjih jutranjih urah, razsvetljava pa je zelo slaba. Še posebno pozimi to ni samo neprijetno, ampak zaradi ledu in snega tudi nevarno. Na občini so bili na to že opozorjeni, a se ni nič izboljšalo. Bralka upa, da bo ponovno opozorilo naletelo na bolj odprta ušesa.

Leopold Korevec iz Črnomlja je kar reden gost te rubrike. Tokrat

je opozoril na pomanjkljivost v praznični osvetlitvi črnomaljskega središča. Z lučmi so lepo okrasili dva mostova, medtem ko so na tretjega povsem pozabili. Črnomaljsko trestovstvo, ki je pri srcu vsakemu pravemu Črnomalcu, je bilo tako med prazniki le dvomostovje. "Če se mesto že trudi za prazničen videz, zakaj ne bi bili bolj dosledni in bi okrasili vseh treh mostov," je povedal Korevec in dodal, da je za zdaj prekasno kaj popraviti, naj pa velja opozorilo za prihodnje leto.

Bralec iz Straže je stopil v bran medicinske sestre pri dr. Kranjcu v novomeškem zdravstvenem domu, češ da ne drži mnenje tiste, ki se je v tej rubriki pritožil čeznjo. Pravi, da je več let pacient dr. Kranjca, vendar s sestro doslej ni imel nobenih slabih izkušenj, vedno je bila prijazna in korektna. Razume pa, da morda pride včasih do hude krvi, saj so bolniki občutljivi, a treba je tudi razumeti težki poklic sestre, ki ima dan za dnem opravka z veliko ljudmi.

M. F. iz Novega mesta se je pritožila čez komunale, češ da ne skrbe prav zgledno za pokopalšča, čeprav pobirajo lepe denarce za najemnine za grobove. Na smihelskem pokopališču je od zadnje zmrzali ostala pot zaledenela in nevarna za vse, ki so v teh dneh obiskali grobove svojcev in prijateljev. Nikogar ni bilo, ki bi vrigel vsaj nekaj lopat peska na poti. MiM

Halo, tukaj

DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Priluhnil nam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068)39 30 522 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.